

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délután.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, féltévre 6 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja:

a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Hirdetések díjazás szerint.

Méregdrága!

Irta: SZENTIMREY FERENC.

Naponta hallhatjuk a felkiáltást. Minden percben felhangzik a kétségbeesett ajkáról. S nem mondhatjuk reá, hogy asszonyi kicsinyeskedés fakasztja a panaszhangokat, hanem az élet, az ő szigorú kegyetlenségével erőszakkal kicsikarja a keblekből a jajkiáltást. Tényleg méreg drága minden. Szinte szerénytelen kérdés ma már, ha a mindenkori imádságban mindennapi kenyeret kérünk az Egek Urától. Hus, kenyér, főzelék, liszt hihetetlen magas árakon kapható csupán s rövidesen odáig jutunk, hogy a kenyér is valami finom osemegévé lép elő, mely csak ünnepnapokon s csupán uri házak asztalára kerülhet.

Méregdrága! Szinte forgalomná nőtte ki magát az utóbbi időben. Méreg drága minden és esuda, hogy az a sok ember, aki még mindig nem szokott le arról a rossz kedvtelésről, hogy naponként éllelmezi magát, honnan veszi azt a tőkét, melyből létfenntartására feltétlenül szükséges élelmi szereket beszerzi magának.

S ezek az elsődrendű szükségletek. Mert enni utóvégre, akármilyen felesleges, de mégis szükséges dolog. A koplalást nem lehet megszokni. Erre az igazságra az egyszerű cigány is rájött, amikor nyolc nap után, aneddig lovát éhezette, a szegény pária kimult s ő felsőhajtott:

— Istenem, Istenem, hogy épen most kellett megdeglennie, amikor már olyan szépen megszokta a koplalást!

Bizony, bizony mi is így járnánk, ha a cigány mintára a koplalást meg akarnók szokni. Akkor mulnánk ki ez árnyékvilágból, amikor már a legszebben megtanulnók a koplalást.

De utóvégre ez a téma sokkal komolyabb, semmint, hogy alkalmat adna a tréfálkozásra s bizony jómagunk sem vagyunk úgy hangolva, hogy tréfálkozzunk ezzel a szomorú, mindnyájunk husába vágó eszmével. Nagyon is érezzük valamennyien a drágaság átkos következményeit.

Mindentűt s mindenhol a munkabérek emelkedéséről hallhatunk s mindez csupán arra jó, hogy a gyárosok gyártmányaiknak árát felverjék s hogy még evvel is megnehezítsék a létért való küzdelem amugy is nehéz harcát.

Ha a munkabérek felemeléséről szóló hír nem is valóttan, semmiesetre sem vonatkozhatik ez a hivatalnokikar, vagy a középosztály, u. n. lateiner osztályára. Ezek jövedelmé nem emelkedett arányban azzal a szörnyű áremelkedéssel, mely megélhetésünket e korszakban minden téren jellemzi. Sőt, ha lehet redukciónról beszélni, ugy inkább kisebbek lettek a keresetek, noha a társadalmi igények folyton-folyvást emelkedtek.

S így, míg a kereset esőkent, az elsődrendű szükségleti cikkek árai növekedtek. Mert ne gondoljuk ám, hogy tisztán az élelmi szerek méreg drágák! Oh nem! A ruházat minden egyes kelléke kétszeres árra szökken fel. S meztelenül még sem járha-

hatunk. Ebbe még talán a hatóság is bele szólana. Sőt ellenkezőleg társadalmi állásunkat messze tulszárnyaló mértékben kell ruházkodnunk, hogy hivatali méltóságunkon csorba ne essék.

Mit csináljunk tehát?! Ne együnk, ne igyunk, (mert ma még a vizet is meg kell fizetni), ne ruházkodjunk, fehérenmüt ne hordjunk, egyéb élvezetekről nem is beszélünk, mert azok nem elsődrendű szükségleti dolgok.

Vagy pedig, miután manapság a kis embereknek hitelük amugy sincsen, egyszerűen be kell szüntetnünk a társadalmi konvenciók szerinti élest és éljünk úgy, mint a művelt pápuák, kiknek a legfőbb toaletcikk az a kötényke, melylyel a maguk egyéb meztelenségét eltakarják.

JEGYZETEK A HÉTRŐL.

(Embercsempészet. — Emelkedik a Balaton népszerűsége. — Akik itthon maradtak. —)

Az alsólendvai járásban elfogtak két fuvarost, mert többnyire katonaköteles ifjakat és kiskoru leányokat csempészték át a határon. Ezen legmodernebb csempészet sajnos erősen működik Magyarországon. Nálunk még mindig azt hiszik, hogy Amerikában az utcán garmadában hever a pénz és csak nyulni kell érte. Pedig nehéz, rabszolga munkát kell ott végezni, mert nagy ott a kenyérharc. Ezren és ezren ödböngének ott munkanélkül és örülnek, ha

Lourdes.

Irta LUKÁCS JÓZSEF.

Most is előttem az emberi nyomor és szenvedés képe. Nem képzelem, de láttam. Láttam a sápadt arcokon a kínzó fájdalmat, a béna tagokon az élet szenvedésének gyötrelmét. Sohasem feledem el e képet, az emberiség kinlódás nagy történetének e korszakát. Mert itt ezt láttam. Seregszámra betegeket toló kocsiakat, a mint egymás mellett sorakoznak. Itt tanultam megismerni az embert egész teljességében, úgy, a mint él. Mily szánalmas, egy kép egy tábor beteg nyomorékot látni. Milyen vésődik be emlékezetem táblájára, melyről ez a karcolat még hiányzott.

S e sorban minden társadalmi osztály képviselőre talál. Egy püspök mellett egy uri család talán egyetlen gyermeke állt. Egyiknek sem szolgált már lába. Annál az idő bénította meg, ennél már születéskor hibásan került birtokába. Könnyebbülést jöttek keresni, menekülést a bajból. Meennyi remény szólt ajkukon s mily sok bizalom tekintetükben. Odatapadt réveteg szemük a grotta kormos falára. De nem csak ők így. Sokan vártak ott még rajtuk kívül osztozkodást a reményben. Minden jelenlevő egy beszédős nyomortanya ott, melyből szabadulni szeretne. Az a sok réveteg tekintet, sok szenvedés-

ról beszél. Nem mindegyiké egyenlő, de egyik sem irigylésre méltó. S ezek elől akarnak megmenekülni az emberek, kik rozszant tagokkal hordják az élet keresztyét. Okuk elég van rá Száz számra lógnak ott a mankók és különféle műszerek, melyeket a hála aggatott fel, miután a remény valóra vált.

Az a barlang egy egész kiállítás. Keletkezése a múlt század ötvenes éveiben különös módon történt. Egyszerű kis leány látott ott valakit, ki azt kívánta, hogy neki ott templom épüljön. S mert a kért jel teljesedésbe ment, aztán forrás is fakadt a látomás helyén, mely gyógyítóerőt hozott magával, a szikla oldalán, a templom felépült.

Hármas várszerű épület a bazilika. Igaz művészeti remek. A legalsó része köralaku templom szép mozaikkal s a hála márványtáblákba vésett szavaival. A második, a középső rész, katakombaszerű épület számos oltárral, míg a felső, a tulajdonképpen, bazilika, a nemzetek kegyeletének pantheonja. Falai alig látszanak a nemzeti lobogóktól. Nem hiszem, hogy volna egy nemzet, melynek fia itt ne hagyta volna nemzetük képviselőjét színeikben.

Előtte gyönyörű park. Sik mezőjével sokban emeli a magasra törő épület nagyságát. Mindez a barlang fölött van. Itt azonban csak művészetet lát az ember. Pedig Lourdes nevezetességét nem ez alkotja. Ez mind csak következmény, melynek előz-

ménye a barlangban játszódott le. Ott már csak a megszűnt szenvedések multját hirdeti a márványtáblaburkolat, a szenvedést magát, melynek megszűnése még csak reményben él, a barlang terén lehet látni.

Közepén egy oltár áll. Ettől balra fakad a csodaforrás. Szabadon folyik éjjel-nappal. Természetes tiszta viz, semmi egyéb. Ezerszer vizgálták meg s egy vegyelemzés sem fedezett fel benne mást a természetes alkotó elemein kívül. Hatása mégsem természetes. Nem ritkán cáfol rá a természet rendes következményére s oly eredményeket létesít a való mosakodás, fürdés benne, melyek a természet-tudomány s materializmusnak nehéz problémát adtak megfejtésre. S bár az empyrikus megfejtésen kívül a filozófiai hypothézisek egész raja is támadt, sőt a természet fölött valót ironikusán értelmező regényírás egy mestere is megpróbálta a talány megtörését, azért a grotta vize ma sem kisebb talány eredményeivel a tudós világ előtt, mint keletkezésének pillanatában volt. Híre világgá szállt s hol a reménynek egy halvány fénysugara vetődik a szenvedő lélekbe a szabadulás vágyával, az biztosan idejön, hogy szenvedésének erejét végképpen megtörje.

Kormos falai úgy néznek ki e barlangnak, mintha ezredévsor tekintene onnan egy emberre. E külsőnek azonban nem az idő az oka. Bár minden harmadik nap erős tisztítás alá veszik a falakat, a

oly munkát kapnak, amire itthon magyar munkás nem is vállalkozik. Amerika érdekes életviszonyai, ujszerűsége vonza oda a népet. Ha a magyar munkás itthon oly sokat és nehéz munkát végezne, mint az Egyesült Államokban, ha oly takarékos, szűkös életmódot folytatna, mint az amerikai magyar negyedekben, akkor itthon is megtakarítana annyi pénzt. Vannak, akik a magyar paraszt ezen pénzvágyát, utazási kedvét kihasználják és kiviszik őt a bányákba, kőhókba és más ily munkatelepre, hol szakadatlan, emberfeletti munkával néhány év alatt megtakarít néhány száz koronát, de ennek fejében ott marad a munkaképessége. Kiszarolt munkaerővel jön vissza. Néhány hét múlva már gondolni sem szeret Amerikára és átkozza a perocet, mikor ráment a nagy Óceán gőzösre.

A Balaton népszerűsége Nagykanizsán hétről-hétre jobban emelkedik. A nagykanizsai közönség nagyrésze Balaton mellett nyaral. Vasárnaponként valóságos embervándorlás van a Balaton felé. A vonatok zsúfolva mennek-jönnek. Az utazás célja a Balaton. A város szinte kong az ürességtől. Kihaltak az utcák, a kávéházak s vendéglők. Tout Kanizsa kirándul a Balaton mellé, hol különben is annyi az idén a fürdővendég, mennyit előző években sohasem láttunk. A Balaton kultusz csendben, lassan fejlődik a biztos győzelem felé.

Végre azokról is kell szólnunk, akik itthon maradnak. Villányi dr. azt írja pompás utilevelében, hogy az itthon maradtok a sétatér levegőjét oly kéjjel szüresölik, mint a Magas Tátrát. Az igaz. De azt nem tudja Villányi dr., hogy amíg a sétatert elérjük, addig az idén is sok port kell nyelnünk, mert az utcák öntözése most is ritkán történik és akkor is csak egy — mutatóba. Az utcaseprők sokat szorgalmaskodnak, de ebben nincs köszönet. Oly felhőt csinálnak az utcán, mintha egy század katonaság lövöldözne az utcákon. A városi mérnök a Kazinczy utcában arat aszfaltozási sikereket és a közönség a szomszédos Csengery-utcában porban — fuldoklik

Anonimusz

A Zalai Közlöny

Szerkesztősége és kiadóhivatala

Deák-tér I. sz. alatt van.

feketeség csak nem mulik el soha. Nem is különös. Éjjel-nappal égnek a felajánlás tüzei. Gyertyaláng teszi égetővé már messziről a léget. Ott serceg éjjel-nappal a hit tűzének ezernyi lángja. Mind megannyi gondolat s megannyi kérelem vagy hála. Nem is mondom sokat, ha azt állítom, naponta ezer frank áru gyertyaegés beszél ott a hálról, a reményről. Az ajándékról következtetni lehet e az ajándékozóvagyoni állapotára. Az olyan gyertya sem hiányzik, mely talán négy-öt napig is tolmácsolja a vett jót. S mennyi ég ott ilyen! Számát sem tudom megmondani. S míg az egyik csomó lángjával dicsőíti, kinek tiszteletére gyújtották, addig más helyen felhalmozva egész máglyára való várja rendeltetését.

S nem csak gyertyaegés mond dicséretet. Ima sem hiányzik, ének is zeng. Kiki a saját nyelvén kér, saját nemzeti énekével magasztal. Mert a lourdesi grotta internacionalis terület. Itt minden reménynek egyenlő joga van, egyik sem több a másiknál. A szív diktál, a fájdalom s a szenvedés sugall s a mi kérdés mily alakban jön a nyelvre, az ajak ugy adja vissza. S ez nincs az esztetika ellen. Minden szép formák között megy ott végbe, melynek forrása a szív. A szív, a mely érez s mely érzését szavakba s hangba önti.

Senki sem gondol ott a környezettel. Az ott lévő, ki kérni jön, kitépi magát az élet valóságából. S esoda-e, ha a bilincseiből szabadult lélek imája

HIREK.

Sajtó és posta.

A pécsi posta és táviró igazgatóság figyelmébe.

Nagykanizsa, augusztus 2.

A sajtó és posta jó barátságban éltek eddig Magyarországon. A magyar posta pontosan kézbesítette a lapokat, a magyar sajtó pedig minden alkalommal készséggel írta, mennyire pontos és mintaszerű a magyar posta.

Ez a jó viszony egész Magyarországon így volt, tehát a mi szűkebb hazánkban Zalamegyében is. Most azonban már vagy két hete arról irnak megyei lapjaink, hogy az Országos Néplap-nak, melynek Dobrovics Milán az agilis orsz. képviselő a lapvezére, meggyűlt a baja a postával. Azt írják a megyei lapok, hogy a Néplap kiadóhivatala panaszkodik, hogy lapja elkallódik a postán. Az alsólendvai postára különösen panaszkodnak. Azt írják, hogy „az alsólendvai posta részéről, vagy nagy hanyagság történt, vagy rosszakarat.“ A lap azzal megy vissza — írják a lapok — hogy a címzett nem fogadta el, az előfizető pedig sürgösti. Egyik egerszegi lapjaink így ír e dologról: „Nagyon csudálkozunk, hogy egy lapot ily módon akarnak lehetetlenné tenni.“ Dobrovics — a lapok szerint — ez ügyben feljelentést tesz.

Mi nem akarunk a vizsgálatnak elibe vágni, mert az ügyet nem ismerjük és csak azt tudjuk róla, amit a megyei lapokban olvastunk és itt kivonatolva regisztráltunk. Őszintén szólva, hihetetlenül hangzanak e vádak. De éppen mert ily szokatlan, kell, hogy az illetékes pécsi posta és táviró igazgatóság, — melynek élén nagynevű szakember áll — ez ügyben mielőbb lefolytassa a vizsgálatot, ha vannak bűnösök bűnhődjenek, ha nincsenek, halgasson el a vád.

A igazság érdekében megjegyezzük, hogy az alsólendvai postamester egy újságírónak azt mondta hogy ő nem tud a

dologról semmit. Ha a hivatalnokok közül valaki tényleg visszaküldi a lapokat, annak az lehet az oka, hogy a címszalagok tévesen lesznek kiállítva; de hogy politikai háttérre volna a dolognak, vagy plane ellen-szenvből tennék ezt, az valótlanság.

A magyar posta mintaszerűsége, jóneve ez ügyben világosságot kíván. Az Országos Néplaphoz más, mint a kollégialitás nem fűz bennünket. Nem is az ő érdekében kérjük e helyen a szigorú gyors vizsgálatot, hanem a magyar posta jónevének megóvása végett.

— Személyi hírek. Vécsey Zsigmond polgármester nyaralásából hazaérkezett és hivatalát márt vette. — Lengyel Lajos városi főjegyző 4-én kezdi meg szabadságát.

— Knorr Kálmán — tábla bíró. A király, mint a hivatalos lap vasárnapi száma közli, Knorr Kálmán nagykanizsai törvényszéki bírót a pécsi ítélőtáblához bírónak nevezte ki. Knorr kinevezése jogászörökben osztatlan örömet keltett. Jogi tudásáról és nagy munkaképességéről mindent elismeréssel nyilatkoznak. A kinevezés érdemes embert ért. A kedves modoru bíró távozását sokan fogják sajnálni. Knorr távozásával nemcsak a bírói állás és az esküdtbírósi helyettes elnöki állás üresedett meg, hanem a nagykanizsai munkásbiztosító pénztár választott bíróságának elnöki állása is.

— Tanárváltozások a főgimnáziumban. Az új tanévben ismét új tanárokkal találkozunk a főgimnáziumban és elhagynak bennünket olyanok, kiknek működését szívesen láttuk. Mintegy hét év óta tanít városunkban Csóti Márk, ki nemcsak iskolai működésével szerzett magának közbecsületet, de társadalmi szereplésével és mint városi képviselő is mint értékes egyéniség illeszkedett bele közéletünkbe. Lévára helyezte át a rendfőnök és mi csak sajnálattal tudtuk adhatunk kifejezést, hogy ezentul nélkülözünk kell őt azokon a téreken, melyeken buzgó működését megszoktuk. Varga Ferenc tanár Selmecbányára, Schweighoffer Tamás Veszprémbe helyeztetett át. Helyettük ide helyeztettek Hársing István Rózsahegyéről, Horváth Károly dr. Rózsahegyéről és Divényi Gyula Kolozsvárról. A világi tanárok változatlanul a múlt évek lesznek; csak az évközben eltávozott Gaidenecker György helyébe fog más tanár kinevezetni.

— Lipiki fürdőélet. Lipikről írják lapunknak a következőket: Az idei fősaison derült verőfé-

tisztábban tör az örök eszme s irgalom trónja elé, hogy, a hova kegyelmének gyöngyszemét leejtette, ugyanonnan a hála szavait fakassza szüntelenül.

Ma különben Lourdes már a világforgalom egy nevezetes pontja. Nemzetek s távolországok lakói keresik fel. Kit a baja hoz oda a szabadulás reményével, kit pedig a kíváncsiság. Legérdekesebb ezeket nézni a barlangnál. Oda is eljönnek, mert e nélkül tört lenne utjuk. A Soubirus család egyszerű háza ősi malmával, vert falával s kopott, rozoga tetejével nem sok látni valót nyújt. Onnan hamar kitéved, ki bevetődik, mert Bernadette arcát fátyolos öltözetben Lourdes utcáin gyakran lehet látni. Azonban a barlang már némi érdekességét nyújt. Lerokadt ember tömeg a nap minden szakában, mely csodát vár, kérese teljesítéséért könnyörög s nem közönséges imádságos módon, ez már nem mindennapi. Van benne valami, a mi érdekes. S mégis mi történik? Éles tekintettel tettem ott figyelem tárgyává mindent. — Figyeltem, mert nemcsak a tisztelet vitt oda s egy megnevezhetetlen remény birtokba vétele, ha ugy akarja az is, kinek könyörgésére semmi sem lehetetlen, — hanem, hogy saját tapasztalatom szemléletét vigyem azok elé, kiket egy élet boldogító útjára kell tanítanom. S mit láttam? Érdekesen tört meg a büszke tekintet, hogy az alázatosak között maga is alázatos legyen. A hely, a környezet ereje megtörte az embert, s meghajlott a térd. Előbb félig, aztán

egészen. S én nem találtam különösnek. Mert a reményt mindannyian magunkban hordjuk, s boldogságunk fénye mindannyiunknál törőten ragyog e földön. S mikor látjuk, hogy abba a fény sugarba a hiányzó sávot megnyerhetjük, a hit hiányának merevsége feloldódik a remény valóulásának eshetőségére. Ez az oka, miért indul ott meg a közömbösség s miért lesz ott melegebb az áhitat minden szívében.

Azután be is megy mindenki a barlangba, mert ez így szokás. S ott mintegy megbűvölve cselekszi azt mindenki, a mit a másiktól lát. S tovább megy. Tovább, de már más tekintettel, mert arcán valami már széteszlott, a mivel előbb a barlang elé lépett. — Ez volt az én lourdesi utam. Még tovább megyek, de emléket soká viszem magammal s mert szívembe irtam, talán nem is hagyom el soha. Talán száraz sorok ezek a Pyreneusok havas aljából, de igazak. Tények bizonyítják s ezek bizonyossága megdönthetetlen.

Lourdes fejlődik. Palotái, hoteljei világforgalomról tanuskodnak. S a zajos életből, melybe belevegytél az emberi gyarlóság ezernyi visszatetsző tökéletlensége, erősen hallatsz ki az igazság, hogy az emberiségnek szüksége van arra a grotta forrására, melyből a reménynek annyi harmatcseppje hull szét a szenvedésből kiszáradt lelkek feltöltésére.

nyes idő jegyében áll. Már két hét óta alig volt borús az ég, csak néha-néha lengedezett egy kis szellő. Lipiknek egyik főelőnye, a mérsékelt s valóban enyhe klímája; a türethetetlen forróságot itt alig ismerik. Örventesen tapasztaljuk, hogy főuraink az idén nagyobb számmal keresték fel Lipiket, jele annak, hogy itt kielégítést nyernek a legmagasabb igények is. Meggyőződést szereztünk arról, hogy Lipiknek ily fényes időnye még soha sem volt, s az előkelő nemzetközi társaságot még egyiptomiak is tarkították. Kevés oly fürdő-helyünk van, hol a gyógyeredmények már alig egy-két nap leforgása alatt oly szembezőkden tapasztalhatók, mint Lipiken. S a mi a fő-dolog, már napi 5-6 koronáért tisztességes pensiót kapni a kisebb helyeken. Az első és a luxus osztály díjszáma is, hol pedig a legkényesebb igények is kielégítettek, olcsónak mondható. Ki szerét teteti használja ki az őszi időnyt, mert sehol sem oly kellemes az őszi mint Lipiken. Az árak összege még az addiginél is mérsékeltbbek.

— **Temetik a nagy idők tanuit.** A nagy idők 1848/49 év, tanui a honvédek, kik annak idején halálmegevetéssel mentek a harcba. Napról-napra kevesebben élnek e nagy idők tanui közül, joggal hihetünk tehát, hogy a társadalom fényesen gondoskodik róluk. Nem így van. Sőt még tisztességes temetésük sincs. Erre mutat Andrassy belügyminiszternek Zala megyéhez és a többi törvényhatóság első tisztviselőjéhez intézett következő leirata:

Felszólalás tárgyává tették, hogy a vagyontalanul elhunyt 1848/49-iki honvédek tisztességes eltemetéséről a községi előjárások részéről nem mindig történik kellő módon gondoskodás. Belügyminiszteri rendelettel kiadott szabályrendelet értelmében a községekre szorult eltemetéséről való gondoskodás a tartózkodási község feladatát képezi. E törvényes rendelkezés alapján, de azon kegyeletes érzésből is kifolyólag, mely az 1848/49-iki honvédek méltán megilletetheti, elvárom a községek (városok) előjárásaitól, hogy a családi gondozás alatt nem álló, vagyontalanul elhunyt 1848/49-iki honvédek tisztességes eltemetéséről való gondoskodást szigorú köteleességüknek tartásák. Amennyiben egyes községek (városok) anyagi viszonyaiknál fogva az elhunyt 1848/49-iki honvédek tisztességes eltemetésével felmerülő nagyobb költségek viselésére képtelenek, a miniszterelnök ur a maga részéről intézkedett, hogy a vagyon hátrahagyása nélkül elhunyt nyugdíjas 1848/48-iki honvédek után egyes eltemetettük részére a megállapított temetési költségek jövőre az esetről-esetre a miniszterelnökséghez intézendő és kellően felszerelt folyamodványokra az eltemetést eszközölt községek részére is kintalványoztassanak.

— **Hirtelen halál.** Szitár Ferenc szombat este szívinfarktus következtében 61 éves korában hirtelen meghalt. Temetése ma d. u. 5 órakor volt.

— **Az anyakönyvi ügykezelés hiánya.** Az anyakönyvi ügykezelés megvizsgálására kiküldött közeg a helyszíni vizsgálatok alkalmával megállapította, hogy az anyakönyvvezetők néhány kivétellel az anyakönyvi kivonatokért és családi értesítésekért befolyó díjakat nem az e tárgyban alkotott és érvényben levő megyei szabályrendelet rendelkezéseinek megfelelően kezelik, sőt az egyes anyakönyvi körületekben, hol a szóban forgó díjak anyakönyvvezetőnek engedték át, az említett díjak nem nyugtáztattak. Megyénk alispánja most rendeletet intézett valamennyi főszolgabíróhoz, Nagykanizsa és Zalaegerszeg polgármestereihez, mint az anyakönyvvezetők közvetlen felügyelő hatóságához, haladéktalan intézkedést kérve aziránt, hogy az anyakönyvi kivonatok és családi értesítők kiállításáért befolyó díjak a hatósága alá tartozó anyakönyvi hivatalokban

az anyakönyvvezetők által pontosan a megyei szabályrendelet szerint kezeltesse és a szabályrendelet rendelkezései betartassanak. Amennyiben jövőben — mondja a rendelet — vizsgálatai alkalmával arról győződne meg, hogy az anyakönyvvezetők a szabályrendelet rendelkezéseinek eleget nem tennének, a mulasztó tisztviselő felelősségre vonása iránt a szükséges intézkedéseket tegye meg.

— **Még az elővásárlási tilalom sem használ.** Lapunk is bizonyos irigységgel konstata, hogy Kaposvárot elzolt egy hónappal életbe léptették az elővásárlási tilalmat. Az intézkedés azonban nem sokat használ, legalább még nincs eredménye. Mint Kaposvárról írják az elővásárlási tilalmat kijátszák olyformán, hogy vagy a városban kívül megveszik a terményt, vagy az esti órákban jönnek be a termelők és a termelvényt a kofák lakására viszik. Az elővásárlási tilalom kijátszásának egy másik módja, hogy a kofáknak rendületlen hivei: a termelők, behozzák a maguk áruit a piacra, de aki azt hiszi, hogy töltik most elősőbban vásárolhat, az végzetesen téved. — Kartellben vannak a kofákkal és ezt a kartellt becsületesen betartják.

— **Osendélet Balatonfüreden.** Az „Egyetértés” egyik minapi száma közli egy balatonfüredi fürdővendég panaszos sorait, mely sajnós nincs hasznára a megyénkbeli fürdőhely jó nevének. Ép ezért mi is érdekel várjuk a fürdőigazgatóság nyilatkozatát. A panaszos levél ezt írja:

„Sulyos idegbajom gyógykezelése céljából orvosom a Balaton mellé küldött. Szigorú nyugalmat, abszolút pihenést ajánlott. Ötödik napja vagyok itt s már is halásan tapasztalom a magyar tenger vizének esodálatos gyógyhatását. Ennek dacára közel vagyok hozzá, hogy a holmitat összeesomagoljam s megszökjem innen. Ot nap óta alig hunyam le a szememet s a nappali kura hatásait lerombolják az álmatlan éjszakák. Vacsora után, amikor mi törődötök, fáradtak, beteges aludni megyünk, a szállodák és villák közé beekelt vendéglőben estéről-estére megkezdődik a muzsikás dinom-dánom s tart éjjelig, vagy kivilágos viradatig. Balatonfüred prospektusai-ban egészen jogosan címezi magát gyógyfürdőnek s emeli ki fürdőjének a beteg idegekre és szívbántalmakra gyakorolt gyógyító hatását. A fürdőigazgatóságnak azonban, amikor ezt eszeleksi és a sulyosan beteg emberek egész tömegét idecsábítja, kötelessége volna az is, hogy vendégei zavartalan nyugodalmáról gondoskodjék.

— **Tűz.** Tegnap a déli órában kigyuladt Weisz fuvaros Petőfi-uti 30. sz. szupfedeles háza és leégett.

— **Verekedés.** A Maschankzer-féle Csengeri-uti vendéglőben tegnap este bál volt. A mulatság annyira sikerült, hogy két óra felé véres verekedéssel végződött. Horváth Gyula és H. Béla körül csoportosult az egyik párt, a másik meg Mikó József és Molnár János körül. Székek és borosüvegek, pohárok röpkeidtek egymás fejébe. A vér meg elöntötte a derék küzdőket. A rendőrségi beavatkozás vetett véget a jól sikerült bálnak.

— **A cigánybetörések tettesei.** Az alispáni hivatal a vármegye területén közelmúltban elkövetett betöréses lopásokra külön rendeletben hívja fel a közigazgatási hatóságok figyelmét. A rendelet a következő vandórcigányokat nevezi meg, mint a betöréses lopás tetteseit: Lakatos István (Lőcsös) 40 éves alacsony termetű, piros arcú, nagy himlőhelyes orru, ozorai illetőségű, ennek bátyja Lakatos János (Zsubui) 45 éves nagy orru (kishasán fellőlől lefelé műtétből származó hosszú sebhely) sovány arcú, nagy fekete bajuszu, ozorai illetőségű, Lakatos Gyula (Lőcsös fia) 16 éves kampós orru, mesteremberesen öltözködő, Lakatos János 31 éves, kádartai (Veszprém m.) illetőségű nagy fekete szemű, Kopicz cigánynevű 19 éves törpetermetű, kifelé hajló térdű és Kis Jóska Tuta, 20 év körüli pestvidéki magas egyenes testtartású, világos szemű, mesteremberesen öltözködő (ki a soproni fegyházban írni olvasni megtanult, Veszprém nagy Vörösbányán vidékén tanyázó kőboregányok.

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

kittűnő sikerrel használtatik
vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmánál és köszvénynél, az urolithiasis, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatása!

Vasmentes! Készen emészthető!
Teljesen tisztá!

Kapható áruházi-kereskedésekben vagy a
Szege-Lipiczi Salvatorforrás Vállalatnál
Budapest, V. Józseftraktus 5.

Hogyan nyaralnak a rókák?

A falu és a rókák harca.

— *Igaz történet, ollóva a „Magyar Paizs”-ból.* —

Az amerikai lapok annyi tigris történeteket tálnak fel az olvasónak, hogy szinte unja már az olvasó. A magyar lapok ily riportot nem is közölhetnek, azon egyszerű okból, mert hazánkban nincs — tigris. Ellenben vannak más állatok. Ezek is érdekes életet élnek. Ennek bizonyítására ide iktatjuk egyik zalaegerszegi tisztelt laptársunknak a „Magyar Paizs”-nak egy kissé szokatlan, de mindenesetre érdekesen és elevenen feldolgozott riportját szószent eredetiben. Ime:

Rókák nyaralása. Miként az emberek — hogy léleken s testben felüdüljenek, — a nyár szezonján felkeresik a fürdőhelyeket, az őzondus levegőjű erdő s ligetet, ép úgy a rókaesapat is le Kneipolt délre, a „Murica” folyó erdős partjára, melybe labirintszerű alagutakat vájt, hogy ott kölykeze, egyrészt vakmerő portyázásában Ligetfalva község tyuk és csirke állományát állandóan rettegesben tartva, azt megdézamálja, másrészt edzés szempontjából a folyó vizét igénybe vegye. A bestiák éhségtől gyötörtetve és kedves mákvirágú magzatjaik táplálása gondjaitól szorongatva, kibujnak az erdő bozótjából és kedvtelével a tengeri, s gabona földeken nesztelenül átsurranva, a pillangók és bogarak után pajzánan szaladgáló szárnyasokat, a füves kert fának lombja alól, gyors tempóban elesipdesik és vértszomjuzó kölykeiknek a barlangba lelketlenül elcipelik. A község lakói látva a fenyegető veszélyt botokkal kapanyéllal és ostorral felfegyverkezve, üldözöbe vette a gabona és kukoricás földek közt settenkedve leselkedő, s idejét fürdésen kívül rabló kalandozással töltő róka ivadékok, azonban kevés sikerrel, mert a rókák előre megszimatolva a közeledő veszélyt, beugráltak a bozót sűrűjébe, s onnét a folyócskába vetették magukat, melynek balpartján csakhamar eltűntek a füzes sűrűjében. Végre mégis sikerült Zdravec Fülöp ligetfalvi molnárnak Jug István társaságában, lesből 8 rókát leteríteni, de ezzel a magja még nem pusztult ki teljesen. Hazánk gazdasági érdekét támogatják nevezettek a vadak kiirtásával, miért is érdemesek a lakók hálás köszönetére.

Ez a ligetfalvi rókák nyaralási története. Nem mindennapi érdekes történet, mely élénk bizonyítéka annak, hogy vannak még pontos magyar riporterek.

Sirolin

•Emeli az étvágyat és a testerőt, megszünteti a köhögést, vladékokat, éjjeli izmádat.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, Influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánaátokat is kínálunk, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára övegeket 4.- koron.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A Vasárnapi Ujság augusztus első száma gróf Zichy Gézáé méltatja, hatvanodik születése napja alkalmából. A többi képek aktuális eseményekkel foglalkoznak s időszertű sajonjelenteket mutatnak be. Szépirodalmi olvasmányok bőven vannak a lapban. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy kor., a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80 fill. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadó-hivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 K. 40 fillér.

Be van bizonyítva,

hogy az utcai falragaszokat kevés ember olvassa, mert ritka ember töltheti az idejét utcai plakát olvasással. A kultur államokban az újság a fő hírdetési eszköz. Ön olcsó pénzért hirdethet Zalamegye legrégibb újságjában, a **Zalai Közlönyben.**

2433/1k. 1909. Erk. május 23.

Árverési hirdetés.

A perlaki kir. járásbírósa mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy gróf Festetics Jenő zalaujvári lakosnak Dekánovec község képviselőjében András Mátyas elleni végrehajtási ügyében 6375 kor. 40 f. hátralevő tőke, ennek 1896. évi december hó 16. napjától járó 5% kamatai, 120 kor. 20 f. eddigi, 24 k. 30 f. árverés körvényi költség behajtás végett a nagykanizsai kir. törvényszék, a perlaki kir. járásbírósa területén fekvő következő ingatlanok, u. m.: a dékánfalvai 1. sz. tjkvben foglalt A I. 2 sor. 470 hrsz. rét a velük Semesse dőlőben 519 k., A I. 3 sor 63/a hrsz. belsőség 334 k., — A dékánfalvai 34 sz. tjkvben felvett A 1 sor 33 hrsz. iskola-háznak, udvar s kertnek. Dekánfalva községet illető egy harmad része. a C. 9 alatt özv. Szabolek Györgyné szül. Zsarján Borbála szolgálmi jogának fentartásával 66 k., — a dékánfalvai 1124 sz. tjkvben felvett A 1 sor 63/b hrsz. ház 51 sz. a. udvar és kerttel 66 kor. — A dékánfalvai 1106 sz. tjkvben foglalt A 1 sor 54/2 hrsz. háznak 1 sz. a. belsőség, udvar és kertnek Dekánfalva község tulajdonát képező egyharmad része 333 k. 33 f. kikiáltási árban, mint becsárban az 1909. évi augusztus hó 9. napján d. e. 9 órakor Dekánfalván a jegyzői irodában Sebestény Lajos nagykanizsai ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó árverésen eladatni fognak. Az ingatlanok a kikiáltási ár (2/3) kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adhatók, és az ki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet igérni senki sem akar, köteles azonban a kikiáltási. ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért összeg ugyanannyi százalékaig kiegészíteni.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt a fenti kikiáltási ár 1 %, át bánatpénz fejében letenni, s a vevő a vételért 3 egyenlő részletben lefizetni köteles és végre az árverési feltételeket a hivatalos órák alatt alulírt tkvi hatóságnál és Dekánfalva előjáróságánál megtekintethetik.

Az árverés az ingatlanokra feljegyeztetik.
A kir. járásbírósa, mint tkvi hatóság.
Perlak, 1909. évi május hó 25. napján.

Szenes,
kir. aljbró.

KÖZGAZDASÁG.

Zalamegye kölcsöne. Zalavármegye törvényhatósága a balatoni vasútra szükséges kölcsönösszeget, mint már megirtuk, Széll Kálmán bankjától a Magyar Jelzálog Hitelbanktól veszi fel. A kölcsön 50 éves, előzetes félévi részletekben való visszafizetésére 5.35% évi amuniással. Átvételi árfolyam 95 1/2%. A határozat fellebbezés hiányában augusztus 21-én lesz jogerős.

— Védekezés a peronospora ellen. Lapunk esztörtöki számában gazda olvasóink figyelmét felhívtuk a rohamosan terjedő peronosporára. A földművelésügyi miniszter rendelete alapján Arvay Lajos alispán is rendeletben hívta fel a veszedelemre a községek figyelmét.

Huszállítás a fürdőkhöz. Bejárta a megyei lapokat a hír, hogy a somogy megyei fürdőhelyeknek megengedte a földművelésügyi miniszter, hogy kisebb darabokban is hozhatnák húst a fürdő területére. Mint értesülünk Zalamegye törvényhatóságához is érkezett ily rendelet, mely Balatonfüred, Badacsony, Révfülp. Szepezd fürdőkhöz engedti meg az idegen községekben való huszállítást. A rendelet az olcsóbb ételmezést van hivatva előmozdítani.

A francia kozmetika diadala!

Ha tökéletes,
szépidomu kőbe,
akar szert tenni, használja az
Elixír Lavallert,

amely külsőleg a legjobb és legbiztosabb szépitőszert Készíti Lavaller Párisban; egy üveg ára 8 korona. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertárakban vagy utárvétellel Lavaller-papokban, Felix Parker-nél Wien, I., Karlsplatz 3.

Elsőrangú fürdőhely.

LIPIK
BIZTOSAN GYÓGYITJA

a tápasatorna bántalmait, hurutokat, eukorbatóságokat, izületi bajokat, drogmekkorokat és vérbetegségeket.
Prospektust küld a fürdőigazgatóság LIPIK (Szlavónia)

HIRDESSEN

A ZALAI KÖZLÖNY-BEN.

Gyomor betegeknek!

Mindazoknak, kik a gyomor meghűtése, vagy túlterhelése, rossz, nehezen emészthető, nagyon meleg, vagy hideg ételek élvezete által, vagy rendetlen életmód következtében gyomorbetegséget, mint Gyomorhurut, gyomorgörös, gyomorfájdalom, nehéz emésztés vagy nyálkásodást kaptak, ajánlunk egy kitűnő háziszert, melynek kitűnő hatása már évek óta ki van próbálva. Ez a

Hubert Ullrich-féle növénybor.

Ezen növénybor kitűnő, gyógyhatásának talált füvekből, jó berral van készítve és erősíti, életre kelti az ember emésztő szervezetét. — A növénybor megakadályozza az emésztési zavarokat és előmozdítja az egészséges vér ujjaképződését.

A növénybort idejekorán használva, gyomorbetegségek még a csirákban elfojtatnak. — Symptomák mint: Főfájás, felbőgös, gyomorgörös, felfuodás; rosszullet hányással, melyek chronicus (idős gyomorbetegségeknek oly gyakran előfordulnak, elmulnak néhányszori ivás után.

Székrekedés és ennek kellemetlen következményei, mint szorulás, kólika, szivdobogás, álmatlanság, valamint vértelenség a májban, epében és a nagy Zsigor-érből (Arany-ér bántalmak) a növénybor által gyorsan megszüntetnek. A növénybor megszünteti az emésztéshétséget és könnyű székelés által eltávolítatnak a gyomorból és belekből alkalmatlan részek

Sovány, halovány kinézés, vérszegénység, elerőtlenedés,

legtöbbször a rossz emésztés következményei, hiányos vérképződés és a máj beteges állapotáé. I tvagy: hiánynál, ideges bágyadtság és rossz kedélyhangulat, továbbá fűfájások, álmatlan éjjelek következtében ily egyének lassan egészen elpusztulnak. Növénybor az elgyöngült életerőnek új látktetést ad. Növénybor fokozza az étvágyat, az emésztést és táplálkozást előmozdi ja, elősegíti az anyagcserét, gyorsítja a vérképződést, megnyugtítja a feludult idegeket és életkedvet szerez. Számtalan elismerés és hála nyilatkoztatás igazolja ezt.

Növénybor kapható 3 és 4 koronáért a Nagykanizsai Ujudvari, Kis-Komáromi, Csákányi, Nemes-Vidi, Tapaonyi, Böhdonyi, Nagy Bajomi, Felső-Szegedi, Csurgói, Berzencei, Gófal. Légrádi, Alsó-Domborai, Kotori, Mura-Csányi, Rátka, Podtureni, Szélniczai, Alsólendvai, Pákai, Bakai, Novai, Baki, Pölöskei, Pacsai, Alsó-Rajki, Nagy-Radai, Kéthelyi, Marczalli, Kaposvári, Nyugatádi, Taranyi, Verjei, St.-Georgeni, Kallinováci, Novigradi, Kaproncai, Perlaki, Csáktornyai, Varasdi stb. gyógytárakban és fűszertárakban és az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógytárában.

A kanizsai gyógytárak 3 és több üveg növénybor rendelésnél eredeti árak mellett küldik szét mindenlív a monarchiában.

Utánzásoktól óvatik,

Kérjen csakis

Hubert Ullrich-féle növénybort.

Jól jegyezd meg: csak **Ottoman-** cigaretta-papirt, vagy hüvelyt hozz és ne engedd magad hasonló kinézésű silány minőségű utánzatoktól tévutra vezetni.

Nyomatott a lap tulajdonos Uj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja:

a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Hirdetések díjazásában szerint.

Társadalmi betegségek.

Írja: HAVAS VILMOS.

III.

A fényezés.

Nem kell nagy megfigyelés, sem a társadalom beható tanulmányozása ahhoz, hogy az egyik legnagyobb társadalmi betegséget, a fényezést felismerjük. Ez oly betegség, melyben majdnem mindnyájan sinylődünk és könnyen ki sem gyógyulunk... Ha nem hiúság idézi elő, úgy az egyén társadalmi állásának következménye. Ha ez sem, akkor annak a társadalmi közfelfogásnak köszönhető, mely külsőségekből, az ember külsejéből szereti az egyén értékét megállapítani és így fényezésre kényszeríti.

E nézet helytelensége noha elvitathatatlan, mégis itt mutatkozik majdnem a legjobban a társadalmi közfelfogás suggestiója és ez nehezíti a legsúlyosabb teherként majdnem mindnyájunkra. A társadalmi élet parancsolja, hogy fényezést kifejtünk kell és kényszeríti a szerényebb társadalmi állásban levőket is, hogy keresetük jó részét — sokszor anyagi erejükön túl — külső fényezésre fordítsák, nehogy a társadalom kutató, fűrésző szeme szegénységet, nyomort, szűkölködést következtessen. Pedig hány középcsalású családapa van, ki mikor egy alkalmi banketten drága pénzen fogyasztja vacsoráját, vagy valamelyik jótékony célú hangversenyen csatogat egy művészeknek, avagy valami gyűjtő ívet ír alá, még nem tudja, honnan

fogja fizetni legközelebb lakásának bérét, sőt talán a következő nap már előleget vesz fel — kenyérre... Mégis meg kell tennie! Különös gondot kell fordítanunk arra is, hogy ruházatunk gyakran változzék, nehogy már a messze távolból ruhánkról ismerjenek fel bennünket és hogy az ékszerek — a tulajdonképpeni fényzési cikkek — messziről csillogjanak — ha hamisak is — ember-társaink szemébe. Pedig azok, kiknek ítéletétől tartunk és fejtjük ki, az igazán csak szemfényvesztő fényzést, azok éppen úgy szeretnének megszabadulni e társadalmi nyűgtól, mint jó magunk. A mai társadalomban nem a magunk gyönyörködtetésére, hanem mások ítéletétől való félelemben gyakorolják a fényzést.

A vagyonosak, a tőkések fejthetnek ki fényzést. Ezek is ugyan a társadalmi nézet hatása alatt állanak, de nekik a mindennapi megélhetés nem képez gondot. Elítélünk mégis kell, mert fényzésük, melyben egymással versenyeznek, tulságba visz. A közép társadalmi elembe, de különösen a köznépből irigységet, elégedetlenséget szít és legfőbb okozója az antikapitalistikus irányzatú szocializmus terjedésének.

A mai haladás korszakában mindent reformálni kívánunk, így hát ezeknek az állapotoknak megváltoztatása is időszerű lenne. Már a középkorban is kerestek módot a divatbolondok, a tulságosan fényzők megrendszabályozására. Pelengérré állították őket, nyakukba u. n. osengetyűgallért akasztották és úgy kellett a várost bejárniok. De amint az egész társadalom anyagi érdekéről

van szó, úgy a társadalom egészének együttműködése volna kívánatos, hogy kigyógyuljunk fényzési betegségeinktől, hogy leráshassuk magunkról ezt a nélkülözhető anyagi terhet. Ha egy-egy eszme, vagy egy ruhadarab, avagy jelvény terjesztésére lehetett megindítani országos mozgalmat, úgy fényes eredménnyel járna egy oly propaganda, mely a fényezés ellensúlyozására a „szigoru egyszerűség” táborába toborozná a hivatottakat. A teljes egyszerűséggel kellene feltűnünk, melyért anyagi helyzete javulása érdekében szívesen állna síkra az egész megélhetésért küzdő társadalom.

A mozgalom áldásos voltáról csakhamar meggyőződhetnénk azok is, kik talán az ipar és kereskedelem háttérbe szorítása miatt érvelnének ellene.

A vagyonosak miatt egy más célra vezető eszközt is óhajtanánk alkalmazni. Ezek nehezen mondanának le gazdagságuk fitogtatásáról és ezért a fényzésnek már mások által is hangoztatott megadóztatását ajánljuk. De szerintünk az ebből befolyt összeg nem az államháztartásra volna fordítandó, hanem csakis a fényezés egyik ellentéte — a szegénység, a nyomor csökkentésére. Ez lenne a „fényzési szegény alap adó.”

Csakhamar megszűnhetne így a fényzési kényszer és nem szállná meg a lelkeket oly nagy, visszafojthatatlan irigység, mikor egy az árvák felségélyezésére rendezett hangversenyen a vagyonosokat gazdagon felcícomázva, gyémántokkal kirakva fényes fogatjukon megérkezni látjuk.

Spanyolországból.

Írta LUKÁCS JÓZSEF.

Mióta Irunon át bejöttem ez országba, csaknem két hét mult el. Két hét, mely alatt átmentem az ország nem egy nevezetes helyén, nézve mindazt, mit a régi kor itt hagyott művészete örök emlékeül, a mi a küzdelmes századok harcái között sem veszett el nyomtalanul. Mert Spanyolország jó iskola. Tanulni lehet benne sokat az ember történetéből s annak szellemi nagyságáról. Ma kisebb, mint volt néhány századdal előbb, de nagyságának emlékkövei még ma sem porladtak el. S a ki szemléletükre ide törtet ezernyi akadályokon át, annak lelke egész ismeret-sorozattal lesz gazdagabb.

Ma nem csendes még a faluja sem. A legkisebb falu állomásán is nagy csoportosulás kíséri a haza gyarmatának védelmére induló katonasínt. S ez mindenütt így van most széles e sziklás területen. Az ország nagy hatalmából ismét le akar mállani egy darab. S mert a vitéz katona kiömlő vére a legjobb összetartó szer, ezivel szállítják át Afrika partjaira az emberanyagot. Mindenütt lázas csoportosulás, a mór háborúról beszélnek, nem ritkán könnyek között, mikor egy-egy ismerős halála lesz közismert tényé.

De nem is ez az én tárgyam, hanem inkább az az ország, melyről nálunk annyi rege kering és pedig érdemtelentül. Ugy jöttem ide, mintha egy vad tájék ismeretlen népei közé kerültem volna. Olykor megígott bennem a bátorság, de csakhamar új erőre kapott s engem elragadt magával távol a hazai földtől ide, a Pyreneusokon túl. — Kétkedve kérdeztem, kivel szóba álltam a határon, milyenek az állapotok az ország határán belül. S mindenki mosolyogva válaszolta, nézzem meg, ha tudni akarom.

Irunnál átesünk a vám vizsgálaton. Talán szigorubbán, mint bárhol. Azután neki indulunk alagutakon át annak az utnak, mely beviszi az embert egy perzselő országba. A nap forróan tűz s éget, mindent kopárrá tesz mértőföldes területeken.

Szikla szikla hátán emelkedik s a vörösés sárga egyformaságból a kutató tekintet alig tud egy-egy helyet megtalálni, hol az ember otthonra lel. Borzasztó egy vidék. Itt-ott akad egy-egy fa, az is törpén, esenevésszen. Niucs talaja, nines, a min fejlőd-jék élete.

Néhol azonban erős nézés után, mintha falut is látna az ember. Ugy a hegy lankás oldalára van építve. Szomorú egy látvány. Ha nem mondanák, nem hinném, hogy emberek lakják ma is. Inkább egy elhagyott városhoz hasonlít, melyben a pusztítás

semmit sem kimélt s hol élő lény ma legfeljebb valami relikviát keres az omlatag porok között.

Különös az ember, ha felkét efemeztük. Mennyi megfajthetetlen talány van benne. A honvágy a pusztá, kopár sziklához köt itt milliókat, mikor talán szebb helyeket is találhatna otthonul. De e vörös kövön az ég sziklán hullott az apja veritéke s ennek vonzó ereje van a flura, az unokára is. S itt maradnak. Bekerítik a sziklák egy-egy részét s azután földet hordanak bele s ez a föld lesz a család egész vagyona, munkájának helye, életének reménye.

A meredek uton lassan megy a vonat. Ezer gondolat válik ki az agyból, ha mi sem zavar. Így érünk állomásról-állomásra, míg végre neki indulunk annak a regényes vidéknek, mely népek uralmának színtere volt. Andaluzia ez.

Madridon túl van. Jó távolságot fut meg ismét a gőz ereje. De már más vidéken megyünk. Barátságosabb s nem olyan rideg. A faluk már látható alakot öltenek. Látszik rajtuk az élet. Mintha egy-egy magyar alföldi falu mellett haladnánk el. Körülöttük termékeny talaj rengő kalásszal, s legelésző csordákkal. Egyik részben a tehének keresik a fűvet, a másikon a fekete bikák száza legelnek. Felcsillan a tűz utitársaim szemében, a mint szemükbe ötlük a bikaesorda s lelkesedve mutatnak feljűk. Nem csoda. E nép örömeinek s fõmlatságának eszköze ez

LE DÉLICE cigarettapapír
cigarettahüvely
mindenütt kapható.

HIREK.

Nagykanizsa 50 év múlva

— Kánikulai vizió —

Iszonyatos hőség miatt aludni se tud az ember. Főlekek, bentlők a hintaszékbe. Elgondolkozom. Képzetelembe öltök a csoportházak kis emeletes épülete. Kapuján egy tábla van kiakasztva: „Közsegi bíró.” Mellette egy másik: „Házassulók kihirdetése.” Az emberek tódulnak a miséről.

A bíró szobájában vagyunk.

Óvári öregbíró. (Odaszól a feleségéhez.) De lassan türegeted azt a zasztót; mingyá itt lesznek a zeskütek.

Bíróné. Ne lármazzon kee, nem látta, hommá készen vajok.

Duhaj Jóska kisbíró (belép). Aggyon Isten!

Öregbíró. Csakhommá itt vagy; hun kó dorogt?

Kisbíró. Hát tuggya bíró uram, a Deres Máté szekere megsülledt a Német uccába, allig tutuk kítönyi a sárba.

Öregbíró. Dobótá-e mindenfelé.

Kisbíró. Hán.

Öregbíró. Hát akkor mér nem gyűnek mán a zeskütek.

Kisbíró. Majd itt lesz, aki együn.

(Kopognak.) Tessék. (Belép Combom János esküdt.) Szerencsés jónapot aggyon az isten.

Öregbíró. Koe-nek is komám uram. Üllön le a zadót kó kivetnyí azér dobótattam össze a zeskütek.

(Kopognak.) Belép Vica Pétör. Gánica Káró, Füle Gyuri esküdt.

Öregbíró. Na masma csak a nótárius nines itt.

Kisbíró. Gyün má ajs. Hallom a kehölésért.

Melák Tibor jegyző (belép). Pálkás joreggelt mindközönségesen. Mintha valami pálinkaszagot éreznék.

Öregbíró. De jó óra van. Ténnap hoztam haza a hegyrű három üvege. Te asszony! Hozz be egye, meg a kupicát is. Hanem hát ullenek le. (Kisbíróhoz.) Te meg áll a zajtóba küllü. (Bíróné behozza a pálinkát. Sorra isznak a kupicából.)

Öregbíró. Na igranak még. Hát isé azér dobótattam össze keeteket, ho beszöllnk a zadóru. Jegyző. Abbion jó lesz, mer a község ladá-jában egy picula sines.

Combom János. Nines-e? De adóssá-gunk sines.

Füle Gyuri. Ha van is, maj kivettyük adóba. Vica Pétör. Régen bion nem üvöt. Annyi adóssága vót Kanizsának, mikor még városnak hitták, hogy allig győztök füzetnyi.

Óvári. Hát kinek köszönhetik ezt a jó sort? Gánica Káró. Már igaz, ho öregbíró uramnak.

Óvári. Gyut-e még eszöbbe, mikor még abba a nagy fránya házba cifrákottunk. Hogyan főtt a fejünk, hunajd vegyük a ménkü sok pénzt. Utea-öntözés, csatornázás, világítás, kulturpalota, meg tuggya a kánya, mirü papót mindig az a sok fiskarius, meg doktor.

Kisbíró (beszól). Bíró uram, ihatok egyet? Óvári. Ne háboréts. Igyá, amennyi beléd fér.

Füle. Mondtam én mindig. Öntöz a jó Isten. Az asszonyok meg söpörtyenek a ház előtt. Mindenki a maga háza előtt.

Combom. Ugy-e én mindég mondtam, ho Kanizsa nem királli város. Minek nekünk vill mos lámpás, sétatér. Itt a piharcen millen szépen legenek a ludak, még tókájuk is van. A sétatéren meg mi csodás naffák vannak. Még a zutakat is beüttük.

Melák jegyző. Jó hogy emliti esküdt ur. Nekem is köll egy rudat vágatnom ott, mert ténnap eltörött.

Óvári. Van ott nótárius uram amennyi csak köll. Énis tennap vágtam két cséphadarót meg ekkaszanyelet.

Füle. Itt a piharci kutnak meg a zosterfája törött e; oda is új köllene.

Óvári. Gyut még annak is.

Vica Pátör. Bíró uram. Jó vóna azt is kidobótatnyi, hogy a cséplést minden ember a piharcéren végezze, hogy valami veszedelem ne érgye a kösséget.

Óvári bíró. Jó beszész komám. (Kisbíróhoz.) Jóska, hónap korán reggel kidobolod, homminden ember a piharcera horgya a gabonáját. Ój de sok gongya van az embernek a kösséggel, ha bíró.

Combom. Mán az igaz, de van is ám rend.

Melák jegyző. Ott se vóna, ahun én vagyok a jegyző.

Óvári bíró. Hát én kutya vajok. Füle. Ami igaz, igaz; bíró uramnak mindég helén vót az esze.

Óvári. Ugy-e én má régen megmontam, ho Kanizsa nem királli város. Na, nem igaz?

Vica. Biz ugy igaz az komám.

Óvári bíró. Van-e most 77%-os pótdadó? Gyut is, marad is. Az igaz, ho számarásokra nem adunk efftyinget se. Igranak egyet.

Melák. Jó beszél bíró uram. (Isznak.)

Gánica. Na hát most vessük ki ja zadót.

Óvári bíró. Gyezzó uram ugy is jobban érti a dolgát. Maj megcsinálja u maga. Na nem igaz?

Melák. Meg én.

Óvári bíró. Ilát gyezzó ur csak ugy, ho gyusson is, maraggyon is. Mindig montam én, ho Kanizsa nem királli város. Na igranak hát még egyet.

Combom. De má eballagunk, mer mingyá dére harangoznak.

Bíró. Hát jápitust az ebédhő. Ni má huzzák is a levesnótát.

Nem harangozás volt az, hanem a hunyadi-utcai kanász fujta a kürtöt reggel fél 6-kor. Ez ébresztett fel a hintaszéki álmomból.

— Városok segítése. Mig Andrassy Gyula gr. belügyminiszter mézesheteit éli, addig a városi tisztviselők aggódo reménységgel várják annak az immár elérhetetlennek látszó 2 millió koronának a szétosztását, melyet az országos költségvetésbe a városi tisztviselők fizetésének javítása céljából illesztettek be. Hogy lesz mint lesz? Rendeleti uton-e, vagy parlamenti hozzájárulással. Nekik ugyan mind-egy volna, ha most történnék. Most és nem az ősszel, mert jobb ma egy bizonyos fuzok, mint holnap egy bizonytalan veréb. Annyira illuzóriusnak tekintik a tisztviselők ezt a segélyt, hogy szinte nem is veszik szivesen, ha emlékeztetnke idézik a beszélgetés fonálán. Pedig biztos, hogy meglesz, csak legyen, aki megéri.

— Drágasági pótlék. A belügyminiszter jóváhagyta a helybeli közkórház költségvetését, mely a kórházi gondnoknak 400 K. az irodatisztnak pedig 300 K. drágasági pótléket tartalmaz. Most még csak a tanácsülés fogja tudomásul venni és a summa kiutalása megtörténik.

— Emelkednek a boltbérék. Kereskedő körökben beszélük, hogy az év első felében és a legutóbbi lakbérnegyedben több üzlethelyiség bolt-

állat, mely előtte él s melyet rivalgás között előtte ölnek meg.

Megálló pontok e földrész városai. Csodákat teremtettt itt az emberi alkotás. Egy-egy kor művésze beszél minden épületéről. S milyen halhatatlan nyelvén. Eseményeket mond el fejedelmek és népek életéből minden kő, melynek a védszéköz halhatatlanságot adott. A csodálat ki nem alszik e remekek szemléleténél soha. Odatapad a szem a részekre s azután az egészre. S nem tudja még sem, mit csodáljon jobban, a féuséget csak oly varázsa lepi meg mindenhol, bármerre is fordul. A mit közömbösnek tart, ha jobban vizsgálja, az is egy kor kialudt művés. erejéről beszél.

Maguk a városok uem sok gyönyört nyujtanak. szennyes görbe utcákkal, melyek némely helyén két embernek is lapulva kell elmenni a falak mellett. De a mit megteremtett a művészi alkotás, az a léleknek oly öröm, mely minden kellemetlenségét elfeledtetti az éghajlat forróságának. Cordoba, Sevilla, Malaga, Granada e fő helyek, melyeknek falai között időzve lángra lobban a képzelet akaratlanul is s egy regényes kor rejtélyeibe világít be.

Az embereken itt ma sem sokat változtatott az előrehaladt idő. Az életmód is ugyanaz, a mi volt századok folyama előtt. Merev konzervatívizmussal őriznek meg mindent, a mihez az ősök emléke fuzódik.

S micsoda élet az itt. Egy folytonos lárma, vagy dalolás az egész város. Mert itt minden az utcákon történik. A ház falain belül már csak a családi élet bensőségei játszódnak el. S itt sines csere, itt sines változás. Mintha most is mórok laknák e városokat. Sevilla és Cordoba teljesen ilyen. Minden ház egy kiszögellő sarok, melyhez ugyanigy dül a másik. S így szegik a házak a hosszú és rövid utakat egyaránt.

Granada már modernebb. Gyönyörű palotasorai épültek s ez már nem alkalmas arra, hogy az ember e vidék önéletének eredetiségét nézze. Lakosai mindinkább vesztik azt az ősi bájt, melyet regényes törtérikben oly örömmel élvez az ember. Ennek Szevilla s Cordoba ma is a fészke, hol minden megmaradt a régi mindenben.

Mintha mór gazdája volna most is minden háznak. Bezárt kapuk, zsalus ablakok merednek az utca felé. A kapukon hatalmas kopogatók. Néma csend mindenhol főleg a déli órákban, az életjelnek teljes hiánya. Egy-egy éles, nyujtott kiáltás, ügetés jelzi hogy valaki közeledik. A zöldségárus, vagy vízihordó kinalja portékáját. Ketten vannak. Ó, meg a számára vagy öszvére. Türelmes pára mindkettő. Minden kapuban megáll s várja, gazdája versére közeledik-e a háziak közül valaki a ki majd könnyit hatalmas terében. Mennyit elbir egy ily szegény állat. Egész vásárcsarnok a hátáról lelógó két kosár. S ezt viszi, mig ki nem trül. S ha a gazda megunja az éles

és forró köveken való járást, még ő is felül a podgyász tetejébe.

A lárma behat a falakon át s ha szükség van a kínált portékára, zárnyikorgás után kinyilik az ajtó. Egy élet tárul szemünk elő. Ez is a mórok hagyatéka e formájában. Díszes-előcsarnok különböző alakban minden háznál. Az oszlopok javarészbén arab-stilben. Azután kut a közepén, körül virágok s pihenő helyek. Itt telik le a családi élet nappal. A havá benézhettem, mindentt ezt láttam. Csak a csarnok külső alakja beszélt a lakók különböző vagyoni helyzetéről.

Este mindenki az utcán. Hangos élet támad mindenfelé, mely lármaival együtt csak az öreg éjjeli órákban alszik ki. Mindenhol azuros tekintetek, égő színek fénylő sngara, kreol arc s fekete haj keretben.

Andaluziából ismét sziklás hegyek között tértem vissza Madridba. Borzadályos ut volt. Feneketlen mélységeken átvert hidon törtetett a mozdony s mi utánna. Egy meleg éjjel után idejutottam. Ide, hol ugyanigy élnek az embernek, mint nálunk s mint az ország nagyobb részében. Nem vadak, hanem éppen olyanok, mint mi. Látni köztük sokfélét, mint nálunk. Van fény és árnyék, lovashintó s koldus is elég, a bársony mellett a darabokban lógó szegényes ruha sem ritka.

bére jelentékenyen emelkedett. Ennek okát abban találják, hogy Nagykanizsa üzlethelyiségei mind a belvárosban vannak és így a boltokra nagyon is sok a reflektáns. Ennek érdekes bizonyítéka volt az az eset, mikor nemrégiben egy keszthelyi vendéglős az Erzsébetteri Elek-féle házban akart kávéházat nyitni. Az ottani kereskedőket valóságos rémület fogta el, részben mert üzlethelyiségeiket a közönség megszokta, de még jobban azért, mert a városban nem igen kaptak volna más üzlethelyiséget. Legujabban a város tervezi a házbérek emelését. A kereskedői körökben nagyon is tudatában vannak a kevés bolt-helyiségeknek, ép ezért nem érdektelen az a városban keringő hír, hogy egy Csengery-utcai helyiséget a szomszédos boltosok közösen kibéreltek csak azért, hogy a helyiségbe valamelyiküknek konkurensa be ne költözködjék. Ezen jelek arra vallanak, hogy egy nagy modern üzlethelyiségekre alkalmas bérház építés nagyon jövedelmező lenne Nagykanizsán.

A városház palotai lakás- és bolt-bérek ugye úgy áll, mint azt lapunk mult esztörtői számában megírtuk. A városi tanács feltételeesen felmondta azon bérlőknek lakását és bolt-helyiségét, kiknek bérelte már korábban, vagy augusztus elsején lejárt. Amennyiben a későbbi tárgyalások során sikerülni fog a bérlőkkel meg egyezést létesíteni a felmondást meg nem történnék tekintik. A felmondás is ily formában történt.

Husvizsgáló tanfolyam. A legutolsó husvizsgáló tanfolyam záró vizsgálata jul. 30-án folyt le. A hallgatók mind képesítették a községi husvizsgálatra. Ugylátszik a nagykanizsai husvizsgáló tanfolyam, melynek vezetése Kertész Lipót városi állatorvos szakértelmű vezetésére van bízva, már népszerűvé vált, mert a f. hó 2-án megnyitott új tanfolyamra is elegendő számban jelentkeztek nemcsak Zalából, hanem Somogy megyéből is. A hallgatók között tanítók is vannak.

Zalamegye és a Balatoni Szövetség. A Balatoni Szövetség választmányába Zalamegye részéről beválasztottak: Batthyány Pál gr. főispán, Árvay Lajos alispán, Thassy Gábor főorvos, Langer István, Takách Imre, Karácsonyi Kálmán főszolgabírók.

Zalavármegye tűzoltó szövetsége, melynek Knortzer György az elnöke augusztus 22-én tartja közgyűlését Tapolecán. Ez alkalommal ünneplik a Tapolcai önkéntes tűzoltó egyesület működésének negyven éves évfordulóját. A tapolcai egyesület a dunántúli tűzoltó egyesületek között a második alapítású. Tapoleca egész társadalma készül a szép ünnepségre, melyre a meghívókat most küldötte szét a rendező bizottság.

Színház-előadás akadályokkal. Kövesi szinigazgató társulata Siófokon játszik a közönség elé élénk partifogása mellett. Egyik minapi előadásán egy kis pánik volt a színházban. A negyedik felvonás után a villamtelepen elzárták az áramot és a közönség a darab befejezése nélkül volt kénytelen távozni a színházból.

Virágos Nagykanizsa. Nemcsak a magánházak, de nyilvános épületek is hozzájárulnak a város „felvirágztatásához.” Így legutóbb a Szarvaszálló nemcsak terraszát ékesíti fel, de a szép szálló falai is virágdíszben állanak.

Daruvár fürdő állandóan nagy látogatottságnak örvend. A jul. 26-iki kimutatás szerint az addigi fürdővendégek összege 10677 volt.

Kanizsai népfürdő. Nem valami nagy városi alkotás, melyet a mérnöki hivatal tervezett a tanács utasítására nagy fejtöréssel. Nem is terjesztették a pénzügyi bizottság elé, ez meg a tanács javaslat elé nem adta, innen meg nem került a városatyák ítélőszéke elé. Nem sokkal rövidebb uton létesült ez a népfürdő. És amint a multak tapasztalatai bizonyítják félt, hogy ha a fent jelzett utat kellett volna megtennie, akkor még csak az unokáink uszkálhattak volna benne. Pedig ennek a fürdőnek a fő érdeme, hogy megvan Ott van a Kanálison. Valami 6 kabin, elég jó lejárattal, kellemes talaju kímélyített folyó fürdő. Naponként sok-sok fürdővendég látogatja. Alig győzik egymást kivárni, míg kabin kaphatnak. És ki az a praktikus ember vagy társaság, aki az izzadó emberiségnek ezt az olesó, de jó fürdőt létesítette? Kiskanizsai polgártársunk Flumbort, aki megérdemli, hogy nevét lapunkban megörökítsük. Hálára kötelezte le a fürdő létesítésével a közönséget és elismerést érdemel gyakorlatias vállalkozása.

Keresztszentelés. Vojkovic György városi főerdőőr 40 esztendeje, hogy becsülettel szolgálja Nagykanizsa r. t. városát. Ez örvendetes időpont megjelölésére nem a közönséges jubileumot használja a derék hivatalnok, hanem hálát bemutató és Urnak, szép keresztet állítottatott a Magyar utcán túl az erdőbe vezető uton. — Hosszu időkig ékeskedik majd rajta: „Isten dicsőségére állítottatta Vojkovic György.” Es ha a jámbor hívők arra járnak és kalaplevéve keresztet vetnek, az Ur dicsősége mellett az ő neve is fel-felbukkan az emlékezés szárnyain. A kereszt felszentelése 8-án történnik meg a városi erdő házában.

Mutatványosok a Belvárosban Ismert kézből a következő sorokat kaptuk: „Beees lapjuk már egyiben szót tette, hogy a rendőrség a Belvárosban ad ki engedélyt a különféle bódéknak. Indokolt felszólalásuk helyeselhető, a rendőrség azonban ugylátszik nem helyesli. Erre mutat az, hogy már vagy két hete a Csengery-uti Blau-féle telken ütötte fel tanyáját egy nagykanizsai illetőségű lég-hintás. Az ilyesmi nem emeli a Nagykanizsa városias jellegét. Vagy tán mindenáron falut akarnak csinálni a városból. A rendőrség ilyfajta engedélye erre vall. Soraim közléséért köszönetet mondok. Tisztelettel: egy Szépitő Egyesületi tag.

Halál a vasutállomáson. Vravics Iván muraszombati munka vállalkozó 77 munkással Slavoniába igyekezett. A vasuti állomáson hirtelen szívinfarktus érte és meghalt. Kézi táskájában 14 ezer korona készpénz volt.

A városi képviselők felelőssége. Minden vidéki város képviselőtestületének intő például szolgálhat a nagyikindai városatyák következő kellemetlen esete. Nagyikinda város képviselőtestülete a csödbe került nagyikindai takarékos és előleg egyletnél 9540 korona betétet helyezett el, amely azonban elveszett, mert a pénzüntézet csödbe került. A belügyminiszter kimondta, hogy azok a városi képviselők, kik szavazatukkal hozzájárultak a pénz ilyen módon való elhelyezéséhez, kötelesek azt megtéríteni. Most felhívták őket, hogy nyolc napon belül mindegyik fizesse ki a reá eső részt.

Zsebtolvajlás a vasuton. Francics Márton Császárfalusi (Sopron o.) disznókereskedő Zalaegerszegre utazott. Este 10 órakor a kis sörház vendéglőben feketézett, aztán kiballagott a vasutra. hol a III. oszt. váróteremben egy padra lefeküdt. Jól elaludt, mert nem vette észre, hogy jómadarak kigombolták mellényét és nagy bőrtárcáját ellopták. Éjfélt után a portás jelentette a csáktornyai gyorsvonat indulását, akkor ébredt fel, de pénztárcájának csak hült helyét találta. A vasuton levő rendőrség értesült a dologról, azonnal üldözöbe vette is a gya-

nusított tetteseket, de eredmény nélkül. A pénztárcában egy drb ezres, 21 drb 100 koronás és 2 drb 20 koronás papírpénz volt.

Kiütötte a szemét. Horváth János téglagyári munkás a Magyar Király korcsmában iddögált egész családjával. Hozzá szegődtek csakhamar Oláh József és Harangozó István közös hadseregbeli közvitézkek is. Amint beszélgettek beizent Sárec Gyula Horváth János Cili nevű leányának, hogy vigyázzon magára, mer még ma emberhalál lesz. A katonák bátorították, hogy majd hazakisérik őket, nem kell félni. Így is történt. Mikor aztán Horváthék bementek a házba, a katonák meg visszaindultak, egy rejtkehelyről előugrott Sárec és nekítámadt a katonáknak. Ezek azonban alaposan elverték az alattomos támadót. Ezen való dühében Sárec bement Horváthék lakásába (Haba-féle téglagyár) és boszut lihegve rátámadt a konyhában foglalatokodó Horváthnéra felkapott egy darab fát és úgy vágta az asszonyhoz, hogy balszéme azonnal kifolyt. Sárec is megrémült és rögtön orvosért szaladt, ki bevitette a szerencsétlen asszonyt a kórházba. Sárecot pedig a rendőrség vette gondjába.

Tífusz Kaposváron. Kaposvárról írják: Kaposvár város közönségét a tífuszjárvány fenyegeti. Idáig négy megbetegedett fordult elő; egy család három tagja fekszik tífuszban a kaposvári köz-kórházban. A tífusz közvetlen oka a rossz ivóvíz; amelytől a vízvezetési kalamitás idején különösen sokat szenvedett a közönség. Az itteni lapok azt írják, hogy „szinte csodálatos, hogy ez a fullasztóan poros város nem lézke még az összes lehető járványoknak.”

Olgány razzia. Az utóbbi időben gyakran előfordult betörések és lopások miatt Zala, Vas és Somogy megyékben — értesítésünk szerint — cigány razziát rendeltek el. A razziát a csendőrség teljesíti, kik a razzia ideje alatt kettőzött létszámmal és buzgalommal figyelik a cigányok mozdulatait és kutatják az elkövetett cigány gazságokat. A razzia már folyik, az eredmény még nem került nyilvánosságra.

Vége a szárazságnak. A hét legaktuálisabb témája a forró kánikula, mely volt, és az eső, mely nem volt. Am tegnap a helyzet megváltozott. Megjött az eső és eltűnt a forróság. A gazdaközönség örül. Lesz sarju, kukorica, burgonya és — további drágaság. Mert ez változatlan.

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

künnön sikeresen használták vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmánál és köszvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatással!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tisztá!

Kapható drogházgyorskereskedésekben vagy a Sings-Lipóci Salvatorforrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfsplatz 2.

VELMA SUCHARD

Nyersen való
evésre
páraflan.

Honvédeink a nagygyakorlaton.

— Saját tudósítónktól. —

Honvédeinknek még csak a közelmúltban fújtak le a dandárgyakorlatát és máris készülnek a nagygyakorlatra. Illetve egyelőre a nagygyakorlat programja van készen. A legénység pihen. Ilyenkor nagyon keveset gyakoroloznak.

A nagygyakorlat előtt a nagykanizsai 20. honvédgyalogezredet Nagykanizsán összpontosítják. A körmeneti zászlóalj vonaton jön ide. Huszonegyedikén háromszert előlévészet lesz. Másnap indul el házi-ezredünk Nagykanizsáról. Augusztus 25-től augusztus 30-ig menetelve gyakoroloznak. Harmadika felé érkeznek Zalaegerszegrre, ahol találkoznak a 19-ik honvéd gyalogezreddel.

Zalaegerszegen alakul meg a 82-ik gyalogdandár, melyhez ugyanott tüzérség és lovaság is fog csatlakozni, mert ezek a dandár kiegészítő részei.

Az így megalakult dandár Zalaegerszegről Szombathelyen át Kőszegre menetel. Az uton természetesen folyton gyakoroloznak.

Szeptember 9., 10. és 11-én lesznek a zárógyakorlatok, melyek katonai körök véleménye szerint az idén rendkívül érdekesek lesznek.

Szeptember 12-én jönnek vissza honvédeink. Szeptember 13-án a másodévesek leszerelenek.

A nagygyakorlat ezen programja értesítésünk szerint napiparásban is volt, tehát változás valószínűleg nem fog szenvedni.

KÖZGAZDASÁG.

Iparos kongresszus. F. hó 20., 21. és 22-én Arádon országos kongresszust tartanak a ruházati iparosok és ruhakereskedők szövetkezete. — A kongresszuson a nagykanizsai ipartestület Tóth Lajos és Sörlei Zsigmond tagokkal képviselteti magát. Velők mennek még Vind József, Németh György, Ehrlich Agoston és Lidit Miksa szabók. A kongresszus mindazokat a sérelmeket fogja tárgyalni, melyek a szabóiparra bénítólag hatnak és elő fogja terjeszteni azokat a kívánalmakat, melyek a magyarországi szabóipar fellendítését elősegíthetik.

A Tárház közgyűlése. A nagykanizsai Tárházak szombati közgyűlése iránt elég élénk érdeklődés mutatkozik. Az igazgatóság a közgyűlésen fog beszámolni az üzletév eredményéről, mely a hír szerint jobb a tavalyinál. De különösen érdeklődést kelt a közgyűlés azért, mert több dunántúli tárház az elmúlt évben újításokat léptetett életbe. A kanizsai tárház a szombati közgyűlésen fog arra választ adni, minő újításokat létesített az elmúlt üzletévben.

Osáktornya nagyközség 1910. évi költségvetését már letárgyalta az ottani képviselőtestület. A 117.761 korona 39 fillér bevétellel szemben 142.201 korona 38 fillér a kiadás. A mutatkozó 24.439 korona 99 fillér hiányt 5%-os községi pótdóval fedezik, ami a múlt évvel szemben 7% apadást jelent.

Elsőrangú fürdőhely.

LIPIK

BIZTOSAN GYÓGYITJA

a tápcsatorna bántalmait, hurutosát, cukorbetegségeket, izületi bajokat, gyermekkorokat és vérébégységeket.

Prospektust küld a fürdőigazgatóság LIPIK (Slavonia)

ELISMERT LEGHIRESEBB CSÉPLŐKÉSZLETEK

TELJES JÓTÁLASSAL ÜZEMBEN BÁRMIKOR MEGTEKINTHETŐK.

HERKULES MOTORVALLALAT BUDAPEST V. VACZI-ÚT 30.

ELSŐRENDŰ SZIVÓGÁZTELEPEK ÜZEMKÖLTSÉG. LŐERŐ ÓRÁNKINT KB. 1X-2 FILLÉR ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA. ÁRJEGYZÉK INGYEN.

Az üzleti siker titkát

három dologban találja meg az ügyes kereskedő: az utaztatásban, a jó kirkatban és az újsághirdetésben. Ez utóbbira ajánljuk Önnek Zalamegye legregibb újságját, a Zalai Közlönyt

1868 óta forgalomban.

Berger-féle gyógy-kátrány-szappan,

mindennemű bőrkütegek

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

Berger-féle borax-szappan

Gyógyfürdő GLEICHENBERG Stájerország.

Klimatikus gyógyhely. Nyári üdülőhely.

Gyógyjavallatok:

légszervek mindennemű katarussai, kiütések, bőrkemények, tuberkulózis (csak kezdő stádiumban vagy megállapodott, nem terjedő, régi), tüdőátulás, nehéz légzés, arterioskleroze, tüdőbillentyűhibák, skrofulose, hólyaghurutok, csusz és reumatizmus, női bajok, idegbántalmak, lábbadozó betegeknek.

Teljes gyógyszerkészlet mindennemű kórtünetekre Világhírű gyógyforrások.

Idény: május 15-től szeptember 30-ig.

Prospektusokat küld és felvilágosításokkal szolgál a fürdőigazgatóság.

Miért vesz géppel varrott gyári cipőt,

mikor már meggyőződött arról, hogy a kézi munka legyőzi a gyári cipőt.

Miltényi-cipő

kézi munka, elegáns kiállításban, tartósságban utolérhetetlen.

Biztos fellépés, kényelmes járás, a láb anatómiájának megfelelően készül, minden divatos formában raktáron és megrendelésre. Minden pár kézimunka, saját készítmény. Óriási választékban raktáron.

Mértékül egy viselt cipő is elég.

Árjegyzék ingyen.

Miltényi Sándor és Fia üzletében, Nagykanizsán, a városházban.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatali Beak-tér 1.
Hirdetések díjazás szerint.

Középut.

Irta KARDOS ZOLTÁN.

E lap hasábjain nagyon gyakran volt alkalmunk olvasni feminista és antifeminista irányú cikkeket. A tárgy meglehetősen elcsépeledt. Mindamellett tekintetbe véve, hogy nihil novum sub sole és hogy legújabbán Porzolt Kálmán is méltónak tartotta arra, hogy írjon róla, próbálkozzunk meg mi is, tán sikerül érdeklődésre hangolni e lap leg-többnyire feminista olvasóit.

A feminizmus ezidő szerint kérem olyan, mint az asszonyi nyelv. Kis időre elhallgat, majd ismét megszólal, hogy követelőleg kiabáljon. De abban is hasonló, hogy mindig más hangba csap, mindig más fegyver után néz, mikor már napnál is világosabban kimutatják, hogy előbbi állása tarthatatlan. Emlegettük a változott helyzetet, az emberi élet relativ törvényszerűségét, a forgó viszontagság megénekelte jármait. Bocssánsanak meg tisztelt hölgyeim és feminista uraim, amit Bebel vág olyan erősen az antifeministák szeme közé, a tudatlanságot, az elmaradottságot, mivel azt mondják, hogy a feminizmus a vén leányok dala, ezt volnánk kénytelenek mi állítani, ha mégis a feminizmusnak, mint általában a részben helyes elveknek jóindulatát, kedvező hatását nem méltatnók.

Szegény Bebelt különben minek is bántjuk, mikor ő maga jelentette ki később egyik szónoki beszédében az őt ünneplő feministák előtt, hogy csak az a nő legyen practice feminista, akinek nincs gondoskodó férje, családja.

Ez igen tisztelt olvasók, az a helyes középut, amelyet nem Bebel talált ki. Az a

jó Schirmacher kisasszony jóval előbb és sokkal körülményesebben fejtette ki jeles munkájában (Le travail des Femmes) a feminizmus jogosultságát sokkal helyesebben mint a Molthus hatása alatt dühöngő Ellen, Key és mások.

A feministák teljes jogi és gazdasági egyenlőségért epekednek férfiak és nők között. Emberi méltóságuknál fogva erre feltétlenül joguk van. A nők csak olyan teremtmények mint a férfiak. A természet azonban más és más szerepet, mondjuk hivatást jelölt ki számukra. — A férfiak sohasem lehetnek anyákká, azt hiszem, ezt mindenki megengedi. A gyermekszülés és gyermeknevelés mindig egyik fő és legfőbb hivatása lesz a nőnek, amely idejét leginkább leköti, különösen, ha testileg, szellemileg erőssé akarja nevelni magzatát. Sajnos, hogy sok nő evvel egyáltalán nem törődik, hanem gyermekét egy-egy pesztonkára bizza. Viszont a nőnek soha nem lesz az az ereje testileg eo-ippo nem, de a legtöbb esetben szellemileg sem, amivel egy férfi rendszerint bír. Egyik nagy angol államférfi mondta nemrégiben az előtte megjelenő suffragetteknek, kik az egyenjogúsítást követelték: én híve leszek a mozgalmatoknak, ha beálltok katonáknak. Egy sem volt hajlandó erre. A francia feministától hirdetett „corriger la nature” elve, absurdum. Mindenre inkább képesek vagyunk, mint természeti alaplényegünk megváltoztatására. Egyik ismert nevű magyar tudósunk, Concha Győző ugyan még ezt is megengedi, lehetségesnek mondja, szólna „hogy a fát is lehet hajlítani fiatalon, ahogy az ember akarja, így a nőt is lehetne katonává nevelni, — de akkor — így szól — nem lennének anyák.

És aztán kérem, hová jutnánk akkor, ha a nő is úgy agyongyötörné magát az élet küzdelmében, mint a férfi. Így is ideges apáknak osenevész gyermekeibe botlunk uton-utfélen, mi lenne akkor, ha a küzdelem a nőt is, a nő idegrendszerét is tönkre tenné?

De ne beszéljünk erről. Hanem, hogy áll a dolog akkor, mikor egy ténylegesen dolgozó nővel állunk szemben, ki mégsem részesül ugyanolyan elbánásban, mint a férfi.

A nő csak akkor dolgozik rendszerint a házon kívül, ha a családnak feje nem képes fedezni a család szükségleteit. Gyakran egy alkoholista apa lelkiismeretlensége, még inkább az apa hiánya az oka, hogy a nő kenyeret keresni kénytelen. Ehhez járul a nagyizálás, a tovább nyújtózkodás vágya, mint ameddig a takaró ér. De hagyjuk az okokat! Helyes-e az, hogy a nő ugyanolyan fizetésben részesüljön munkája után, mint az ugyanazon munkát végző férfi.

Nézetünk szerint nem helyes. A nő részben fenntartását nyer a családnál, melyhez különben is erősebb kapocs fűzi, mint a férfit ki ott szerzi meg a kenyeret, ahol kapja. A nő sokkal inkább helyhez kötött. És higgyék el kérem, a nő ha férjhez megy és férje tisztességesen eltartja, egy cseppet sem vágyik önálló munkakörre a házon kívül. Szóval nála a hivatal, vagy a megkezdett pálya nem hivatás, miként az a férfinnél, aki abból a keresményéből tart el egy családot. Nyilvánvaló, hogy ez utóbbi bár ugyanazt a munkát végzi, külön fizetésre tarthat igényt. Tisztelt Ellen Key elégedjenek önök meg az elért és méltányos eredményekkel és ne követeljenek olyasmit, amit ugysem fogunk elérni sohasem.

Társas játékok.

A nagykanizsai izr. iskolában.

Közi KERTÉSZ JÓZSEF.

Majd ha a román, tót, német, horvát gyermekek magyarul játszanak, akkor elmondhatjuk, hogy magyarosító munkánkat siker koronázta. Mert ezek a gyermekjátékok össze vannak nőve a gyermeklélekkel. Csak magyar lélek, magyar érzelem talál örömet, élvezetet a magyar játékokban. Harminc évvel ezelőtt még németül játszottak a kanizsai izr. iskolás-gyerekek. Nincs rajta szégyelni való. A Bach és Schmerling korszak kényszerítő hatása tette őket németté. Amit pedig az élet megtanít, azt az iskola lassan tudja kiküszöbölni. De, dicséretére legyen mondva, diadallal verte vissza a magyarság a német szót ebben az iskolában, mely mindig előkelő oltára volt a hazafiságnak. Érdemről nem beszélünk, mert szent kötelességet teljesített, de megemlítjük akkor, amikor közel Kanizsa városához még nem egy község van, melyeknek lakói még idegen szóval dicsérik az istent és játékaikat sem érti meg a magyar sziv.

Erre csak rá akartunk mutatni, mert mi még

hallottuk ennek az iskolának németül pajzánkodó gyermekseréjét.

Lássuk tehát a játékokat:

1. Királyos. A gyermekek körben összefognak. A körön belül áll a király, kívül egy vezér, aki a következő verset mondja, mialatt a kör forog.

„Hajlik az erdő, zöldül a mező,
Járom magam egyedül,
Lélek magam egyedül.
Király uram kit adsz nekem,
Kivel haza menjek.”

A király most ad neki valakit, aki mögéje áll együtt éneklük a verset, míg csak sokan nincsenek a körön kívül.

2. Gyűrűs játék. A gyerekek sorba ülnek csukott tenyérrel. A „kumó” kimegy, vagy elfordul, befogja a szemét, hogy ne lásson. Az „osztó” egy gyűrűt rejt valamelyiknek a markába. Mikor azt mondja: szabad, visszajön a kumó és keresi, hogy kinél van a gyűrű. Az osztó tévutra akarja vezetni és így énekel:

„Csöncsön gyűrű, arany gyűrű,
Kinél van az ezüst gyűrű,

Kéri kéri kis fiátu,
Ellembátu szomszédgyátu.”

A kumó valamelyik előtt megáll, akinél a gyűrűt sejtí és mutató ujjával annak jobb és bal kezére mutatva ezt mondja:

„Sátáné, Borzáné,
Két kiráné, kapitáné!
Ha nyerek, ha vesztek,
Tüled kérem, te add elő.”

Ha csakugyan annál van, akkor ez lesz az új kumó az előbbi meg osztó; a régi osztó meg leül.

3. Ludas játék. Egy gyermek messzebb megy a többiektől; ez a farkas. A gazda megszámlálja a ludjait ily módon: „Egyszáz, kétszáz, háromszáz” stb. és kihajtja őket a legelőre. (Egy kis távolságra elmennek, de nem arra, ahol a farkas van.) Nemsokára hívja őket a gazda:

— Gyertek haza ludjaim. —
„Nem merünk.”
— Miért? —
„Félünk.”
— Mitől? —
„Farkastól.”
— Hol van? —

Az Önök jogegyenlőségét pedig nem kell féltetni. Annyi a papucshős, hogy még Önöknek sincs fogalmuk róla. Ha nem asszonyok készítnék elő gyakran házi tűzhelyeiknél a politikát, több nemzet szebb eredményt tudna felmutatni — amint Széchenyink mondta — „az emberiség felmagasztalásában.”

JEGYZETEK A HÉTRŐL.

A szülők is, a tanulók vegyes érzelmekkel tárgyalták a főgimnáziumi tanárváltozást. Annyi bizonyos, hogy nagyobb szimpátiával kísérik a távozókat mint a maradókat. Eszünkbe jut az a diák, aki örült, mikor a tanítója meghalt. „Bolond, — mondja neki a pajtása — minek örülsz, lesz helyette másik tanító.” Akkor ugrálhatná, ha a könyv meghalna, akkor nem kellene többé tanulni. Valóban sok olyan tanár van, aki csak akkor okoz örömet, ha — eltávozik.

A héten rájárt a Balatonra a rud. Siófokon gyilkoltak a hullámok; utána lehangoltság vett erőt a parti sétálókon. Sokan ott is hagyták. Boglárón egy uri fogat akart belepasztatni a magyar tengerbe. Azaz, hogy nem akart, de ha egy derék vigéc nincs, akarátán kívül is belekerült volna a gyászos fürdőkrónikába. Még a Balaton gyöngye Keszthely is beszéltetett magáról. Egy törzsorvosnak, meg egy tábornoknénak a magyar tengeren való akarátlan és barátságtalan találkozására nemcsak párbajjal lett elintézőve, de meg a hibás etikettet (szegény ártatlan illem) is meg kellett az eset miatt drótozni.

Igen is, drótozni. Mert amint a rókákat szeges dróttal tartják vissza a galamboktól, úgy a keszthelyi fürdőgondnokság is drótot húzott a férfiak elé a női bájok avatatlan szemek elől való megvédésére.

A dróthálózat még a Port-Arturi japánokat sem tudta összetartani. Pedig kik voltak ott? Rongyos mészka katonák. Itt pedig modern szirének fürdenek a habokban. A drót inkább még vonzóbbá

„Bokorban.”

— Mit csinál? —

„Mosdik.”

— Mibe mosdik? —

„Arany melencébe.”

— Mibe tőröközik? —

„Kis cica farkába.”

A gazda most azt kiáltja: Kék ablak! Kék ablak. Erre a ludak röpködve a gazda felé futnak. A farkas közéjük tör és egyet elfog. Ez ismétlődik, míg a farkas minden ludat el nem fogott. Akkor a gazda a ludak keresésére indul — sántikálva. Találkozik a farkassal, akinek háta mögött nagy esőndben állnak a ludak egymást fedezve, sorban.

„Farkas koma nem láttad a ludjaimat?”

— De bizony láttam; most ment erre egy szénás szekér, mind rákapaszkodtak.

A gazda körül sántikálja a ludakat mondván:

„Kerülök fordulok, suhun semmit se látok.

Farkas koma nem láttad a ludjaimat?”

— Nem.

Erre a ludak gágogni kezdenek.

„Farkas koma, mi zörög a hába.”

— Ekkis diót zörgetnek a verebek.

„Add ide a kulcsot, hadd nézzem meg.”

Erre a gazda úgy tesz, mintha kieskná a padlást. A ludak mind körül röpdösik a gazdát, a farkas szököi akar; a ludak megrohanják, megesisdesik, megesislandozzák.

teszi a balatoni szeladonoknak a kalandokat. És a nők? Annál többen keresik fel a keszthelyi partokat.

A nagykanizsai meteorológia állomás felügyelője új csapásokon halad jelentéseinek megtételében. Nem tudjuk a szakkörök kellőképp méltányolják-e a jelentésekben rejlő mélyebb értelmet, de mi büszkéek vagyunk rá, hogy Kanizsáról kerülnek ki a „jegyzetek” (nem feljegyzések?) alapján irt fontos jelentések. Eddig még a tudományos körök nem tudták, hogy valamely hónap átlagos hőmérséke a normálison alul maradhat, vagy bizonyosan felül is emelkedhetik néhány fokkal.

„A felhőzet (?) átlag félig borult egészen borult 9 nap és tiszta derült ugyancsak 9 nap volt.”

Boldog Kanizsa! Másutt csak az ég lehet derült, tiszta, nálunk meg a felhőzet is.

„Az emberek kénytelenek voltak felöltöket is használatba venni” E klasszikus jelentés alapján nemsokára ilyeneket fogunk olvashatni a kanizsai felügyelő úr jelentéseiből: Az emberek kénytelenek voltak hóbányó lapátokkal járni; vagy a gazdák kénytelenek voltak kaszát kalapálni; vagy a diákok kénytelenek voltak a katonaréten labdázni.

Szép mesterség az az időjárási felügyelői állás!

Yar—Dini.

LE DÉLICE cigarettapapír
cigarettafüve
mindentü kapható.

HIREK.

Razzia a hazárdjátékosok ellen.

— Természetesen Budapesten. —

A budapesti rendőrség razziaát rendezett a kiskávéházak hazárdjátékosai ellen. Néhány tucat embert irtak össze, kik éjszakákon át gubbasztottak a kávéházak füstös helyiségekben azért az esetleges szerencséért, melyet a színes kártyalapok véletlenül hozhat. A rendőri razzia teljes meztelenségben állítja oda a társadalom ezen rákfénjét. A kép azonban nem teljes. Az ipáros, a munkás csak kis rétegét adja a hazárdjátékosoknak, kiknek típusai a vidéken is fel lelhetők, azzal a különbséggel, míg a fővárosban csak a legelső népréteg és a felső tízezer hódol a ferblinek, a huszonegynek, a makkaónak, addig a vidéken a középosztály is nagy rétegét adja a kártyások és tömegének.

A vidéki rendőrségeknek többnyire tudomásuk van a „hazard járványról” csak hogy a baj oly akut a vidéken, hogy a rendőrségek vagy kényelemből, vagy mondjuk kényelmetlenségéből nem nyulnak be a darázsfaszekbe. Ezért harapózik az ilyen baj napról-napra jobban. Például előfordul némely vidéki városban, hogy nyilvános helyen egy ugynevezett „tombola bankban” 25—30 ember vesz részt. A zsebek ürülnek, a „pinka” tellik, a kávé a markát dörzsöli örömben és a rendőrség — sikkasztók, betörők, tolvajok után nyomoz. A sikkasztó, betörő és tolvaj alakokat a hazárdjátékosok társadalmá adja. A jó vidéki rendőrség ahelyett, hogy az okot üldöznék, vagyis a hazárdjátékot, megelőgszik az okozat „nyomának” ütésével. Csak néha történik a külszin kedvéért egy kis „meglepetés” a

rendőri részről, azonban komoly akciót nem indítanak, mert az úgy kényelmetlen. Sok benne a szereplő.

Hála a véletlennek, Nagykanizsán nincs szükség hazardjáték elleni intézkedésre. Nálunk nagyon erkölcsösök a felfogások. Hazardjátékot városunkban nem játszanak. Nálunk az alsós divik, az sem a kávéházak előtt, mint például Székesfehérváron. Hazardjátékról itt szó sincs. Itt nincsenek kártya-differenciák, nálunk nem történnék azért a lopások, mert az illető többet kártyázott el, mint jövedelme. Szolidak, erkölcsösök az emberek nem élnek a kártyaszenvedélynek. Nem kell rendőri razzia, nincsenek kártya-áldozatok, itt mindenki a kulturának él.

A rendőrségnek Nagykanizsán nincs működési tere a hazardjátékosok ellen.

S aki mindezt nem hiszi el, az figyelje meg a kávéházak kártyaéletét. Csupa „polgári” jellegű kártyapartik mennek. A rendőrség roppant büszke is erre, ami helyes és indokolt.

— **Katonai kitüntetés.** Ő Felső a király, Szarvassy Sándor nyug. állományú kezelőtiszt századosnak hosszú szolgálatainak elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **Közgyűlés.** A zalavármegyei Gazdasági Egyesület f. hó 15-én d. e. 9 órakor Keszthelyen a város háza nagytermében közgyűlést tart. Alattdíjazások idegenek és helyének meghatározása. Muraközi lódíjazás rendezése. A vármegyei központi mezőgazdasági bizottság költségvetése. Javaslatlattel gazdasági munkaházak építése tárgyában.

— **Uj igazgató.** A közoktatásügyi miniszter Poredus Antal nagykanizsai állami iskolai tanítót ugyanez iskola II. körzetéhez igazgatóvá nevezte ki.

— **Országos Tüzoltó gyűlés Zalaegerszegen.** Óváry Ferenc dr. a Magyar Országos Tüzoltó Szövetség alelnöke, bejelentette Árvay alispánnak, hogy szept. 18-án Zalaegerszegen tartja gyűlést. Célja e kiszállásnak, hogy a vármegyében a tűzrendészet iránti érdeklődés fokoztassék. Ezért felkéri az alispánt a vármegyei szövetség elnökségének támogatására, hogy az intézmény társadalmi és hatósági alapon közgazdasági fontosságának megfelelően a lehető legmagasabb színvonalra legyen emelhető.

— **A Zalamegyei Általános Tanítótestület elnöksége** felkéri azon kartársakat, kik f. é. augusztus hó 26-án Keszthelyen tartandó közgyűlésen résztvenni óhajtanak, hogy elszállásolásuk iránt f. hó 22-ig, Murai Lajos keszthelyi közs. iskolai igazgató urhoz forduljanak.

— **Pályázat.** A lemondás folytán megüresedett 600 K fizetés és 300 K általánnyal díjazott sármegi hordójelzői állásra aug. 20-iki lejártt l pályázat hirdettek. Pályázni lehet szóbeli jelentkezéssel Zalavármegye alispánjánál, vagy ugyanoda pályázati kérvény benyújtásával.

— **A katonaság köréből.** A helybeli 48. közös gyalogezred vasárnap hajnalban elhagyták városunkat és Sopronba mentek ezredgyakorlatokra.

— **A nagykanizsai m. kir. 20. honvédszázados parancsnoksága** megkereste városunk katonai ügyosztályát, hogy 5 heti gyakorlatra bevonuló 331 póttartalékos részére f. hó 19-től kezdve a régi gimnáziumot engedje át és 7 ló számára biztosítson istállót a Sas-ban. Azonkívül 21-től három napra gondoskodjék szállásról 1 tőrsziszt. 30 főtiszt; 6 zászlós, 1 tőrszörőmester, 584 főből álló legénység és 10 ló számára.

— **Országos Szent-István ünnepély a Margitszigeten.** A Szent-István nappal kapcsolatban augusztus 21-én, szombaton országos ünnepélyt rendez a „Dunántúli Közművelődési Egyesület”, melynek élén Széll Kálmán, Pallavicini Ede őrgórnál és Rákosi Jenő állanak. Az ünnepély napjára a Fővárosi Közmunkák Tanácsa átengedte az egész Margitszigetet és egy százas-bizottság dolgozik általánosan az országos ünnepély előkészítési munkálatain és minden jel arra vall, hogy az ünnepély a legfényesebb keretekben fog lefolyni. Reggeli 8 órától éjjeli 12 óráig a legkülönbözőbb athlétaikai, művé-

szeti és egyéb látványosságokban lesz alkalma gyönyörködni úgy a fővárosi, mint a Szent-István napra Budapestre ránduló vidéki közönségnek s az összes látványosságokért mindössze 1 korona belépődíj lesz a Margitszigetre az önnepély napjára. A vonatkozó mindennemű felvilágosítással a Dunántúli Közművelődési Egyesület főtájkári irodája szolgál (Budapest, VII. Dohány-utca 39 sz.), a hol 82—82 telefonszám alatt bárki felvilágosítást nyerhet.

Idézés. Nemrég közöltük olvasóinkkal, hogy Pranger György zalacsnai körjegyző állását elhagyva, ismeretlen helyre távozott. Most Malatinzky Zsoltentzgróti főbíró a következő idézést adta ki: Pranger György ismeretlen tartózkodású volt zalacsnai körjegyzőt felhívom, hogy az ellene jogerős véghatározattal elrendelt fegyelmi ügyben 1909. évi szept. 6-án d. e. 9 órára a zalacsnai körjegyzői irodába kitűzött vizsgálóra jelenjen meg.

Iparkihágás. A városi iparkihágás szombaton gyár- és ipartelepi vizsgálatokat tartott, hogy meggyőződjék, vajjon az iparfelügyelőségtől észlelt hiányokat kikorrigálták-e. A legtöbbször nem volt tehető kifogás, a Kardos-féle kefégyárban a szükségesnek talált ventilátort, mely pedig a kén és szurok anyaggal dolgozó munkások egészségére nagyon fontos, még mindig nem készítették meg, mely mulasztás, mint iparkihágás fog elbíráltatni.

Az iparkamara köréből. Taizs Károly dr. a soproni kereskedelmi iparkamarának új titkára az eddigi szokástól eltérően nem fog hivatalos lapokat kijelölni és ezeket közléseikért általában részesteni, hanem a kamara területén levő lapokat a felmerült közérdeklő mozzanatokról értesíteni fogja, de a közlésekért nem honorál. Ez a helyzet, mondja a titkár ur több tiszteességet rejt magában mint az eddig és a nagyközönség érdekeinek is jobban megfelel. Mindig az önzetlen tárgyilagos hírlapírás híveinek vallottuk magunkat és az igazság szemét nem hagytuk beködni még bankókkal sem, annál kevésbé olyan csekély összeggel, amit a soproni iparkamara évenként a kiadónak a jól megvizsgált közlésekért fizetett. A titkár ur simán fejezi ki, hogy ez az általános lapok meggyanúsítására és surlódásokra vezet. De a Zala egyenesen azt mondja, hogy a hivatalos lapok egyéb szolgálatot nem teljesítettek, mint a pauszát felvették. Bár ez öntudatlan dicséret az eddigi hivatalos lapokról, melyekhez a múlt évig a Zalai Közlöny is tartozott, de nyomban utána teszi, „ez általánosok révén függő helyzetbe kerültek a kamarával szemben, tehát kétségtelenül a megvesztegetés jellegét öltötte; hallgatási díj volt.” Nem tudjuk, mit szól e gyauúsításra a „Zalavármegye”, „Vasvármegye”, „Keszthelyi Hírlap” stb., de mi ezt a felfogást visszautasítjuk és csodálkozásunknak aduuk kifejezést, hogy lap, mely államvasuti hirdetésekért pauszát élvezett, mely valahányszor egy-egy takarékpénztári közgyűlés hivatalos lapjának minősítette, mindannyiszor sietett azt publikálni, ilyen felfogást keres. Nem hiszük, hogy ő az így kapott általányt hallgatási díjnak tekintette. Mi semmi esetre se a „Zalai Közlöny” mintegy 20 évig volt az iparkamarának hivatalos lapja, míg azt hiszük a Zala egyik jókarója a múlt évben közbe nem lépett, hogy e minőségben a Zala szerepeljen. Ugy tudjuk, nem ulasította vissza.

Inasok revolverrel. Sós Ferenc fűszer inas a napokban dicsékedve említette Sáfrány Ferenc vasvármegyei inasnak, hogy az apjának van egy revolvere, de ő nem tud vele bánni, tanítsa meg rá. Tegnap ebéd után a tudós vasvármegyei inas elment pajtásához, Sósához, aki menten átadta a revolvert szakértői megvizsgálásra. Nem tudták, hogy töltve van. Amint Sáfrány nézgette, forgatta a veszedelmes portékát, elszűlt és a golyó Sós hasába fúródott. Sérülése azonban nem veszélyes. Bár bevitték a kórházba, de fennjár.

Halál benzinrobbanástól. Vasárnap délben Vagner János optikus segéd elment a Kinizsy-utcán lakó fivéréhez látogatába. Egy üveg benzin volt nála, melylyel a házigazdájának esküvőjén benzin világitást akart produkálni. A konyhában megállt beszélgetni a takaréktűzhely mellett a sógorújével. Ez kérte is, hogy menjen el a benzinnel, mert fél, hogy baji történik. Az ajtóban ült a nő anyja, Németh Ferencné, kinek ölében volt a 4 éves Kammer Erzsike. Alig beszélgettek rövid ideig, talán a tűzhely melegétől a benzin felrobbant, Németh Ferencné ruhája tüzet fogott és rövid néhány perc alatt majdnem szénre égett. A kórházba szállították, hol azonnal kiszüvedett. Veszedelmesen megsérült a kis

leány is. Vagner mindkét kezén, arcán szenvedett súlyos sérülést, míg a sógorúja csak jelentéktelenül égett meg.

Talált gyermek. Baranyai Ádám állítólag Somogy-merenyei születésű fia Zalatárnok községben kóborolva találtatott, hol gondozásba vétetett. Kihallgatása alkalmával azt adta elő, hogy jul. 11-én édesanyja Baranyai Borbála és Weltner Henrik nevű bábakasztófa és karikahajtó játékkal, akivel anyja közös háztartásban él, Tofej községhez tartozó Szompács pusztán éjjel, ahol szálláson voltak, szó nélkül elhagyták. A novai főbíró körözötti az anyát, hogy megtudja mi a szándéka elhagyott gyermekével.

Zsebtolvajlás a vasuton. Rottensteiner Lénárd soproni lakos Gyékényesről Nagykanizsára utazott. Ugyanabban a kupében volt Kis Géza kanizsai csavargó is, aki mikor a kereskedő elaludt, aranyóráját és láncát ellopta és megugrott vele még idejében.

Tolvajlás a Rózsa kocsmában. Szocsics Kálmán komáromi lakos bort szállított. Betért a Rózsa kocsmába, hol egy kis bort ivott. Majd az udvaron lefeküdt a kocsijára és elaludt. Ezt az alkalmat felhasználta Izsó Bertalan, kivágta belső mellény zsebt Szocsicsnak és kivette tárcáját, melyben 140 K volt. Az üres erszényt visszatette és eltűnt. Ámde a rendőrség csakhamar kinyomozta a tettest és letartóztatta.

A csendháborítás vége.

— Megölték egy legényt. —

Szombaton reggel a járóelők mindenféle elszörnyűkődve tárgyalták azt a tragikusán végződött csendháborítást, mely egyik Zrinyi Miklós-utcai udvaron az éjszaka lejárásodott. Az esetről a következőekben számolunk be. Molnár (Zemlák) György 28 éves kőműves legény péntek este fél 12 felé elment Hukstedt Kocsárd járásbírói irodatiszt Zrinyi Miklós-utcai házához. Ott zörgetni kezdte a konyha ablakát és bebozsátatást kért Kovács Anna cselédleánytól. A fővárosból látogatásban otthon levő Hukstedt Irén, dr. Vojnárovcics Sándorné, a zajra felébredt és az ablakhoz ment, hol egy ismeretlen zajongó férfit látott, ki egy papirost tartva kezében kiáltozta: „Be akarok menni: Ide vagyok citálva.” Ki citálta ide, kérdezte az uriaszony. „A szeretóm Grahovec Teréz.” Itt nincs, takarodjék innen, mert rendőrt hivatok. De Molnár nem respektálta ezt a kijelentést, hanem inkább feszegetni kezdte az ablakot. A megijedt dr.-né most fivérének Hukstedt Jenőt hívta segítségül, akik szintén látogatásban volt itthon. Amint a garázda ember férfit pillantott meg a belső ablaknál, bekiáltott. „Akinék kedves az élete, ki ne merjen jönni.” Hukstedt Jenő erre bement a szobába és revolverrel tért vissza. Nővére féltőben kérte, hogy ki ne menjen. Kikiáltott, hogy takarodjék innen, mert rendőrt küldenek. Ujabb grombaságra kinyitotta H. a konyha ajtaját, de Molnár esernyőjével aroba vágta, úgy hogy visszatartódott.

Majd újra neki támadott, mi közben a revolver elsült és Molnár holtan összerogyott. Hukstedt kiejtette kezéből a gyilkos fegyvert, nagy izgatottságban beszaladt a szobába, felöltözöködött és az esetet bejelentette a rendőrségen.

Deák Péter főkapitányt értesítették az esetről, ki azonnal a helyszínre sietett, hol a nyomozást megajtette, a tanukat kihallgatta és jegyzőkönyvet vett fel, ami éjfélután 4 óráig tartott. Minthogy a nyomozás alapján a főkapitány semmi okot sem látott Hukstedt letartóztatására, szabadlábban hagyott, azzal a feltétellel, hogy további intézkedésig a város területén tartózkodjék. Hukstedt a védelmét Bród Tivadar dr. ügyvédre bízta.

A boncolást Szigethy Károly dr. és Schwarz Károly dr. tszéki orvosok, Osesznák Miklós dr. vizsgálóbíró jelenlétében vasárnap d. e. 9 órákor végezték. A jegyzőkönyv szerint a jobb szembe hatolt

be a 9 milliméteres revolverlővedék, mely közvetlenül a nyakszirtecsontot keresztülfürve a bőr alatt találtatott meg. Az orvosi vélemény szerint a lövés körülbelül 1 m. távolságból történt és a halál azonnal bekövetkezett. Molnár jóra való munkás ember volt, de ha ivott, házsártos veszekedő lett. A boncolás azt is kiderítette, hogy az este is alkoholt élvezett. A rendőrségen többször volt kisebb kihágás miatt baja. Tegnap d. u. 5 órákor temették örösi közönség jelenlétében.

KÖZGAZDASÁG.

Tárházi közgyűlés. A nagykanizsai tárházak r. t. szombaton tartotta évi rendes közgyűlést újnapi Elek Lipót elnöklété alatt. A jelentésből kitűnik, hogy bár a múlt évi gyenge gabonatermés a tárházak forgalmára is csökkentőleg hatott, mégis az elért üzleti eredmény kielégítő volt. Mindamellett, hogy az alapok dotációját tetemesen növelték, mégis részvényenkint 12 kor. osztalék jut.

Kaposvárnak nem kell az igali vasut. A Somogyvármegye írja: A Kaposvár—igali vasut engedélyese Hausner Zsigmond és társa 40 ezer korona segélyt kért Kaposvártól az új vasutvonal kiépítésére. A tanács 70 ezer korona hozzájárulást hozott javaslatba, mert az új vasut fontos érdeke a városnak. Mikor képviselőtestületnél ez ügy szóba került Holló László dr. „kulturiszonyt tükrözőtető arecal” fejtette ki, hogy annak a vasutnak a segélyezése a város részéről egyenesen bűn volna. Így a képviselőtestület Hausner Zs. kérését elutasította. Kaposvárnak tehát nem kell az igali vasut, irtózik a saját fellendülésétől.

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

kitűnő sikerrel használták vesesebajknál, a húgyhólyag-bántalmaknál és közhvényéknél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzőszervi szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tisztá!

Kapható átványgyári-kereskedésben vagy a Szécsény-Lipóci Salvatorforrás Védőlelmélet Budapest, V. Rudaórápart 7.

A divat.

Furcsák vagyunk mi divattudósítók! Mi csak a kalendáriumot nézzük, beszélünk tavaszról, nyárról; tanácsolunk a kánikulára, mert hiszen most annak kellene lennie, pedig most, a mikor ezeket a sorokat írom, inkább hideg van, mint meleg. Dehát mi meg nem állhatunk, nekünk sietnünk kell az idő kerekével, el kell mondanunk minden idénynek a maga divatját, mert egyszerre csak, alig hogy egyet-kettőt fordulunk, itt lesz az ősz s akkor már a sorját váró sok himzett batizttal s egyéb, a nyárra szánt szöveggel mi lesz?

Mi fázunk, s az a ki a francia tengerparton nyaral, csudadolgokat beszélhet az ott uralkodó fényűzésről, különösen társasösszejöveteleken, estélyeken, melyeken már-már a jövő idény előharcosait láthatjuk. Legnagyobb szerepe jut ebben a fényűzésben a mindenféle fajta csipkének. Vannak ruhák, a melyek

egészen velencei csipkéből vagy santillából készülnek. A csipke mintája aranyzállal van körül szőve; az irlandi csipkét viaszgyönggyel varrják ki megstrassz-gyönggyel, mert valóságos művészi hatást lehet ezzel elérni. A másféle estélyi ruhák könnyű habos szövete, a leghalványabb divatszínben, a rajta áttetsző voal-medalionra hull, mely arany-, ezüst- vagy acélzövedék. Villamos fény mellett az egymásba olvadó színek legszebb vegyülékét lehet elérni.

Különös nagy fényt öznek köpenyekben. Majd minden ruhának megvan a megfelelő köpenye. Legkedveltebb anyaga a diszköpenyek a sima, himzettől; a selyemmuslin himzéssel és berakott csipkével, az arany- és ezüstmintázatu kínai krep. A bélelé: selyemsifon vagy gáz kétszeresen, háromszorosan egymásra rakva, néha még plissés is. Szinte tanulmányozni kell az ilyen köpenyt, hogy végre lássuk, tulajdonképpen miből is van összeállítva.

A tengerparti kalapok türhetőek nagyság tekintetében, már csak a szél miatt is. Vanak panamakalapok lágy, tarka fátörszövetettel díszítve; más kalapok egészen be vannak vonva toile de jony-val; meg mások csipkéből és himzésből vannak összeállítva, míg a diszók megegyezik a ruhával. A durva, egyszínű szalmafonásu kalapok szalag- vagy szárnytollal díszítve különösen kedveltek utazásra s a tengerparti sétákra.

Amde bármilyen legyen is a kalap mindig jut szerep a nagy gázfátyolnak, mely a fejet s a kalapot festői módon burkolja be és vannak hölgyek, a kik sajátos sikkkel, utánozhatatlanul kecsesen tudják redőzni a habos, halvány fátörszövetet.

Párisban a szindarabok rendszeren nagy befolyással vannak a divatra. Így a sokat emlegetett „Chanteclair” megadta az eszmét egy különös kalapra. A formája fekete szalmafonás, jobboldalt felhajtvá; a dísz: egy esomó csillogó kakastoll, melyhez élethű vöröstarajos kakasfej járul. Ez a „chapeau Chanteclair” a legnagyobb újdonság!

Ünnepélyesebb alkalmakkor megint csak a nagy kalapokat látjuk, melyeket a tavasz hozott: óriási terjedelmű formák ezek, mélyen banyomva a fejre. Legújabb formájuk, melyek baloldalt merészen fel vannak hajtvá de jobbról majdhogya a vállat nem érintik. Ezeknek a kalapoknak a díszje leginkább toll, göndörített structoll, melyet a franciák „pleureuses”-nek nevez és olyan toll tűzők, hogy valóságos kis vagyont képviselnek. Egy nagyon elegáns bárónén az utolsó deauvillei futtatáson zöldfonásu finom szalmakalap volt, ilyen bokráta kőtött halványzöld pleureuses-díszrel. Szakértők 1500 frankra becsülték a kalapot. És volt idő, éppen száz esztendeje annak, a mikor Jozefin eszászártnét pazarlónak mondták, a miért betven frankot fizetett a divatárúsónénak egy kalapért. De hát változnak az idők és ebbe bele kell törődnünk, csak azon lehetne legálább segítenünk, hogy mi ne változnánk velők.

A Divat Ujság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre postán való szétküldéssel, két korona husz fillér. — Előfizetni legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Ujság kiadóhivatala Budapesten, VIII. Rókk Szilárd utca 4. számú házban van.

A francia kozmetika diadala!

Ha tökéletes,

== szépidomu kebelre ==

akar szert tenni, használja az

== Elixír Lavallert, ==

amely különleg a legjobb és legbiztosabb szépidomszer Készíti Lavaller Párisban;

*Egy üveg ára 8 korona. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszerárakban vagy utánvételt Lavaller-papetban, Felix Parker-nál Wisa, 1. Karlsplatz 3.

Gyógyfürdő GLEICHENBERG Stájerország

Klimatikus gyógyhely.

Nyári üdülőhely.

Gyógyjavallatok: légzőszervek mindennemű katarussai, kitéések, bőrkeményedések, tuberkulózis (csak kezdő stádiumban vagy megállapodott, nem terjedő, régi), tüdőgégülés, nehéz légzés, arterioskleroze, tudóbillentyűhibák, skrofulose, hólyaghurutok, csusz és reumatizmus, női bajok, idegbántalmak, lábbadozó betegeknek.

Teljes gyógyeszközök mindennemű kórtünetekre. Világhírű gyógyforrások.

Idény: május 15-től szeptember 30-ig.

Prospektusokat küld és felvilágosításokkal szolgál

a fürdőigazgatóság.

HIRDESSEN

A ZALAI KÖZLÖNY-BEN.

411. szv. szám
1909.

Székesfehérvári magy. kir. állami méntelep-parancsnokság.

Árlejtési hirdetmény.

A székesfehérvári m. kir. állami méntelep székesfehérvári, komáromi, nyitrai, nagyatádi és palini osztályainál elhelyezett katonai legénység és ménállomány részére 1909. november hó 1-étől 1910. október hó végeig szükségilendő kenyér, zab, széna, alomszalma és tűzifa biztosítása iránt a székesfehérvári m. kir. állami méntelep számvivő irodájában **1909. évi augusztus hó 23-án délelőtt 9 órakor írásbéli zárt ajánlati árlejtés fog megtartatni.**

A takarmány szükségletre megjegyeztetik, hogy a termelők nemcsak az egész mennyiségre, hanem 100 métermázsára is tehetnek ajánlatot. Egyenlő ajánlatok esetén a gazdák és gazdasági szövetkezetek ajánlatai előnyben részesülnek.

A közelebbi szállítási feltételek a székesfehérvári m. kir. állami méntelep számvivő irodájában megtudhatók, a hol a szállítási feltételek füzete is betekintható, és a honnan az árlejtési hirdetmény kívánatra megküldetik

Székesfehérvár, július hó 20-án.

Székesfehérvári m. kir. állami méntelep parancsnokság.

Nyári mulatságokra

kerti lampionokat óriási választékban ajánl

Ifj. Wajdits József Nagykanizsán,

Deák-tér 1 szám.

Hogy mersz nekem más egyebet

hozni, mint a **kipróbált**

„OTTOMÁN” - cigarettapapirt vagy hüvelyt!

Nyomatott a laptulajdonos Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Hirdetések díjazásáért szerint.

Honon hőselkü asszonyaihoz.

(V. L.) Milyen különös fordulása az időnek, hogy a nyári vezércikk, a mely egy előkelő budapesti napilapban „Honunk hőselkü asszonyai” címmel látott napvilágot, még ma is vezető témája a társaságnak. Mindenesetre nagy kérdést érintett a cikk-író és mindenesetre fájó sebre tette a kezét. Mert az emberek sajogva vallják, hogy a cikknek minden szava arany igazság. Pedig a kérdés nem is új. A hatalmas Augusztus alatt Horácius megdalloa a non ebur, neque aureumot, az aranyközéput dicséretét, a fényűzés társadalmi, erkölcsi rombolását, mely ennek a hatalmas és azóta hozzáfogható nem volt nagy imperiumnak sirját ásta.

Tehát a fényűzés, mely európai meg amerikai nyavalya is, de melyért kicsiséghez és szegénységhez képest szörnyű áldozatokat hoz a mi szép hazánk. Magam is tengerparton írom e sorokat, tehát éppen ott, melyet az a cikk, melyre előbb hivatkoztam megbillent. Közvetlen impressioim vannak tehát. E tengerparton a társaság nyolevanöt százaléka magyar. Mágus, ismert gazdag ember egy sincs köztünk. Ismert szegény ember annál több. És mit látok? Látom a délelőtti selyempongyolát keces és kevésbé keces idomokon, a szélesperemű száz koronás kalapot, délután a korzón s a

többi „asszonyt pukkasztó” csodáját a drága öltözködésnek és bizony mondom némelyik itt rangosan feszítő, gangosan billegő asszony férje kereseti viszonyait szinte az utolsó koronáig ismerem. Nem vagyok gyanakvó természet s a más ajtaja előtt sem szeretek sepregetni, de felteszem, Honnan? Micsoda sötét gondok előzik meg ezt a „fürdői flancot”? Hány kis takaréka vándorolt az ifjúsági folyóirat, a váltó, míg a négy hónapos leszámítolásra elmehetett az asszony. Ez az élet tapintatlanságának egyike: az én rangos és gangos asszony speciesem előtt is felvődik a „Honon gyengélelkü asszonyaihoz” irt cikk. Ugyan jó idegei vannak a kicsikének. Mert még ő agál legjobban. Bizony nagyon helyes volt már „bizonyos asszonyok” között szétütni. Nézze X-nét, nézze Y-nét, a hogy ez „rázza a rongyot” az már vérlázító. A magunk fajta egyszerű asszony-nak jóformán csak a lesajnálás jut. Maguk az okai mindennek. Igenis maguk, mikor a csodálkozástól tágra nyílt szemekbe tekint. Mert maguknak csak az ilyen „utoán rangos, otthon rongyos” kipiktorozott, flörtölő dámák imponálnak. Nézze, nézze, hogy törí magát ez után a Hömpölyginé után a sisere had. Ez igazán pukkasztó!

Az utóbbi szavakat a mélyen átértett keserűség érzésével vágta ki az én nekikeseredett asszonyom, aki egyébként mélyen

megdöbbenett. Szörnyű elfogultság és a fényűzés örök betege ez a nő. Tudok a férje küzdelmeiről és nehéz gondjairól, a mellyel azt a jó pár száz koronát felhajszolta, a-miből most a feleség nyaral. Tudja maga a becézett kedves is, hogy olyan száz koronás kalap vonul holló fürteire, a melynek még egyetlen virága sincsen kifizetve. És szívet mardossa, hogy egész sereg nő tesz rajta, mert ő ezekhez képest nem elég káprázatos. És e miatt szenved szegény.

A középosztály, tehát — legalább a városi elem — már egészen inofficialva van. Hol kell a fényűzés ellen mulhatatlanul megindító harcot kezdeni? Feldől. Majdnem azt mondhatnám: legfelülről. Bartha Miklósné, a nagy politikai írónak nagylelkű anyja a felső tízezeknél kapacitáljon s kezdje meg a divat purifikálását a Parc-Clubban. Azt ajánljuk főrangú körökben forgó nagy asszonyoknak, hogy „vissza az egyszerűhöz” jelligével szívós harcot indítson a középosztály fényűzése ellen. Mi ugy szeretjük a főrangú világot utánozni. Az egyszerű ruhahordást kezdje meg tehát a felső tízezer. Ez talán divatot csinál lefelé is.

Minden nemzet első lángelméi a takarékoság erényét predikálják s a fényűzésnek üzennek hadat. Bülow hattyudalában erről beszél, egy francia miniszter felolvasó ultra megy az egyszerűség dogmáját hirdetni.

Utközben.

— Temető és muzeum. —

München, 1909. augusztus havában.

A temető a békés egyfittlét hona. Itt van a sir és itt a csend. Az utas idegen városban nem igen gondol a temetőre és nem érez nagy kedvet letűnt nemzedékek nyugvóhelyének látogatására. Engem a müncheni déli temető (mert van hat is) vizitjére az én vörös vezetőm csábított, melyben azt olvastam, hogy ez a temető Németország legszebb temetője. A város belterületén fekszik. A nagyvárosi élet moraja még oda hallszik. A környezete tehát nem sokat ígér. Pedig temetőben el kell az életet felejteni és ez csak a legmélyebb csendben lehetséges. De annál meglepőbb ennek a sarkertnek néhány kilométerre terjedő arkád-folyosója, melyben a monumentálisnál monumentálisabb művészi síremlékek egymás mellé sorakoznak. Mindezek tanúságot tesznek a szomorkodó hátramaradt nagy vagyonáról és kegyeletéről. A szeretetet, melyben halottjainkat részeseitjük, sokszor megtagadjuk az élőkötől.

Pedig a költő is figyelmeztet beününket:

„Oh lieb', so lang, du lieben kannst,
Oh lieb', so lang du lieben magst!
Es kommt die Zeit, es kommt die Zeit,
Wo du an Gräbern stehst und klagst.”

Nem éppen a leghiresebb és legérdemesebb embereknek van a legszebb síremlékjük. A sörbárók, vasgyárosok és bányatulajdonosok emeltettek maguknak emlékeket árcból és márványból. Akiknek ör-

deme túléli az ére létét „aere perennius”, azok az arkád folyosón kívül nyugosznak és földi maradványaik ki vannak téve az idő viszontagságainak.

Azokban Schwanthalernek, München klasszicista nagy szobrászának Első Lajos bajor király ajánlékozott sírhelyet az arkádok alatt, hasonlóképen München klasszicista építésének is Klenze Leó lo-vagnak. Fraunhofernek, a világhírű optikusnak, München városa emelt emléket, mert ő hozta közelebb az eget a földhöz, amint a sírfelirat szól. Báró Rédwitz Oszkár, az Amaran költője, az ötvenes évek felkapott nagysága is itt alussza álmát. Síremléke méltó a költő báró rangjához, de hirneme nem fogja túlélni síremlékét.

A szabadban, védtelenebb helyen nyugszik Tiersch Frigyes, a humanista gimnázium megalapítója Németországban és közvetve Magyarországon is. Jeremiás prófétából választotta ő magának a sírfeliratot. „Mindig szerettelek és azért felszólította csak magamhoz — szeretetből.”

Justus Liebig, a szerves khemia nagyevű művelője síremlékét csak születése és halálózása évszámai díszítik. Piloby Károly a híres festő, Munkácsy és Bencur néhai tanára, a Cleopatra tujéhez hasonló obeliszk alatt nyugzik. A sírfeliratról nem tudhatjuk ki volt, mi volt, mert csak eunyi áll rajta: Carl v. Piloby 1826—1886.

Hatschek Bernát, a nyerges ujfalu palafedő művek tulajdonosa is intézkedett hasonló rövidséggel sírfeliratról. Csak eunyi fogja hirdetni az utókornak az ő érdemeit: Eternit.

A francia, ha valakinek hazugságát akarja jellemezni, azt szokta mondani: Hazudik mint a sírfelirat. A müncheni déli temető nagy embereinek porhüvelyét fedő síremlékek nem hazudnak. A név magában rejti az emlékbeszédet, melyet valamely ékeesszó pap vagy akadémikus elmondhatna róla.

A hosszú sírfeliratnak azonban nem a feldicsérés a célja. Az mindig az élők megkövetése azért a sok bánatért, amit az elhunytak még életben okoztak.

A temetők látogatása nagyon tanulságos akár nagy emberek, akár Hatschek Bernátok nyugosszák ott örök álmukat. Még Serenissimus is elismerte ezt. Mikor vezetőjétől búcsút vett, azt mondta neki: „Igen örültem, nagyon szép volt.”

A temető a halandó test örök hazája a muzeum pedig a szellemi és művészi termékek temetője. Muzeumokban München bővelkedik és egész muzeum-temető. Tekintélyes könyvtárak lehetne összeállítani leírásából és katalógusaiból.

Csak a Lenbach villának nincs még katalógusa. Aki ezt a szentélyt végigszemléli, az ismerje az újabb-kori történetet, akkor elég áhitattal fog végigtekinteni ezeken a művészi arcképeken, melyeknek szemlélyesítői mind nagy elveket képviselnek. A nagy tanulság pedig az, hogy az emberiség vezetői lehetnek a szellem lovagai vagy szép asszonyok, de cukorrépatermelők nem. Bismarektól kezdve Wagner Rikárdig és Duse-tól — Sanderson Szibilláig, egy sem foglalkozott a hasznos répatermeléssel.

Dr. Villányi Henrik

Pedig a német és francia nemzet gazdag. Bizonyos, hogy mi elsenyedünk, ha így haladunk. A fényűzés megöli erkölcsünket, kikezdi becsületünket, alámossa családi boldogságunkat. Legnagyobb javaink vannak veszélyben. „Honom hőselkü asszonyai! van-e még erők visszatérni az egyszerűhöz a mibe édes anyánk felnevelt? Ha nincs, úgy e nemzet pusztulása bizonyos. Mint a hogy Róma is megszűnt, mert fényűzésből bekövetkezett romlásának a világhódító nemzet sem állhatott ellent.

A gabona határidő-üzletről.

— Bevezetés. —

A gabonakereskedés a kereskedésnek egyik legrégebbi neme és ezzel együtt ama foglalkozások egyike, mely a laikus nép előtt régtől kezdve ellenszenves volt. A gabonakereskedelemben előforduló gyakori árhullámzást a laikus nép mindig a kereskedői spekuláció rovására írta, elfeledve, hogy a legkisebb időjárás jelentés is mily nagy árhullámzást idéz elő.

Mindezt annak illusztrálására említjük, hogy a gabonakereskedelemben bizonyos mértékben mindig népszerűtlen volt. Pedig fontos gazdasági érdekek fűződnek ahhoz, hogy a gabonakereskedelemben nyugodtan és zavartalanul folytathassa nagy fontosságú produktív munkáját.

Az utóbbi időben sajnos újból sok gabonakereskedelemben ellenes nyilatkozat kerül felszínre. Nincs szándékunkban e helyen kutatnunk e nyilatkozatok forrását, titkos rugóját, de megállapíthatjuk, hogy e nyilatkozatok többnyire összefüggésben vannak a gabona határidő-üzlettel.

A gabona határidő-üzlettel nálunk különösen azóta foglalkozik sokat a közvélemény, mióta e kérdést a dunántúli kereskedők tavaly Nagykanizsán tartott gyűlése felszínre vetette. Valósággal szenzációt keltett annak idején ez az ügy, mely mozgalom azonban sokkal békésebb természetű volt, mint azt az első pillanatban hitték. Az egész dolgot már a feledés homálya borítaná, ha a soproni kereskedelmi és iparkamara nemrégiben tartott gyűlése nem tárgyalta volna — és pedig pártolólá — a kanizsai határozatot.

Ez, valamint a gabonapiacra nemrégiben történt néhány katasztrófális eset, melyek szintén a határidő-üzlettel vannak összefüggésben, ismét felszínre hozta a gabona határidő-üzlet ügyét, melynek reformálása már évek óta foglalkoztatja a közvéleményt, ami az újságok érdeklődését is magára vonta.

A „Zalai Közlöny“ egy budapesti előfizetője, e tárgyban érdekes cikket bocsátott rendelkezésünkre. A minden irányban tájékozott és az aktuális esetekről is jól informált cikkirő alapos készütséggel szól e fontos ügyhöz, melyet teljesen pártatlanul

ismertet és bírál. S ha némely helyen erős igazságokat is mond, ezt is a gabona kereskedők érdekében teszi.

A jövő számunkban kezdjük meg az érdekes néhány számra terjedő cikksorozat közlését.

HIREK.

— **Tanulmányutról.** Lukács József a helybeli főgimnázium tanára hat heti külföldi tanulmányutjáról baba érkezett. A tudós tanár, kinek Lourdes-i és spanyolországi impressióiról olvasóink két tárcából értesültek, Itálián, Franciaországban keresztül Spanyolországba ment, hogy az ottani műemlékeket tanulmányozhassa és a néppel közvetlen tapasztalatok alapján megismerkedhessen. Ott tartózkodása összeesik a spanyol forradalom kitörésével, leverésével. Utazása ez okból sok akadályba ütközött. Nem egyszer már a kupéba akart szállni, mikor távirati értesítés jött, hogy a síneket felszedték, a közlekedés megakadt. Másor 300 zsandár utazott együtt azzal a vonattal, meg menekülő nép, katonaság, úgy hogy az első és második osztályban is a legvegyesebb publikum volt összezusfolva, hogy alig lehetett állva helyet szorítani az utasoknak. A szállók biztonsága minimális volt, úgy hogy kénytelen volt rendházak vendégszeretetére bízni magát. Birjuk a kiváló munkatársunk ígéretét, hogy lapunk olvasóinak az ő színes, subtilis stílusával feltárja azokat a látottakat, melyek az ő művészi lelkét utközben megragadták. Szívvel köszöntjük megérkezése alkalmából.

— **Házasság.** Hertelendy Ferenc főrendiházi tag, temesmegyei főispán leányát, Nandinet, eljegyezte Szalay Géza dr. nagybirtokos, Temesmegyei törvényhatósági bizottságának tagja.

— **Balatonyörök díszpolgárt választ.** Dr. Óvári Ferencet, Balatonyörök község, dr. Neogrady László indítványára díszpolgárrá választotta azon ügy érdemeiért, melyeket a Balaton-kultusza megteremtése körül szerzett. A díszpolgári oklevelet legközelebbi küldöttség nyújtja át. A küldöttség vezetője dr. Neogrady László lesz. A küldöttségben a furdőközönség közül is többen szándékoznak résztvenni.

— **Gyászhr.** Sió Károly építőmester Budanegre ment, hogy régebbi súlyos természetű baján operáció útján segítsen. Azonban alig hogy fölért a fővárosba, kiszüvedett.

— **Bród Sámuel** tegnap 82 éves korában elhunyt. A megboldogult atya volt Bród Tivadar dr. helybeli ügyvédnek és Bród Miksa dr. fővárosi orvosnak, aki úgy az orvosi, mint a tudományos szociológiai szakirodalomban országosan ismert kapacitás. Sok gyermeke, unokája és ismerőseinek gyásza kíséri utolsó útjára. Temetése ma d. u. 5 órakor lesz.

— **Utóállítás.** Szeptemberben a fennálló rendelet értelmében nem mint a többi hónapban 5-én, hanem 20-án lesz a szokásos katonai utóállítás.

— **A főkapitány a vendéglői tisztaságért.** Deak Péter Nagykanizsa város főkapitánya következő átiratot intézett a vendéglőkhöz: „Tapasztaltam, hogy egyes fogadók, vendéglők, kávéházakban a tehermentes használat után azok nem mosatnak ki hanem vízzel befecskendezve, leprélve újból használatba vétetnek és gyakran oly piszkosak, hogy azok undort keltenek. Felhívom az összes fogadók, vendéglők, kávéházak, korcsmárosok és szállószoza tartókat, hogy minden alkalommal tiszta, még nem használt fehérneműket, asztalterítőket,

asztalkendőket, lepedőket, párna behuzatokat, paplan lepedőket, törülközőket stb. bocsássaak a vendégek rendelkezésére és azon eljárástól, hogy a használt fehérneműket használat után vízzel befecskendezve és leprélve újból használatba vegyék szigorúan tartózkodjanak, mert ellen esetben a 36152/VI, 11. 1893. sz. belügyminiszeri rendelet értelmében ellentük az eljárást meg fogom indítani.“ A főkapitány urat, amint írja is, személyes tapasztalatok indították ez intézkedés megtételére. Csak helyeselhetjük, ha a vendéglői, kávéházi tisztaságon szigorúan őrködik, mert a betegségek terjesztésére semmi sem alkalmasabb, mint a vendéglői élet, ha a higiénikus szabályokat a legszigoribban keresztül nem viszik. Városunk vendéglőinek, kávéházainak jó hírneve megőrzése érdekében is a feltétlen tisztaság elsőrangú kellék.

— **Tanonciskolai szakfelügyelőség.** A vallás és közoktatásügyi miniszter a tanoncoktatás fejlesztése érdekében f. évi szeptember 1-től kezdve 1911/12-iki tanítási év végéig Fehér Gyula budapesti állami felső ipariskolai tanárt Zala és Somogy megyék összes iparos tanonciskoláira szakfelügyelőnek nevezte ki. Dr. Berényi Pál soproni áll. Felső keresk. iskolai tanárt pedig a nagykanizsai és zalaegerszegi kereskedői tanonc iskolák szakfelügyelővel bízta meg.

— **Keresztszentelési ünnep.** Megirtuk, hogy vasárnap volt a felszentelése annak a keresztnek, melyet Vojkovics György városi főerdőőr állított városi szolgálatának 40 éves emlékére. A színlhelyre három processzió indult egyházi zászlóval. Nagykanizsáról, Kiskanizsáról és Főrhéneről. A keresztapai tisztséget Eperjessy Gábor takarékpénztári másod titkár viselte. A keresztet Börzsey Tivadar áldozópap szép beszéd kíséretében szentelte fel. Megemlékezvén Vojkovics cselekedetéről, aki a jubileumot vallásos ünneppé avatta intő példájára a késői kornak. Az ünnepen óriási közönség vett részt köztük sok városi hivatalnok és más előkelőség. Ünnepe után a meghívott vendégek vidám lakomához ültek Vojkovics házában, hol sok felköszöntőben adtak kifejezést az ünnepelel iránti tiszteletnek.

— **Felülfizetések és köszönetnyilvánítás.** A nagykanizsai öszmunkásság, aug. 8-án tartott Kabaré mulatságán felülfizetni szívesek voltak: Berger kávé 5 kor., Krausz és Farkas 3 kor., Dávid László 1.20 kor., Jancsecz Imre, Krausz József, Szanati Jánosné, Zollner János 1—1 kor., Özv. Focht Jakabné, Fleisbacher N. 60—60 fill., Banduk N., B. J., G. J., N. N., N. N., Milhoffer Ödön, Obrán Milán 40—40 fill., Petrekovics N. N. N. 20—20 fill., N. N. 10 fillért, mely felülfizetésekért, ugyszintén mindazon közreműködőknek, kik előadásukkal az est sikerét előmozdították, köszönetet mond a rendező bizottság.

— **Telepfelügyelő.** Az állami gyermekmenhely helybeli telepén 237 gyermek van elhelyezve, akik közül 50—60 iskolába jár. A helybeli telepörvos, Schwarz Károly dr. legbuzgóbb körültekintéssel sem tud megfelelni azoknak a követelményeknek, melyeket az állami gyermekek iskolai tanítása, szállásainak felügyelete, a gyermekek mindenféle irányban kiterjedt érdekei reá róttak. Azért már régen érzett hiányon akar az igazgató főorvos segíteni azzal, hogy egy okleveles tanítónőt fog kinevezni, ki a nagykanizsai telep felügyelője lesz, aki el tudja képzelni, hogy az anya milyen szerepet tölt be a család gyermekei között, az tudja méltányolni teljesen, mifele kötelességek hárulnak majd egy buzgó felügyelőre.

— **Meghalt a kis Erzsike.** A vasárnapi benzinrobbanás áldozatát Német Ferenénél kedden temették el. A kis 4 éves Kammer Erzsike, a ki Németné ölében játszadozott, súlyos sebeivel a kórházba vitetett, hol most őt is megváltotta szenvedéseitől a halál.

— **Varasd-Teplicen** a legutolsó kimutatás szerint 10593 fűrdővendég volt ez évben. Kanizsáról is több vendéget mutat ki a tudósítás.

MILKA SUCHARD

Csak
alpesi tej
kakao
és cukorból áll
Pártatlan
különlegesség.

— **Hungária cirkusz.** A Sörház udvarán előkelő cirkusz tart ma megnyitó előadást. Szébbnél-szebb lovai vannak, melyekkel a program szerint élvezetes előadásokat produkálhat. A fedett cirkusz kényelmes helyekkel van berendezve. Tekintve, hogy csak rövid ideig marad, néhány élvezetes előadásban lesz része Kanizsa közönségének. Kezdeté fél 9 órakor. Vasár- és ünnepnapokon 2 előadást tart.

— **Az inasok betegségélyző tagjárulók.** A legtöbb helyen eddig az volt a szokás, hogy az iparos inasok után a munkásbiztosító pénztárnak a törvényes tagdíjárulékot az illető inasok szülői fedezték. — A kaposvári munkásbiztosító pénztár most aztán megszüntette ezt a törvénytelen állapotot. A kaposvári munkásbiztosító pénztár átírt Somogyvármegye összes ipartestületéhez és ebben figyelmezteti a munkaadókat, hogy az 1907. évi XIX. t.-e. 41. §. alapján a tagjárulékot ezentul az inasokért a munkaadók, nem pedig a szülők fizessék.

— **Kirabolt vásárosok.** Sárdról jelenté tudósítónk: Folyó hó 7-én volt Sárdon a vásár, e vásárra Konkoly József szepetneki és Somogyváry József hetési lakosok is elmentek, hogy az állatvásáron bevásárolhassanak. — Ezen szándékukban azonban ügyes vásári szabmetszők megakadályozták őket, mert amiut a vásárt megelőző éjjelen a nagy korcsma istállójában aludtak Konkoly zsebéből 930. Somogyváry zsebéből 228 koronát loptak el. A nyomozást a csendőrség azonnal megindította, azonban még eddig nem sikerült a tettesekre akadni.

— **A zalacsányi jegyző letartóztatva.** Pranger György jegyző a múlt hónapban eltűnt a zalacsányi jegyzőségéből. Ezért a szentgróti főbíró állásától felfüggesztette és intézkedett körözése iránt. Szombaton este a Székesfehérvári vasuti ügyeletes rendőr a vasuti állomáson egy gyaanus külsejű férfit szólított igazolásra, miután ez a váróteremben akarta tölteni az éjjelt. A fiatal ember a rendőr előtt Horváth István kisvárdai tanítónak nevezte magát, miután azonban ezt igazolni nem tudta, a rendőrség elállította. Innen Kisvárdára táviratot intéztek s kint, hogy az ottani tanító Horváth Dező otthon van. Az álnéven szerepelt egyén azután beismerte, hogy őt Pranger Györgynek hívják s nagykanizsai illetőségű okt. jegyző s csak azért tagadta el nevét, mert a nagykanizsai kir. ügyészség őt körözötte. A rendőrség Prangert letartóztatta és átadta a nagykanizsai kir. ügyészségnek.

— **Magyarország vezet.** Egy folyóirat, amely az európai államok bűnügyi statisztikáját közli, a következő érdekes számadattal szolgál a magyar nemzeti önérték nagy örmére: 100.000 lakosra Olaszországban 8-12 gyilkos jut. Franciaországban 1-56, Belgiumban 1-78, Németországban 1-11, Angolországban 0-60, Ausztriában 2-24, Magyarországon 6-09 és Spanyolországban 7-83. Tehát a gyilkosságok terén Olaszország, Spanyolország és Magyarország érték el a nemzetközi rekordot. — Vajjon a kulturális összehasonlítás terén is ilyen előkelő helyet foglalna el e három ország? Ott is ekkorák az arányszámok? Igen — az analfabéták aránya a felsoroltak közül szintén ebben a három országban a legnagyobb.

— **Letartóztatva.** Megirtuk, hogy Francies Márton császárfalui kereskedő zsebéből a helybeli állomás III. osztályú várótermében mig aludt 3150 koronát tartalmazó erzenyét kilopták. A megindított nyomozásnak sikerült a tettest kikutatni, ki már le is van tartóztatva. A pénz csekély maradványa is megkerült.

— **Uszóverseny Keszthelyen.** A keszthelyi ifjuság és a Keszthelyen nyaraló fürdővendégek augusztus tizenötödikén uszóversenyt rendeznek, a melynek tizenhárom versenyszáma van. Az uszóverseny estéjén a Balatont villanyfényvel kivilágítják és nagy vízi-ünnepet rendeznek. Az uszóversenyre a nevezéseket a rendező-bizottsághoz kell küldeni. A tiszta jövedelmet a Balatoni Múzeum javára fordítják.

— **Öngyilkosság.** Papp János 28 éves, jó módú badacsonytomaji lakos, az utóbbi hónapokban ivásra adta magát. Vagyonát lassanként eladogatta és az így szerzett pénzen nap-nap után jól élt és mulla-

tott. Utolsó pénze elfogyván, kedden éjszaka a pinocéjében felakasztotta magát. Mire észrevették, már meg volt halva. A következő levelet hagyta hátra: „Kelt levelem 1909. akármikor halálom akármikor hát mit hagyok elhagyom a házélet a mi van esendő aszt apámnak hagynom pinocéjében való edényeket is hagyom ruhámat is az vasut amit elfoglalt aszt is, G. tartozom 72 fillérrel B J-nak tartozom 80 fillérrel aszt fizeseiki az apám abul majd amit kap Papp Jancsit megásákkal Isten veled széles világ Isten veled öszestestvériség és összes rokonság mindenekben jószerecsését kívánok Szerbusztk.”

Öngyilkos csendőr.

Riadalom a gyékényesi vonaton.

Tegnap délután a Kaposvárról Zágráb felé ro-bogó személyvonat utasainak borzalmas látványban volt részük. A tragédia központja egy fiatal, élet-erős csendőr volt, aki Porrogszentkirály és Gyékényes között szolgálati fegyverével öngyilkosságot követett el s a szerencsétlen csendőr életét a go lyó nyomban kioltotta.

Az öngyilkosságról tudósítónk így számol be: Kovács Lajos berzencei illetőségű csendőr, ki jelenleg a vizvári csendőrőrsnél őrsvezetői rangban szolgál, tegnap egyik vizvári bajtársával hivatalos ügyben Kaposváron járt. Innét, miután dolgát elvégezte, fölült a zágrábi személyvonatra, hogy Gyékényesen át állomáshelyére, Vizvárra utazzék. Vele volt bajtársával az uton még vigan beszélgetett s csendőrtársa nem is sejhette sötét szándékát. Kovács Lajos Somogy-Osurgónál teljes fegyverzetben elhagyta a kocsiülkét. A vele volt csendőr ennek nem tulajdonított semmi rosszat s nyugodtan várta Kovács visszajövetelét.

A vonat Porrogszentkirályt már elhagyta, amidőn a levegőt erős fegyverdörrenés reszkettette meg. A Kovács Lajossal utazott csendőr rosszat sejtve, a lövés zajára kirohant a fülkéből s sorra járta a kocsi szakaszait, hogy Kovács Lajost megkeresse.

Az utasok között irtózatos pánik tört ki. Ré-műlten tördultak ki a folyosóra és keresték a fegyverdörrenés eredetét.

Végre eljutottak a kocii félreeső helyéhez, melynek ajtaját tölszakítva, borzalmas látvány tárult szemük elé. Kovács Lajos teljesen szétroncsolt aggyal a kocii padlóján holtan feküdt. Ré-műlten látták, hogy Kovács Lajos őrsvezető öngyilkosságot követett el, még pedig úgy, hogy Kropacsek fegyverével halántékon lölte magát. A golyó iszonyu rombolást vitt végbe. Jobb halántékon ment be s Kovács Lajos fejét a szó szoros értelmében darabokra tépte ugyanígy, hogy a szerencsétlen csendőr agyvelejét úgy lapátolták össze.

A vonat közben berobogott Gyékényesre, ahol Kovács Lajos őrsvezető tragikus végéről bajtársa azonnal jelentést tett a hatóságoknak. A kocsi Gyékényesen lekapcsolták a vonatról a további intézkedésig ott tartják.

Kovács Lajos öngyilkosságának okát nem tudják.

NYILTTÉR.

Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A nyári hőség és rémei, a melyek a csecsemőt fenyegetik: a hasmenés, bélhurut és hány-székelés ott győzhető le leg hamarabb, a hol „Kufeké” az állandó táplálék. A „Kufeké” jobban esik a gyermeknek, mint bármi más, nem szenved mellette emésztési zavarokban és a kellemetlen nyári betegségek ben.

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

kitűnő sikerrel használtatik
vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és közhvényneél, a cukorbetegségnél, az emésztési és léleg-zési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető!
Teljesen tisztá!

Kapható árdányi-kereskedésekben vagy a
Sany-Lipóci Salvatorforrás Vállalatnál
Budapest, V. Rudóvárosi part 8.

— **Kánikulai időjárás.** Amilyen rossz szemmel nézik a fürdői vendéglősök az 5—6 nap óta folyton megújuló eszést, a gazdaközönség ép oly hálálkódva fogadja, lehet szántani, nő a kukorica, burgonya, a sarju. Hizik a szőlőszem. A fürdő közönség pedig megbocsátja a gazdák önző örömet. Ki tudja? talán még olecsóságot is okoz.

KÖZGAZDASÁG.

Sajtó és posta. Ily című közleményünkben foglalkoztunk azzal a panasszal, mellyel a postát illetve néhány megyei lap, hogy az Országos Néplap nála elkallódik vagy visszaküldik szzal, hogy a címzett nem fogadta el; az előfizető pedig sürgeti a számot a kiadóhivatalnál. E közleményünkre vonatkozólag a pécsi posta- és táviró igazgatóság a következő felvilágosítást adta:

A „Zalai Közlöny” tek. szerkesztőségének Nagykanizsa.

Becsés lapja f. hó 2-án megjelent 61-ik számban közölt cikkre vonatkozólag, mely szerint az Országos Néplap című újság példányai azzal a megjegyzéssel küldetnének vissza az alsólendvai postahivataltól, hogy azokat a címzett nem fogadja el, az előfizetők pedig az így visszaküldött példányokat a szerkesztőtől sürgetik: értesitem a tek. szerkesztőséget, hogy az alsólendvai m. kir. posta- táv. hivatal jelentése szerint — egyetlen ki nem deríthető eset kivételével, amikor ismerős címzett lappéldánya meg nem állapítható személy által „ismeretlen” jelzéssel látatott el — az Országos Néplap c. újság visszaküldött példányai a visszautasítás jelzésével ellátva a levélgyűjtő szekrényekben találtattak, vagy a címzett által a kézbesítőnek adattak vissza. A nevezett hivatal valamennyi postaküldemény, tehát az összes hírlapok e helyes és pontos kézbesítésére is egyenlő gondot fordít s ellene eddig hasonló panasz nem emeltetett. Mind e mellett a kézbesítés légtontosabb teljesítésére figyelmeztettem a nevezett hivatalt.

Pécs, 1909. augusztus 11-én.

Opris.

Kitüntetett tanítók. A Magyar Föld-hitelintézet a községi faskolákat kezelő tanítók részére az 1909. évre 21 jutalomdíjat adományozott. A bíráló bizottság az első díjat (600 k.) Nagy János Vince vonyare-vashegyi (Zala m.) tanítónak ítélte oda. Kacszon Ignác muraszombati (Zala m.) tanító 200 k. jutalomban részesült.

Az országos vámügyi tanács. A kereskedelemügyi miniszter a vámügyi tanácsot a 1909—1912 évekre Szerényi József v. b. t. t. kereskedelmi államtitkár elnöke alatt megalakította. A tagok között van Heltai József nagykanizsai gabonakereskedő, soproni keresk. és iparkamarai tag.

Magyarok lelki tápláléka.

Egy híres francia író írta egykor: „Mond meg valamely nemzetről pontosan, hogy évente mennyi szappant fogyaszt és én megmondom, hogy azt a nemzetet milyen hely illeti meg a civilizált nemzetek sorában.”

Sokak előtt talán kissé különösnek látszik a civilizációnak ez a meghatározása pedig tagadhatatlan, hogy a szappanfogyasztás és a civilizáció között igen szoros okozati összefüggés van.

Azt hisszük azonban, hogy annak a másik híres francia írónak mégis sokkal inkább igaza volt, aki a nemzetek kulturális haladását a következő módon határozta meg:

„Mond meg nekem, hogy valamely nemzet évente mennyi könyvet fogyaszt: és én csalahatatlannul megmondom, hogy azt a nemzetet hányadik hely illeti meg a művelt nemzetek művelődési ranglétráján.”

Ami az utóbbi meghatározást illeti: őszintén bevalljuk, hogy mély szegénykezéssel és mély megdöbbenéssel gondolunk az így kivilágítható lesújtó eredményre.

Mert tessék csak elképzelni: hogy mi történe akkor, ha valami tudós társaság nemzetközi versenyt rendezne, melyen az egyes nemzeteknek őszintén ki kellene rukkolni az évenkénti lelki táplálék fogyasztásával?

Tessék csak elképzelni, hogy micsoda letörülhetetlen szegény lenne az: ha az összes népek, nagy; nemzetközi világversenyében, a mi népünk, a magyar nép, egy sorba kerülne a legutolsó balkáni törzsekkel...

Mert hogy oda kerülne: az szinte kétségtelen. Hiszen Magyarországon jóformán senki sem olvas könyvet. A nép zömének legalább még fogalma sincs arról, hogy a „Regélő bácsinál” vagy a harminc krajeáros „Lőcsei kalendárium”-nál még érdekesebb olvasni való is van a világon.

Arról még egyáltalán álmodni sem lehet, hogy minden magyar munkásnak egy kis saját házi könyvtára is legyen, mint a külföld valamennyi munkásainak — köztük az amerikai munkásnak is — van.

Hogy könyvfogyasztás tekintetében mennyire Kirgiz és Jakut terület még a mi ezeréves nagy történelmi multu szülőházánk: azt talán semmi sem bizonyíthatja meggyőzőbben, mint az alábbi kis újdonság, melyet az Arad és Vidéke egyik legutóbbi számából vágunk ki. Ime a kis beszédes vallomás:

— Tömeges magyar könyvszállítás Amerikába. Nem mindennapi könyvrendelés elintézésével bíztak meg egy aradi könyvkereskedő céget e napokban. Trentonból, New Jersey államból érkezett a napokban 150 korona összegű könyvrendelés Kerpel Izsó helybeli könyvkereskedőhöz, különféle tudományos magyar művekre. A rendelő C. Béla aradi ifju, ki néhány év előtt végezte az itteni felső kereskedelmi iskolát és azóta előnyös pozícióra tett szert az új világban, hol idő közben amerikai állampolgárra lett s erősen folytatja a legkomolyabb tudományos művekkel az önképzést. A 100 kötet könyv 5 kilós postacsomagokban ment el a rendelőnek s azok portója 25 koronát tesz ki.

Nos, nyájas olvasó hát tetszett olvasni? — Tetszett olvasni, hogy 150 korona összegű könyvrendelés olyan közföltűnést okoz Magyarország egyik legintelligensebb városában, hogy azt külön kiújságot kell adni és „Tömeges magyar könyvszállításnak” nevezik el?

Még utóbb megérjük, hogy az egyébként kitűnően szerkesztett Arad és Vidéke vezércikkben fog ránk cáfolni és fényes statisztikai adatokkal fogja bebizonyítani, hogy a könyvfogyasztás terén most már igenis fölvehetjük a küzdelmet a népek nemzetközi világversenyében, mert hiszen egyszerre érkezett egy 150 korona összegű „tömeges könyvrendelés.”

Ime nyájas olvasó: hát ilyenek a kulturviszonyok Magyarországon.

Az Urnak 2000-ik esztendejében, a villamosság, a drótnélküli táviró és a repülési korszak hajnalán: élénk és kiújságotni való feltűnést okoz egy 150 koronás vagyis 30 dolláros amerikai könyvrendelés!

Ám tulságosan szomorkodni még sincs okunk.

Mert ha a könyvfogyasztás terén még nem is vehetjük fel „teljes sikerrel” a küzdelmet a népek világversenyében: az alkohol fogyasztás terén bizonyára igen előkelő hely illet meg bennünket a világ legnagyobb nemzetei mellett is...

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Antik és modern szónokok. Baboss László ügyvédnek már szép számu, hasznos munkája forog közkezen. E munkák, melyek nagyjából szépirodalmi tartalmuak, kiváltképpen a tanuló és tanárvilágnak használatára szolgálnak. Most egy újabb munkához gyűjti az anyagot, melyben az antik és modern nagy szónokok mesteri beszédeit fogja együtt találni, aki a szónoklat nagy hatását ismerve, abban képezni akarja magát. Antik és modern szónokok lesz a gyűjteményes munka címe, mely az év végeig talán meg is fog jelenni.

EGY OKOS FEJ

MINDENKOR HASZNÁLJA A

DROETKER-FÉLE SÜTŐPORT
VANILIACUKROT
PUDDINGPORT

A 12 FILLÉR

MILLIÓSOKOROSAN ERVÉNYESÜLT VÉNYEK DIJMENTESEN KAPHATÓK MINDEN DROGÉRIÁBAN, UGYVINT MINDEN JOBB FÜSZER ÉS CSEMEGE ÖZLETBEN, VAGY KÖZVETLENÜL DR. DROETKER A. KÉPVISELŐJÉNél PALLAS ÉS TÁRSA CSÁGNél BUDAPEST, V. HOLD-UTCA 9.

ELADÁSI HELYEK: Fesselhofer József, Geltsch és Gráf. Rosenfeld Adolf fiak.

Pozsonyi Elektrotechnikai szakiskola

Vallon-utca 14.

Ezen szakiskola kiképez oly fiatal embereket, kik vagy mint elektrotechnikusok vagy mint villamos telepek vezetői és hivatalnokai működni kívánnak. Szükséges előképzettség 3—4 közép- vagy polgári iskola. Tanulmányi idő 2 év. Értesítő és bármilyen felvilágosítás ingyen és bérmentve küldetik. Az egyévi önkéntességi jog külön előadások halgatása által megszerezhető.

Az igazgatóság.

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPEST V. VACZI-UT 30.

ELISMERT LEGHIRESEBB
CSÉPLŐKÉSZLETEK

TELJES JÓTÁLLASSAL

ÜZEMBEN
BÁRMIKOR
MEGTEKINT
HETŐK.

ELSŐRENĐŰ
SZIVÓGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTÉSÉIG.

LŐRŐ ÓRÁNKINT
KB. 1½-2 FILLÉR
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
ÁRJEGYZÉK INGYEN.

A sült galamb

ma már csak a példabeszéd. Ha valamiben sikert akar elérni, akkor foglalkoznia kell az ügygyel. Ha eladni akar, ha venni akar, célját csekély munkával, kevés pénzért elérheti. Adja fel a szükséges hirdetését a ZALAI KÖZLÖNY-nek, hol hirdetése olcsó tarifa mellett, pontosan az Ön által kijelölt helyen és formában fog megjelenni.

Tervezetet díjmentesen készítünk o o o o o

Nyári mulatságokra
kerti lampionokat óriási választékban

ajánl

Ifj. Wajdits József Nagykanizsán,

Deák-tér 1 szám.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délután.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.
Hirdetések díjazás szerint.

Uj-Post . . . Fiume . . .

Ki tudja, melyik város következik ez után a kettő után, ahol a bankrablás szenzációja az országon messze tulcsapó hullámokat vert. A legkülönbözőbb okoskodással tárgyalják a fiumei esetet, hol emberélet lett áldozata a gázságnak. Eddig csak a katonaság szedte a véráldozatot, eddig csak a föld alatt orvul lappangó bányalég okozott rémületes pusztítást a munkás emberiség közt.

Ma a fényes palotában, a jólét forrásánál, a pénzintézetek asztalainál fenyegeti veszedelemmel a családapákat, az intelligens elemeket. A legelső megdöbbenés után, a mint a pénzintézetek vezetői magukhoz tértek, revolvereket osztottak ki a hivatalnokok közt. Ugylátszik a fiumei esetről nem használt. Mert a megrémült hivatalnoki kar, mely a támadásra soha sincs elkészülve, fegyverének hasznát se tudta venni.

Más intézkedés kell. Emlékszünk rá, hogy mikor az ujpesti bankrablás volt, Deák Péter főkapitány felvetette azt az indítványt a helybeli pénzintézetek között, hogy ő kieszközli a városi polgárság engedélyét arra nézve, hogy a pénzintézetek villamos riadó készülékkel legyenek ellátva és köttessenek össze a központi rendőrtanyával. Ilyformán a riadó készülékkel hirtelen értesített rendőrség esetleges merényletek megállítására nyomban nagyobb készültséggel teremne a helyszínre.

Annak idején a pénzintézetek, élükön az Osztrák Magyar Bank helyi főnöksége

nagy tetszéssel fogadták a főkapitánynak ez előzékeny és életre való ajánlatát. El is határozták, de csak úgy hallgatagon, hogy ezt a villamos riasztó készüléket, mely őket közvetlenül a rendőrség védelme alá juttatja, létesíteni fogják. De amint az ujpesti hullámok elsimultak, eltűnt a köteles gondoskodás érzete is a vezető egyének gondolatából.

Most ennél a rémesebb és véres fiumei bankrablásnál bizonyosan újra felmerül valami preventív segítséget biztosító eszme. Talán tud valaki jobbat is mint a főkapitány ur ajánlata. Álljon elő vele. De ha nem, akkor a helybeli pénzintézetek köteles gondoskodást teljesítenek, ha az adott legjobb módhoz fordulnak, mely nemcsak a vagyon biztonságára vezet, de a férj, az apa, a fiu életéért remegő hitves, fiu és szülők megnyugtatására és életük megőrzésére teszik meg ezzel a szükséges intézkedést.

Olyannak tűnik fel nekünk ez a preventív eljárás, mint a biztosító tábla a gyújtogatók előtt. Hasztalan a bosszu, a tűz nem okoz kárt a leégett embernek. A riasztó készülékkel ellátott pénzintézeteket kerülni fogják a betörők. Hogy honnan tudják, van-e ilyen alkalmazva? A betörő urak, amint a tapasztalat bizonyítja, nagyon körültekintők. Tájékozást fognak arról szerezní. És ha a rendőrszöveget közel érzik, ilyen vakmerő kalandra nem mernek bocsátkozni.

A gabona határidő-üzletről.

II.

Ahol eltörölték a határidő-üzletet.

Németországban és Ausztriában az agráriusok kieszközölték a gabona határidő-üzlet eltörlését. Azóta eltelt pár év és az intéző körök ma már azt tapasztalják, hogy hibát követtek el. Belátták, hogy eltörölték egy intézményt — igaz, hibáival együtt — anélkül azonban, hogy azt pótolták volna.

Mindkét országban a gabonakereskedelmet súlyos csapás érte a határidő-üzlet eltörlésével. A wieni gabonátörszede sokat veszített jelentőségéből. Az áralakulásra jóval kisebb befolyást gyakorol, mint ezelőtt. A hibát belátták, de a határidő-üzletet nem állítják vissza, mert ez a gabonakereskedelem igazán jelentősé.

Ausztriában más uton módon igyekeznek a bajon segíteni mint pld. tarifális kedvezményekkel, a wieni tárházak bővítésével és modern felszerelésével és mindenképen arra törekednek, hogy a gabona határidő-üzletet nálunk is eltörlőljék.

A határidő-üzlet Magyarországon.

Nálunk, mint par excellence földművelő országban a gabona határidő-üzlet nagy fontossággal bír. Nézzük, mi is az a gabona határidő-üzlet?

Ha valaki előre meghatározott, de csak később bekövetkező időpontban való átvételre vessz vagy szállításra elad, az gabona határidő-üzletet kötött. Az üzlet lebonyolítása kétféleképp történhet. A fél meghatározott terminuskor az árut átveszi, illetve szállítja vagy üzletfelét nem kész áruval elégíti ki, hanem ugyanazon határidőre, ugyanoly mennyiségű

A kozák.

Irta ADORJÁN (ARNSTEIN) SÁNDOR.

Kemény kozák volt Vaszil Vucsetics a doni hetmánságból, a második szotnyából.

Ott szoptatta az édesanyja, egy erős kozák-asszony, valahol az Azovi tenger mellett, a Taganrog városa körül elterülő róna vidéken. Lehet annak már vagy huszonöt esztendeje. Lassanként felespedett kanca tejen, meg lóhúson, szép szál, sudár legénynyé; megtanult futtában felugrani a lóra, azután mikor a pajtásait már mind földhöz birta csapdosni dulakodás közben, ő is a cár Nikolaj hűséges kozákja lett Szent-Péterváron.

Mert az atyuskát szolgáltni jó, az szereti a kozákjait, szereti őt is. Az állította ide a Carszkoje-Szelo előtti térre, az Alekszandrovics kut mellé, mert ő bizonyára tudja, hogy kozák Vaszil Vucsetics a doni hetmánságból, a második szotnyából halni kész érte.

Megmutatta ő ezt elégszer, amikor még nem volt az atyuska kegyelméből ilyen nagy ur, hanem Samarov ezredes lovasai közt szolgált, mint közlegény.

Talán nincs is a méltóságosan folydogáló Don vize mentén anhyi susogó nádszál, sem Péterváron anhyi szép, halovány asszony, mint amennyi szocialistát, kommunistát, nihilistát, meg mit tudja ő, hogy

még milyen népséget halomba lödözött, darabokra kaszabolt Szent Péterváron, uton-utfélen.

Mert Vaszil Vucsetics jó kozák, hűséges fia a cárnak, aki neki lovat ad, meg zsoldot pálinkára és kenyérre.

Az atyuska parancsolt Samoróvnak, Samorov meg a kozákoknak. És ha az volt a parancs, hogy löni, akkor ő lött, ha meg vágni kellett, vagy beletipratni a tömegbe, hát azt is megtette hiven. Mert a jó kozák nem nézi ki áll előtte, kiaszott agy-e, vagy gyenge serdülő, szép lány-e, vagy megáldott asszony; megöli az a szülő anyját is, ha az atyuska parancsolja, mert amit az mond, az bölcsen van mondva, amit az parancsol az üdvös és jó, szent és megmásíthatatlan.

Most már egy éve az van neki parancsban kiadva, hogy Carszkoje-Szeloban teljesítsen szolgálatot az Alekszandrovics kut mellett. Ott ül délebed idejéig, alkonyati hatig sötét pei lován, mely csikó korában az asztrachani sik fűvét harapta.

A ló cár Nikolaj istállójából való, büszke is rá. Szt. György lovag sem ül mozdulatlanabban kőparipáján Moszkva matuska György templomában, mint ő a magán. De kell is, mert hátha az atyuska az ablakból figyeli, vajjon kozák Vaszil Vucsetics a doni hetmánságból, a második szotnyából, nem érdemtelen-e az ő ajándékára.

Az pedig nagy szegény volna a doni kozákságra, ha az atyuska őt valami hibában találná, teszem föl abban, hogy szóba ereszkednék őrtállás közben Anna Koszovval, aki naponként többször vizet hord a kutból Knyáz Mrusov konyhájára. Pedig meg kell adni igazán szép vászonceléd. Kozák Vaszil Vucseticsnek igen melege szokott lenni az atyuska dolmánya alatt, valahányszor Anna Koszov vizet merít a kutból.

De hogyisne.

Olyankor mindig behajlik kissé a kutba, felemelkedik formás, gömbölyű természetén a szoknya és kilátásnak alóla, erős, kövér lábikrái, melyek oly fehérek, mint az Azovi tenger ingoványai felett röpöködő hatyu madár.

Aztán esténként, mikor vége a nehéz szolgáltnak, mily szép szeliden elbeszélget a szegény kozákkal, akinek ebben a nagy háztömegben senkije nincs, akivel elszórakozzák, csak a lova. Amióta elszakadt az édes anyai kebelről és bekerült a vészek forgatagába, csak a parancs zordon hangján szóltak hozzá, hogyne hallgatta volna szívesen Anna Koszov kedves beszédjét, mely oly szelid volt, mint a galambbúgás és oly jól esett kemény katona lelkének, mint a hosszas szárazság után hulló harmat a taganrogri róna fűvének.

(Vége következik.)

kötéssel, mely utóbbi esetben a két kötés közötti különbséget lesz elszámolva.

A gabonakereskedő ily üzletet két példának a búzája van készleten, azt értékesíteni akarja, azonban effectiv árura nem akad mindjárt megfelelő vevő, várni pedig nem kíván, mert nem akar az árhullámzás játékszere lenni. Elmegy tehát a tőzsdére és eladja a búzáját határidőre, más szóval biztosítja magának az akkor felszinen volt, neki kedvező árt. A földbirtokos például ha májusban, vagy június elején úgy látja, hogy jó termés lesz, a gabonárák is megfelelőek, számítását megtalálja, kívánatos tehát, hogy termésének egy részére a mostani árakat biztosítja; októberi búzá fog adni a tőzsdén.

Egy nagy malom az őszi hónapokra lisztet adott el, fedezetül megveszi az októberi búzá. Vagy a saison elején, mikor a kínálat rendszerint nagyobb, sok árut vásárol, hogy üzemet fennakadás nélkül folytathassa. Ilyenkor készletére határidő búzá ad el, mert hisz nem tud mindenkor ugyannyi lisztet eladni, mint amennyi gabonát vásárol. Később aztán, ha az árura már szüksége van, visszavesz megfelelő mennyiségű határidő kötést.

Amint a felsorolt példákban látjuk, a határidő-üzlet lehetővé teszi az érdekelt feleknek a reális üzletvezetést és a reális alapon dolgozó kereskedőt, gazdát, malmot, biztosítja a sokszor nagy árhullámzások ellenében. Ezen transzaksió alapját a készáru képezi, a határidő-üzlet, tehát fedezett. Aki pedig ily fedezet nélkül köt határidő-üzletet, az játszik, spekulál.

Boda Béla találmánya.

Ez a Boda Béla pedig egy nagyon jó képű gyerek, aki a vármegyénkbeli rigácsi nebulókat oktatja nagy munkaszeretettel az Abéce és számtan nagy titkaira; azonkívül pedig a K. u. K. hadsereg helybeli ezredénél 40 fokos hőségben cipeli a borjút és manlichert — ha muszáj. Mint ahogy júliusban is tette, nem tudom biz én hány napokig, huszonharmadmagával, — káplári sarzsiban igen bizony! Káplár ökgyelme, mert valamelyes módon a két hónapos póttartalékosági kötelezettség helyett behúzták őt pár év előtt rendes szolgálatra s majdnem két esztendőig kiszolgált, míg nagysokára rájöttek a tévedésre. Az alatt előléptették fráterre; majd a magasabb rangú állásért, fehérkesztyűs uraságának miszteriumaiban is részesítették a bakapedagógust.

De nemcsak a vítezi életben kapott ő a wafenrockjára csillagokat. Ime itt áll előttünk a vármegyei tanfestület két körének a jegyzőkönyvi kivonata, melyekben Boda Béla a tanügy terén, különösen a számtan tanítás terén elért sikereiért szintén őszinte elismerését érdemli ki tanítótársainak, ami legalább is számít annyit, mint a katonai életben — no nem mondom, hogy éppen generálisság, hanem, — annál csak egy picurkával többet. Mert a tanítónép irigy nép. Egymásnak nem igen szivesen osztogat babérokat, hanem inkább az esetleg meglevőket szokta megtépnézni. És lám, Boda Béla kiérdemelte a babért a tanítótársaitól. Hogy miért? Hát még azt se mondtam? Nos hát feltalált egy számológépet, a mit be is mutatott néhány körnek s a körök tanítósa kivétel és irigység nélkül „a legtekintélyesebb szemléltető eszköznek találta, mely nemcsak a számtan, — hanem az olvasás tanításánál is sikerrel használható.“

Ugy tudom, hogy ezt a találmányát Boda Béla 7226—909 szám alatt szabadalmaztatta is s soknak óhaját fejezem ki, mikor őt arra kérem, hogy számológépének kiadói és sokszorosítási jogát valamely budapesti cégnek adja el, a mely cég majd gondoskodni fog arról, hogy ugy az állami, mint a községi és felekezeti iskolákhoz bejusson ez a nagy jövőjű számológép.

Eddig a szerzőnél kapható. A megyés püspök, kinél B. kartárs bemutatta e hasznos tanítási eszközt 100 korona tiszteletdíjjal fejezte ki elismerését és nagyrabecsülését a törekvő tanító iránt.

Egyébiránt a Zalavármegyei Általános Tautestületnek f. hó 26-án Keszthelyen tartandó évi közgyűlésén a tárgysorozatban egyik pontot Boda Béla számológépének ismertetése képezi, mely alkalommal vármegyénk tanítósaának módjában lesz est az ambiciózus, fiatal kartársat feltalált gépének zseniális értékeért méltó elismerésben részesíteni. Ez az elismerés bizonyosan lesz Boda Béla szemében olyan értékes, mint a katonáknál egy — káplári sarzsi.

LE DÉLICE cigarettapapír
cigarettafüvél
mindenütt kapható.

HIREK.

A piacon.

— Beszélgetés a főkapitánnyal. —

Napról-napra temérdek panasz hangzik az u. n. kofauralom ellen, mely a nagykanizsai piacon uralkodik. Nemcsak hogy drágábbá teszi ez a háztartáshoz szükséges terményeket, de az urinók annyi inzultusnak vannak kitéve a kofák durvaságaitól, hogy szinte megunt dolog már erről a témáról szólni vagy írni. Hogy mégis hasznára legyenünk a bevásárló nőknek, panaszokozás helyett felkerestük egyenesen Deák Péter főkapitány urat, aki a tőle megszokott előzékenységgel hallgatta meg azokat a közismert panaszokat, melyeknél már ujat mon dani, majdnem lehetetlen. A főkapitány ur körülbelül a következő kijelentést tette előttünk:

„Mindezek a panaszok ismereteselek előtte, de oly általánosak, hogy a beavatkozás szinte lehetetlen. Mert külön, új intézkedés megtételére szükség nincs. Szabályozva van az elővásárlás is vármegyei szabályrendelettel. Ennek megtartására kötelezve vannak a kofák és ha a rendőrség ez ellen vétségben találja egyiket, másikat, a büntetés nem marad el. A baj abban van, hogy a panaszok mindig általánosságban tételnek. Így nincs módjában igazságot szolgáltatni. Tessék minden egyes felmerült esetben akár a piacon álló rendőröknel, akár a kapitányságon a panaszt konkrét formában megtenni, akkor meggyőződhetik a közönség, hogy a legszigorubb igazságszolgáltatással fog a fogyasztó közönség megvédésére sietni. Hogy azonban annyi rendőr álljon a piacon, hogy szinte minden kosár mellé egy jusson, az lehetetlen.“

— Batthyány Pál gr. Zalavármegye főispánja két heti tartózkodásra Wiesbadenbe utazott.

— Közigazgatási bizottsági ülés. Zalavármegye közigazgatási bizottsága f. hó 10-én Batthyány Pál gróf főispán elnöklété alatt tartott. A jelentésből látjuk, hogy a közrend számos esetben zavartatott meg a vármegye területén. Kiemeli, hogy kőbor cigányok jul. 18—21 iki éjszakákon több közönségben köztük Nagykanizsán is garázdálkodtak. Az egészségügy jó volt mind a felnőtteknél, mind a gyermekeknél. Az állategészségügy is javult az előző hónapokhoz képest.

— Személyi változások a Szt. Ferenc-rendben. A Szent Mária-ról nevezett ferences tartomány-rendben történt változásokról a következőkben számolunk be. Új zárda főnök lett Nagykanizsán Zsiska Gentilis, Bucsu-szentlászlón Bruck er Celestin. Áthelyezettek: Kis Arisztid Sümegről Nagykanizsára, Benedek Paskál Nagyatádról Nagykanizsára. Bécsi Vasul Nagykanizsáról Nagyatádra, Szt. János Ferenc Kismartonból Pápára, Pichler Pál Andocsáról Pápára, Herczeg Krizológ Ersekujvárról Veszprámra, Derbits Dezső Homokkomáromból Ersekujvárra, Suppanor Gáspár Szakolcáról Homokkomáromba, Horváth János Szentlászlólól Ersekujvárra.

— Augustus 18. Ó Fölsége születése napján, folyó hó 18-án, szerdán délelőtt 11 órakor a helybeli izr. templomban ünnepélyes hálaadó istentisztelet lesz. Mi is minden külön értesítés helyett ezuton hozatik köztudomásra.

— Védekezés az ázsiai kolera ellen. Oroszország egyik vidékén a kolera betegségek újból nagy mérvet öltöttek. A baj behurcolásának megelőzésére illetleg a baj elhárítására a kereskedelemügyi miniszter gondoskodott, hogy kolerával fertőzött vidékekről utazó egyének érkezése az illetékes törvényhatóságnak és az illető község előljáráóságának eleve tudomására hozzák. Ilyen utasok egészségi állapotát öt napon gondos orvosi vizsgálatall kell ellenőrizni és a B. M. 113234/908. sz. körendelet intézkedései lelkiismeretesen megtartandók.

— A kivándorlás korlátozása. A belügyminiszter a következő körendeletet bocsátotta ki a törvényhatóságokhoz: Hivatalos uton tudomásomra jutott, hogy Mr. Williams, az Északamerikai Egyesült-Államok Ellis Island belépő állomásának új főnöke rendeletet adott ki, mely szerint új bevándorlók, akik mint fedélközi vagy másodosztályu utasok tették meg az utat az Egyesült-Államokba, csak akkor bocsátatnak partra, ha 25 dollár készpénz és a rendeltetési helyükig szóló vasuti jegy birtokában vannak. Akik pedig az Északamerikai Egyesült-Államok bevándorlási törvényének, követelményeinek nem mindenben felelnek meg, óvakodjanak a kivándorlástól és idejüket és pénzüket ne fecséreljék a kiutazásra, mert kimélet nélkül visszautasítatnak. A kivándorolni szándékozókot, még arról is tájékoztatásák, hogy az Északamerikai Egyesült-Államokban az ipar és gazdaság még mindig sínyli az 1907. évben kitört válság következményeit; hogy a munkáskereslet még mindig gyenge s hogy a munkátlanok száma alig apadt. Figyelmeztetni kell a feleket ezenfelül még arra is, hogy az ahhoz értő közgazdasági szakemberek nézete szerint a munkások helyzetét súlyosbítja azon körülmény, hogy a folyó 1909. év első felében igen sokan vándoroltak be az Egyesült-Államokba s előrelátható hogy az ujonnan bevándorlottak azon esekélyebb része, mely most a nyári hónapokban az aratásnál, vasuti és egyéb munkálatoknál kapott is munkát, a hidegebb időszak beálltával a munkátlanok számát nagy mértékben fogja szaporítani.

— Szt. Istvánnapi kirándulás Budapestre. A Déli Vasut s szentistvánnapi kirándulónak a következő díjkezdményeket adja Két második oszt. jegy első osztályu ide-oda utazásra érvényes. Két III. osztályu jegy a II. osztályra. Egy II. oszt. jegy a III. osztályon ide-oda. Az utazás aug. 17-én kezdődik, a visszautazásnak legkésőbb aug. 21-én kell megtörténnie. Gyermekek külön kedvezményben nem részesülnek.

— Szt. Istvánnapi táncest. A nagykanizsai kath. Legényegylet saját házalapja javára f. évi augusztus 20-án, Szt. István napján a Polgári Egylet nagytermében jótékonykedő zártkörű táncestélyt rendez. Belépődíj: Személyjegy 1 K. Osaládijegy 2.50 K. Kezdeté este 9 órakor. Feltűzések tekintettel a jótékonycéllra köszönettel fogadtatnak és hirtalpig nyugtáztatnak.

— Szülők figyelmébe ajánljuk Róser tan- és nevelőintézetét Budapesten (alapították 1853-ban). E kitűnő hírnévnek örvendő intézet magában foglal 3 osztályú felső kereskedelmi iskolát, mely teljesen egyenrangú az állami, községi és testületi felső kereskedelmi és 4 osztályú polgári iskolát. Bizonyítványai államérvényesek és az egyéves önkéntességre jogosítanak. Vidéki tanulókat az iskolával kapcsolatos nevelő internátumba felvételtnek. Értesítést küld Róser János igazgató, Budapest, VI., Aradi-utca 10.

— Női felső kereskedelmi iskola. A magántisztviselő férfiak sérelmesnek találták azt a körülményt, hogy a férfiak a középiskola 4 osztályának elvégzése után még 3 évi tanulás után jutottak kereskedelmi iskolákba. Ez az anomália megszüntetésére Pozsonyban egy női felső kereskedelmi iskola nyílik meg az ősszel, mely 3 évfolyamból áll és teljesen azonos a többi felső kereskedelmi iskolával.

— A nyár és a szenvedő emberiség. Sok betegre kinzó hatással van a nagy nyári meleg. A nap tropikusán hő sugarai bágyasztó izzadságot váltanak ki amugy is elgyengült szervezetből és a betegnek nincs menekülése a kinzó hőség elől, még fűdőhelyen sem. Áll ez különösen ideggyengeségben, álmatlanságban, osz, reuma és ischiásban szenvedőkre. Pedig adva van az enyhülés és gyógyulás módja, a mely nemcsak hogy ellensúlyozza a hőség kinzó hatását, de biztosan helyre állítja az egészséget. A ki ezt a módot meg akarja ismerni, az olvassa el az „Értekezés a Villamos Gyógyászmódról” című könyvet, melyet kívánatra ingyen és bérmentve, zárt borítékban küld meg mindenkinek az Elektro Vitalizer Orvosi Rendelő Intézet, Budapest, Károly-kört 2. félelelet 50 sz.

— Husvizsgálók kiképzése. Minthogy még sok község van, melyek nem gondoskodtak husvizsgálók kiképzéséről és alkalmazásáról, a földművelésügyi miniszter felhívja valamennyi törvényhatóságot, hogy értesítse a területén levő községeket, hogy saját jól felfogott érdeklükben is husvizsgálókat mielőbb képeztesse ki és alkalmazzanak annál is inkább, mert a husvizsgálási rendelet 14. §-ában e célra engedélyezett 2 évi határidő lejártá után husvizsgálók kiképzésére a jelenlegi mérsékelt költségek mellett módjukban nem fog állni. A két évi határidő ugyanis nem azért állapították meg, hogy a husvizsgálók kiképzését a községek az utolsó időpontra halasszák, hanem hogy ez alatt a netán előforduló akadályok elháríttassanak.

Jókai Mór 100 kötetes vadonatúj 500 koronás diszkiadása 300 koronáért eladó. — A könyvek Ifj. Wajdits József üzletében bármikor megtekinthetők.

— Veteránok jubileuma Szombathelyen a Vasmezei agharcosok egyesülete tegnap tartotta fennállásának 25 éves jubileumát. A katonai hadastyán egyesület Mitró József főparancsnok vezetésével 7 taggal képviseltette magát. A tervezett tábori mise az eső miatt elmaradt, helyette a székességi házmester részvételével, melyen dr. Horváth kanonok pontifikált. Tíz órakor diszkönyglést tartottak a vármegyeházán, melyen a város polgármestere, katonai egyházi méltóságok is részt vettek. Délben 100 terítékű bankett volt, melyen Horváth dr. kanonok Ő Felsőlegye mondott pohárköszöntőt. Délután a Ligetben népnépe fejezte be a jubileumot.

— Hadastyánok közgyűlése. A helybeli hadastyán egyesület Szt. István napján d. e. 9 órakor zászlójával kivonul a Szt.-Ferencrendiek templomában tartandó hivatalos misére. Utána az egyleti helyiségben közgyűlés lesz, melyre a tagok ez uton is meghívattak.

— Cirkusz. A Sörház udvarán levő cirkusz még mindig nagy közönséget vonz előadásaira. Nagy tetszést arat Petri Károly kard és buzogány mutatványai, a zenebohóc művészi játéka, Nagy M. táncművész és az igazgatótól elővezetett szebbnél-szebb lovak produkciói.

— Megégett a mezőn. Levasics Cecília 12 éves leány Szelenecsehgy község Feketemajorjában legeltette tehénkéjét. A többi kis pásztossal tüzet raktak. A leányka közel ment a tűzhöz, ruhája meggyuladt, minok látára megijedt társai elmenekültek. A nyomorult teremtes meg összevissza égett. Másnapra meghalt.

— Hurokra került tolvajok. Rendőrségünket nem igen engedték a csavargó urak az uborkaszalon áldásos nyugalmában részesülni. Sok dolgot szereztek neki „munkájokkal”. De dicsőretetve legyen mondva rendőrségünknek nagy eredménnyel dolgoztak ők is a gazemberek nem csekély bosszúságára. A f. hó 4-én a vasuton elkövetett zsebtolvajlás tettesei már hűvösön vannak, ha a pénz egy része nem is került meg. Francisics Márton császárfalvi disznókereskedő a pályaudvari váróteremben aludt a padon. Oda ment Horváth Lajos kőműves legény kalandra várva, ami kinálkozott is. Mikor mindenki elaludt, kihuzta erszényét az alvó kereskedőnek és elment vele. A vasuti alagutnál megolvasta a pénzt. Azt mondja 1920 K volt. Bár a panaszos 3150-ről tett jelentést. A tárcát a kltűs Csengerly-uti árokba dobta, a pénzt meg Kis Géza csavargó társának adta megőrzés végett. Másnap Horváth Lajos olvasatlanul visszakapta a pénzt, csak később vette észre, hogy 500 K-át megtartott a cibora. A pénzt ekkor bányára Horváth Bélára bízta. A lopásról a banda többi tagjai is tudomást szereztek Zakócs József csavargó cipész-segéd 100 K-át kapott tőle, Bálint István csavargó pedig 300-at. Egy-két nap múlva már csak egy ezer K-ás maradt, melyet egy helybeli pénzügyészetnél váltott fel két tapasztalatlan ifjú felhasználásával. Ekkor András Lajos is kapott 100 K-át. A megmaradt 600 K-át Horváth Béla átadta Kő Józsefnek szolgáló Hader Vilma szeretőjének megőrzés végett. Közbe-közbe mulattak az Angler-féle koresmában, majd 10-én a Vaskapu koresmában, hol meg is háltak. Másnap reggel az 5 órai vonattal Horváth Lajos Gyékényesre utazott, hol egy templom építésnél volt elfoglalva. A rendőri nyomozás ekkor már kiderítette a tolvajokat és Gyékényesen egy koresmában letartóztatták Horváth Lajost. A megmozgatásnál 287 K volt nála. Tettét töredelmesen bevalotta. Letartóztatva van a két Horváth testvér, András Lajos és Hader Vilma, a többiek szökésben vannak. A még megtalált pénz 957 korona.

— A másik zsebtolvajlásnak Szocsics Kálmán a károsultja, akinek zsebjéből a Rózsa koresma udvarán mialatt a kocsin aludt 140 koronát tartalmazó erszényét lopták el. A szerencsés kezű rendőrség ennek a tettesét is hamar kinyomozta Izsó Bertalan személyében. Kezdetben tagadt, de azután csak bevallotta, hogy a pénzt a sétány és temető között egy bokor alá ásta. Csakugyan meg is találták ott 120 koronát. Őt pedig átadták az ügyészégi fogháznak.

— Rendőri hírek. Rechnitzer József cemege és fűszerkereskedő raktárából egy sonkát loptak el. Schlesinger Mór Kazinczy-uti vendéglős leányának 48 korona értékű arany nyakláncát ismeretlen tettes ellopta. — Kaan Irma áll. tanítónőnek záratlan lakásából 70 kor. értékű óráját és láncát.

— Tűz. Ma délelőtt 1/2 10 órakor a Sugár-ut és Rákóczy-utca sarkán éktelenkedő kis szalmafedezés ház leégett.

— Fonal Sándor koporsó raktára Kaposvárott este 9 órakor gyulladt ki és benne égett a temetkezési vállalkozó 9 éves kis leánya is, aki testvéreivel együtt játszott a raktárban. A gyermekek játéka okozta a tüzet és csak a gyorsan ott termett tűzoltók ügyességén mulott, hogy nem égett porrá a raktár és a ház. A kis leány azonban oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy reggelre belehalt sérüléseibe.

A somogykéthelyi postasikkasztás.

A somogykéthelyi posta kinevezett postamestere Hunyady József gróf dr. a posta kezelését Dörner Istvánnéra bízta. A postakezelőnk gyakran távol volt hivatalától, ilyenkor a férje, Dörner István helyettesítette, Dörner Istvánnak nem volt állandó foglalkozása, sokszor megtörtént, hogy nem keresett semmit. A felesége keresetéből tartotta el magát és legutóbb agynőke volt egy biztosító társaságnak.

Egy alkalommal rájöttek arra, hogy Dörner szabálytalanul kezeli a posta pénztárát, ezért aztán megtiltották, hogy Dörnerné többé a férjét a kezeléssel megbizsa. Junius második felében Dörnerné szabadságra ment és a tilalom ellenére is a férjével helyettesítette magát hivatalában.

Ekkor fedezték föl Dörner István bűnös manipulációt. Egy kaposvári cég ugyanis Somogykéthelyről előzetes jelentés szerint egy nagyobb összeget várt, a pénz azonban nem érkezett meg. Erre újból felszólította a cég az adóst, aki a felszólításra nem is válaszolt. Ez arra készítette a céget, hogy az utazóját elküldje Kéthelyre és személyesen intézzék el a dolgot. Az adós az ismételt felszólításra fölmutatta a nyugtát, amely igazolta, hogy a pénzt a postán föl adta. Így teljesen nyilvánvalóvá lett, hogy egy a pénzt, mint a felszólító levelet elsikkasztották.

Főjelentésükre Szabó Árpád kaposvári postafőnök rovacsolást rendelt el. A rovacsolás kiderítette, hogy 3994 korona 82 fillér tűnt el Dörner István kezén. A sikkasztó még idejében megugrott a letartóztatás elől, de szökése nem sikerült, mert Fiumében elfogták. A postamester Hunyady József gróf dr. megtéríti a kárt, Dörner István ellen az ügyesség mindamelllett vádat emelt sikkasztás és okirat-hamisítás címén.

Szombaton foglalkozott a kaposvári kir. törvényszék büntető bírósága a sikkasztó Dörner István ügyével, aki július 3-ika óta vizsgálati fogházban volt. A bíróság bűnösnek mondta ki Dörner Istvánt sikkasztás és okirat-hamisítás vétségében s ezért egy évi börtönrre és három évi hivatalvesztésre ítélte el. A vádlott felebezett az ítélet ellen.

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

Kitűnő sikerrel használták vesebajoknál, a hágyóhólyag bántalmánál és köszvénynél, a szukorbetegségnek, az emésztési és lélegzőszervi szervek hurutjainál.

Hágyóhajtó hatással!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen hízta!

Kapható drogyóvitereskedésekben vagy a Somo-Lipóci Salvatorforrás Vállalatnál Budapest, V. Rudekstrápt 8. u.

KÖZGAZDASÁG.

Az aratás Zalamegyében. A közigazgatási bizottság jelentése szerint az aratás nálunk általában kielégítő volt. A frissen aratott és esőpelt gabonának nagyobb mérvű piacra, hozatala a magas árakat némileg lenyomta; amit segítettek még a nagy malmoknak az akciója, hogy a romániai búzát nagyobb mennyiségben vásárolták. Tekintettel azonban az egész világ gyengébb gabonatermésére az árak az eddigiekénél feljebb fognak emelkedni.

Badaacsonyi szőlőbirtokosok értekezlete. A badaacsonyi szőlőbirtokosok arra való tekintettel, hogy a Badaacsonyi Bazaltbánya r.-t. egy badaacsonyi, mint a tördemeci oldalakon a hegyet megbontja s így a szőlőket és Badaacsonyi-fürdőhelyet fejlődésében gátolja, elhatározták, hogy folyó hó 14-én, szombaton délelőtt tíz órakor a Badaacsonyi-Hableány szállóban értekezletet tartanak.

Szerkesztői üzenetek

S. J. Verse sorra kerül.

K. Z. Keszthely. Ha az ott megtartott gazdaköri gyűlés lefolyásáról azonnal küld tudósítást, köszönettel felhasználjuk.

Az Ebukatás napilap szerkesztőségében.

Borzas fővel, hatalmas füstöt eregetve, ül a szerkesztő íróasztalánál. Egy fõrmedvényen rágódik, amit a holnapi szám fog világgá kürtölni az egész Burtelek város ellen.

„A polgármester göggyével csak tudatlansága vetekehetik. Ami pedig buzgalmát illeti... Ki kopog, mi kopog? Alázatos szolgálja vagyok polgármester ur. Mily ritka szerencse. Mindig hangoztatom, hogy nincs egy városnak se oly előkelő műveltségű polgármestere mint Burteleknek.

Kérem Polgármester ur, tudom, amit tudok, az ön tehetsége egyenesen fenomenális. Rövid tartózkodás után elmegy. „A főkapitány energia helyett zsarnokság”-ot vitt hivatalába, működésének eredménye igazságtalanság. A tolvajok védelme...”

„Szabad! Ah hozta isten főkapitány ur! Micsoda kitüntetés a szerény redaktornak! Kedves Szerkesztő ur csak arra akarom megkérni, hogy szívekedjék riportterét hozzám küldeni, nehogy ismét helytelen információ legyen a legújabb bűnügyben. Köszönöm az előzékenységet.

Na ezt a részét is félredobhatom a cikkemnek. Hanem a városi orvos nem menekszik. Ir. „Keleties közönyösségének életek estenek áldozatul; gyilkos könnyelműséggel nézi, hogyan szedi áldozatát a förtelmes járvány.”

„Jó napot kedves doktor ur! Ugy-e nagyon el van foglalva, mióta ez a rettenetes nyavalya föllépett a városban. Habár szerencsések vagyunk hogy ilyen fáradhatatlan nagy tudású doktorunk van. Rövid beszélgetés után el. No most már ezt a részét is kidobhatom a vezércikkemnek. Hanem a mérnök keserül meg ezt az amnesziát. Beszéskess Bizanci. Városunk építkezése valóságos gunytárgya az idegeneknek. Utcáinkat a szenny teszi nevezetessé. Csatornázásunk elhibázott, kövezetünk. És ennek mind a mérnöki tájékozatlanság az oka. Amit ma épít, azt holnap le kell rombolni. Néha ezreibe kerül városunknak ez a találmányra való tervezetés.”

Jó napot mérnök ur! Minek köszönhetem ezt a megtiszteltetést! — Hát a szerkesztő ur véleményét szeretném hallani a létesítendő sétatér dolgában. — Mi a mérnök urnak a városházán kifejtett véleményét tettük magunkévá, mert ez a leghelyesebb. — Köszönöm. El!

Hordó-eladás.

Új és használt transzport hordókat (ajtónélküli) és ászokhordókat (ajtóval) budapesti kőbányái, budafoki és különböző vidéki

Nagy Választéku üzleteinkből azonnali és későbbi átvételre legolcsóbban szállítunk!

Bor- és hordó forgalmi vállalat.

SCHWARZ és FÁBIÁN, BUDAPEST VII., Erzsébet-körut 35. Telefon 116-27.

Kitűnő beszerzési forrás termelők és viszont-elárusítók részére.

Közvetítés díjaztatik!

No hát most papirkosárba mehet az egész vezércikk. Másnap az Ebukatásban a következő tartalmu vezércikk jelent meg:

„Nyaralásunk idején alkalmunk volt beutazni nemcsak édes hazánk városait, de a külföldön is több helyen megfordultunk. Büszkék voltunk, hogy hazatértünk. Még a híres német városokban sem találtuk azt a rendet, tisztaságot, és jó egészségu viszonyokat, mint Burteleken.

Nem szokásunk a személyi kultusz, de amíg igazság, azt meg nem tagadjuk. Ezt a mintaszerűséget polgárságunk nem köszönheti másnak, mint Buzgalmi Edömér nagystíli polgármesterünknek, Puskássy Szilárd főkapitány rendőrszenijének, Oltóssy Máté tudós doktorunknak és Teleky Tihámér városi mérnök, európai látókörenek. Ennek kijelentésével tartozunk az igazságnak.”

Yar-Dini

A sült galamb

ma már csak a példabe-szédé. Ha valamiben sikert akar elérni, akkor foglal-koznia kell az ügygel. Ha eladni akar, ha venni akar, célját csekély munkával, kevés pénzért elérheti. Adja fel a szükséges hirdetését a ZALAI KÖZLÖNY-nek, hol hirdetés olcsó tarifa mellett, pontosan az Ön által kijelölt helyen és for-mában fog megjelenni.

Tervezetet díjmentesen készítünk o o o o

Gyomor betegeknek!

Mindazoknak, kik a gyomor meghűtése, vagy túlterhelése, rossz, nehezen emészthető, nagyon meleg, vagy hideg ételek élvezete által, vagy rendetlen életmód következtében gyomorbetegeket, mint Gyomorhurut, gyomorgörgés, gyomorfájdalom, nehéz emésztés vagy nyálkásodást kaptak, ajánlunk egy kitűnő háziészert.

mel nyek kitűnő hatása már évek óta ki van próbálva. Ez a

Hubert Ullrich-féle növénybor.

Ezen növénybor kitűnő, gyógyhatásának talált füvekből, jó borral van készítve és erősíti, életre kelti az ember emésztő szervezetét. — A növénybor megakadályozza az emésztési zavarokat és előmozdítja az egészséges vér újjákepződését.

A növénybort idejekorán használva, gyomorbetegek még a csirájukban elfojtának. — Symptomák mint: Főfájás, felbőgés, gyomorégés, felfuodás, rosszullet hányással, melyek chronicus (idős gyomorbetegeknek) oly gyakran előfordulnak, elmúlnak néhányszori ivás után.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei, mint szorulás, kölfika, szív-dobogás, álmatlanság, valamint vértolulás a májban, epében és a nagy Zsigler-érben (Arany-ér bántalmak) a növénybor által gyorsan megszüntetnek. A növénybor megszünteti az emészthetlenséget és könnyű székelés által eltávolítanak a gyomorból és belekből alkalmatlan részek

Sovány, halovány kinézés, vérszegénység, elerőtlenedés,

legtöbbször a rossz emésztés következményei, hiányos vérképződés és a máj beteges állapotáé. Fűgy-hiánynál, ideges bágyadtság és rossz kedélyhangulat, továbbá fűfájások, álmatlan éjjelek következtében ily egyének lassan egészen elpusztulnak. Növénybor az elgyöngült életreök új látktetést ad. Növénybor fokozza az étvágyat, az emésztést és táplálkozást előmozdítja, elősegíti az anyagcserét, gyorsítja a vérképződést, megnyugtatja a feldult idegeket és életkedvet szerez. Számítalan elismerés és hálapílvánítás igazolja ezt.

Növénybor kapható 3 és 4 koronáért a Nagykanizsai Ujudvari, Kis-Komáromi, Csákányi, Nemes-Vidi, Tapsonyi, Böhönyei, Nagy Bajomi, Felső-Segesdi, Csurgói, Berzencei, Göllai, Légrádi, Alsó-Domborui, Kotori, Mura-Csányi, Rátka, Podtureni, Szelinczai, Alsólendvai, Pákai, Bakasai, Noval, Baki, Polőakei, Pacsai, Alsó-Rajki, Nagy-Radai, Kéthelyi, Marczalli, Kaposvári, Nagyatádi, Tarányi, Verjel, St.-Georgeni, Kalinovaci, Novigradi, Kaproncai, Perlaki, Csáktornyai, Varasdi stb. gyógy-tárakban és fűszerüzletekben és az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógytárában.

A kanizsai gyógytárak 3 és több üveg növénybor rendelésnél eredeti árak mellett küldik szét mindenüvé a monarchiában.

Utánzásoktól óvatik.

Kérjen csakis

Hubert Ullrich-féle növénybort.

Nyári multságokra

kerti lampionokat óriási választékban

ajánl

Ifj. Wajdits József Nagykanizsán,

Deák-tér 1 szám.

Jól jegyezd meg: csak **Ottomán-** cigaretta-papirt, vagy hüvelyt hozz és ne engedd magad hasonló kinézésű silány minőségű utánzatoktól **tévu**tra vezetni.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja:

a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1

Hirdetések díjazásában szerint.

Szent István ünnepe.

Igen kevés nemzeti ünnepünk van. Március tizenötödikét, mint a demokratá Magyarországnak születésnapját igaz lelkesedéssel csak az ifjuság ünnepli. Szent István napját a katolikus egyháznak köszönhetjük, mert a vallás hozzájárulásával öltött magára az ünnep nemzeti karaktert.

Pedig olyan szükséges volna egyes ki-magasló és a magyar nép történetében kor-szakot alkotó eseményt, legyen az gyász, vagy örömnep, évenként megülni; az ilyen ünnep belenyulna a nép lelkületébe és az összetartozás tudatát, a nemzeti eszmék tartal-mát népszerűvé tehetné. Nézzük csak meg szomszédainkat, mily pazar fénnel szokták megülni egyes győzelemmel végződő háborúk emlékét, egyes nagy férfiak szüle-tésének évfordulóját és ha igaz is, hogy ilyenkor a szemképrázató pompa játsza a főszerepet, de az ünnepséghöz tóduló nép lelkesedést és bizonyos honfui büszkeséget visz magával falujába.

Épügy, mint a vallás hatásának egyik főeszköze: az ünnep, úgy a hazaszeretet szüksége is nagy tettek vagy nagy fér-fiakra emlékeztető ünnepek által volna nép-szerűsíthető.

Maga Szent István ünnepe egész le-folyásával, egyházi diszével és világi ünne-pélyeivel önkéntelenül is a nemzeti ünnepek szaporítását juttatja eszünkbe.

Szent István napja ugyyszólván csak a fővárosnak ünnepe. A vidékiek többnyire

ezt a napot használják fel a mi szépülő fővárosunk megtekintésére és míg a dél-előtt vallásos ceremóniák, mint a szent jobb körülhordozása a gyönyörű istentisztelet megtekintésében telik el: addig a délután a fővárosi nevezetességek megtekintésével és szórakozásokkal mulik el. A városligetet zsufozásig megtölti a vidéki közönség és sajnos, hogy évről-évre alacsonyabb nivón állnak a városligeti népünnepélyek és egyéb szórakozások, újat nem nyújtanak és ép ezért ma már a budapesti ember csak nagy ritkán keresi fel a városligetet.

Maga a Szent István nap ceremóniális részében van a legtöbb lélekemelő jelenet. A primási helynöknek nemzeti érzéstől és vallásos meggyőződésből áthatott beszéde leirhatatlan hatást idéz elő a közönségben, mely a magas egyházférfiu minden eddigi ténykedéséből arra a meggyőződésre jutott, hogy szabadelvűbb és fenköltebb gondolko-dású férfiu, mint Dr. Kohl Medard püspök, hercegprimási titkár még nem volt, az ország primása mellett.

Szép látvány a szent jobb körülhordo-zása és festői a kíséret, mely magyar disz-ruhába öltözött kócsagtollas ifjakkól áll. Mintha egy darab középkor vonulna el a néző előtt, de csak a kornak pompája és hangulatkeltő háttéré. Nem lenne érdektelen Szent István napján a magyar lovagkorból egy pár képet összeállítani, egy pár törté-neti mozzanatot szemléltetővé tenni, az ilyen ünnepélynek volna mindig legtöbb közönsége — és értéke.

A szent jobb, mely ereklje gyanánt fenmaradt s melyet mindig jelnek tekintet-tek abban az irányban haladni, melyet a legelső magyar király kitűzött, tényleg al-kalmas arra, hogy a nagyközönség tudatá-ban a multat felélelkitse és a jövő utját kijelölje.

Az Árpád-ház, de különösen Szent István uralkodása vetette meg alapját Magyar-országnak, mert a honfoglalás befejezetlen tény maradt volna mindaddig, míg Szent István fejét a korona nem ékesítette. A viszonyok, melyeket e bölcs fejedelem meg-teremtett, küzdelmes századokon át állták ki a próbát és minden magyar királynak, kit Szent István koronájával az ország bi-zalma kitüntet, legideálisabb feladatát képezi, mindenben megvalósítani az első magyar király álmait.

De nemcsak az ország fejedelme, maga a nemzet is járjon Szent István nyomaiban és ismerje minden honpolgár kötelességét, melylyel a királyt támogatja hazafias gon-dolatai megvalósításában.

A gabona határidő-üzletről.

III.

A gabona spekuláció

A gabona, mint elsőrangú élelmicikk külön-ösen alkalmas a spekulációra. Ára nemcsak a keres-let és kínálatból, hanem az időjárásból is függ. Az időjárás pedig igen bizonytalan tényező, nem csoda tehát, ha sokszor oly óriási árhullámszóról hallunk.

míg a többi közák fél üveggel is. Annát pedig soha-sem verte meg.

Csupán az báutotta Anna Koszovot, hogy pap nem áldotta meg frigyüket, mert nem teltet a pénzükből, csak a jó Isten tudott a nászúkról és ő félt az elkárhozástól.

Vaszil Vucsetics pedig tovább őrizte az atyus-kát a Carskoje-Szelo előtt. Most sem ment oda a szegény, jó leányhoz, hogy megfogja legalább a kezét, ha az vizet jött meríteni, mert úgy adták ki neki parancsba, hogy nem szabad helyéről megmozdulnia, ha mindjárt maga a tüzes menykő vág is le mellette.

De azért a szemével mindig szerelmesen kísérté Annát. Amíg csak el nem nyelte a messze-ség, mert azt nem tudhatja meg az atyuska, hogy közák Vaszil Vucsetics kire néz a szemével.

Történt pedig, hogy Anna Koszov megint vizet merített a kutból, hogy elvigye Knyáz Mrusov konyhájára. Egy kicsit mélyebben talált belehajolni a kutba mint rendesen, megcsuszott és belezuhant a vízbe.

A közák roppantul megrémült, hátha belevész a leány a kutba.

Az pedig elkezdett a mélyből felfelé kiabálni: Vaszil, édes Vaszilem segíts, mert meghalok.

A közák pedig elgondolta, hogyha ő most elhagyja az őrhelyet, megtudja az atyuska és elveszi

Az örök háborúság.

Mikor Sokrates dacosmerész
Lelke vig egét kereste
S könnyekkel telt a méregpohár:
Megfürdött szent, lázremegő,
Bus csókokban az este.

Mikor Simmas dalos Athént
Sivár hamuvá kívánta,
S büszkegyászos daccal sirt az éj:
Uj rózsákat tűzött a láz
Mindzen hetaera-vállra.

S amint Platon elesukló szaván
Egy uj Nap szent lángja rezgett,
S ült Athén szofista diadalt:
Csalítban bohóifju pár
Vallott csókos szerelmet.

S amint sirva halt a gondolat,
S meg volt már fordítva arera,
S uj komédiát kezdett a világ:
Felvonult az élet dicsőn.
Örök — csók eszme — harcra.

S. I

A kozák.

Irta ADORJÁN (ARNSTEIN) SÁNDOR.

Egy este aztán, mikor már oly fényesre kefélte lovát, mint a cár csizmája és a leány is elvégezte a konyhán dolgát, így szólt hozzá:

Anna Koszov.

Hallgatlak Vaszil Vucsetics.

Anna — és megfogta szeliden, gyengéden a leány kezét — messze, messze, napkeleten. a Don vize mentén, a rónában, ahol én születtem van egy kápolna és abban a hétfájdalmas szüzanya képe a falon. Az igen szép. Nincs olyan még a Knyáz Mrusov felesége sem, de te még annál is szebb vagy.

Te igen jó ember vagy kozák.

Anna — és az otromba nagy ember megre-megett, átkarolta a leányt és megcsókolta — szeret-lek nagyon — úgy mint a lovamat, pedig az az atyu ka ajándéka; mert jó vagy hozzám, jó mint volt egykor, régen az édesanyám.

En is szeretlek Vaszil, védelmezzon meg Szt-György vitéz a csaták veszedelmei között.

És jól esett Anna Koszovnak a kozák szerelme, mert árva volt és senkije a nagy lélekvesztő városban. És éltek esendben, boldogan. Vaszil csakugyan jó ember volt. Pálkint csak két kupával ivott naponta,

A tőzsde nagyon érzékeny és bizony a szeszélyes időjárás szeszélyese áralkulást idéz elő. Látunk kereskedőket, kik szerencsével operálnak, márhólnapra nagy vagyona tesznek szert, viszont látunk évtizedek óta fennálló neves cégeket tönkremenni. A Dunántúlon nemrég történt egy nagyobb eset. hol a katasztrófa okán a gabona spekulációt is említették. Nagykanizsán is több jónövű, nagy üzletkőrrel és egykor nagy tőkével rendelkező cég ment már tönkre szerencsétlenül kiűtött spekuláció miatt.

A gabona határidő-üzlet ellenségei avval érvelnek, hogy a papiros gabonával a határidő-üzlet mai formája szerint mesterséges befolyást gyakorolnak a keresletre és a kínálatra, ezáltal az árak nem alakulhatnak a valódi helyzet szerint. A határidő-üzlethez hely és zsák nem szükséges, kamatvesztéssel nem jár vagyis könnyebben megszereshetők az elfeltételek, mint az effektív áruüzlethez, tehát csábít a játékra. Közgazdasági tevékenység nélkül nagy vagyonhoz segíthet, szóval szerencsejátéknak tekintik, mely demoralizál.

A kanizsai nagygyűlés.

A gabona határidő-üzlet különösen kereskedelm-ellenes körök részéről folytonos támadásban részesül. Annál nagyobb feltűnést keltett az a mozgalom, melyet tavaly a dunántúli gabonakereskedők indítottak meg, melynek eredménye a múlt év május havában Nagykanizsán megtartott nagygyűlés volt, mely a gabona határidő-üzlet eltörlése mellett foglalt állást.

A dunántúli kereskedők e lépése kereskedői körökben nagy feltűnést keltett. Több lap köztük a „Pesti Napló” erős támadást intézett a gyűlés vezetői ellen. Mindenfelé hirdették, hogy nem fordult még elő, hogy kereskedők emeljék fel szavukat egy oly intézmény ellen, mely ha egyeseknek nem is felel meg, a kereskedők többségének szilárd és megdönthetetlen meggyőződése szerint feltétlen szükséges.

A mozgalom vezetőit a gyűlés összehívására és az említett állásfoglalásra a Dunántúli gabonakereskedőknek speciális helyzete indította.

Némileg a pikantéria színzetével bír, hogy a gyűlés határozatát a soproni kereskedelmi és

tőle a lovát, még talán tömlőbe is veti. Otthon pedig a doni kozák pusztákou nótát kezdenek reá a szép lányok, azt énekelik majd esténként, ha kőnn űnek a sátor előtt és az lesz a dalban, hogy Vaszil Vucsetics hitvány ember volt, csufúságot hozott a kozákságra, mert megszegte cár Nikolaj parancsát és az atyafiság között átok lesz a nevében.

Egész hidege lett a nagy gondolkodástól és fagyos veríték gyöngyözőtt alá az arcán.

Végre lekiáltott a mélybe:

Sajnálak Anna Koszov, mert igazán szeretlek, de nem távozhatom helyemről, mert nem engedi az atyuska. Azután még hallotta, amint a leány nagyokat sóhajta a nevé kiáltotta:

Vaszil, kedves Vaszilom ments meg.

Mind gyengébben és elhalóbban hívta őt Anna, a víz sem csobogott már — azután csend hosszú, halálos némaság.

Vaszil Vucsetics pedig mintha semmi sem történt volna, ott maradt mozdulatlanul az őrhelyen alkonyati hatig, amint a parancs szólt — mert ő kozák volt.

Azután hazament. Leemelte a szegről a jobbik puskáját, megnézte jól vág-e a ravasz, nem nedves-e a cső, rá űlt a durva katona ágyra, egy mély, nehéz sóhaj szakadt fel a melléből, azután két kemény ölmöt erőszertett ki a karabélyból, be, a dolmánya alá.

(Vége.)

iparkamara egyik nemrégiben tartott gyűlése pártolta, pedig a nagykanizsai gyűlés vezetői csendben vannak, mintha misem történt volna.

HIREK.

Kanizsaiak itthon.

— Antipatriotismus. —

Bon jour kedves doktor. Megjött végre? Csak ugy sugárik Önből a nyugateurópai kultura.

Ügyvéd urból meg a szellem. Hol sült le ennyire?

A Lidón.

Volt sok kanizsai?

Volt eszem, hogy ne akkor menjek, mikor mások is ott vannak. Amint az első levelező-lapot kaptam, hogy „mi is ott leszünk”, rögtön ott hagytam grand canalt gondolat, sóhajok hidját és az elmumiásodott palotákat és mentem Abbáziába.

Ott is csak kanizsaiakat talált.

Nem én, mert elkerültem őket. Tízóra hosszat jártam míg olyan panziót találtam, hol nem volt kanizsai mágnás.

Nincsenek Kanizsán mágnások.

De van tula mágnás.

Hát ez mi?

Tetszik tudni a tula ezüst azt hiszi, hogy ő különb a közönséges ezüstmél. A tula mágnás meg valami különb lény akar lenni a mágnásoknál.

És talált kanizsaiatlan levegőt.

Azt hittem találtam. Napi négy koronával többet kellett az antipatriotikus lakásért fizetnem. Boldogan beköltözöktem. Reggel tele tüdővel szívtam a mindentől mentes levegőt és mentem a terrasra reggelizni. Egy elegáns malomkerék nagyságú arnyaskalap alatt egy kifogástalan csipkeruha hajolt egy ujsággal a párolgó csésze fölé. Megruganyosodott lépteimre felém fordul két csillogó szem és — egy kedves kanizsai urnóval költöttem el a reggelit. Csak azért is maradok — gondoltam és boldogan csókoltam kezet előkelőségünk szépségének.

— Ó Felsége születése napján városunk középületei és számos magánépülete kitűzte a nemzeti lobogót. A ferenrendiek templomában a nagymisén részt vett a városi hatóság, a törvényszék és egyéb állami hivatalok és a közös hadsereg helyben levő tisztjei. A honvédség a katonaréten tábori misét tartott, ugyszintén a palini méneskar tisztikara és legénysége külön tábori misén fejezte ki a Felség iránti hódolatát. Az izr. templomban tartott ünnepi istentiszteleten is képviselve volt a városi hatóság.

— Zalamegye tűzoltó testületeihez. A magyar országos tűzoltó szövetség elnöksége folyó év szeptember hó 18-án Zalaezerszegen fogja megtartani elnökségi ülését. Célja ezen kiszállásnak a zalavármegyei tűzrendészeti állapotokat fejleszteni és a kontaktust a vármegye hatósága és szövetsége között létesíteni és megszilárdítani. Amidőn erről ugy az önkéntes; valamint a kötelezett, nemkülönb a hivatásos zalavármegyei tűzoltó testületeket értesitem, egyben tisztelettel felkérem, miszerint a cél érdekében minden egyes testület a jelzett napon magát kiküldötték által képviselése és ott a kiküldötték esetleg egyes testületek több taggal kivonulva egyenruhában jelenjenek meg. Nagykanizsán, 1909. évi augusztus hó 18-án. Bajtársi üdvözléssel Knortzer György zalavármegyei tűzoltó szö. elnök.

— Reformátusok gyűlése. A belső somogyi református egyházmege ez idei rendes közgyűlését e hó 5-én tartotta Osurgón. Nagykanizsáról részt vett azon Kádár Lajos ref. lelkész és Hajdu Gyula dr. presbyter. A különböző egyházi és társadalmi kérdések tárgyalásából felemlítjük az egyke ügyét, melyről elhatározták, hogy hatósági és törvényhozási intézkedést fognak a fontos kérdésben sürgetni. A nagykanizsai ref. eklézsiának eddig nyújtott segélyét a gyűlés fellemelte. A csurgói főgimn. fejlesztése érdekében nagyobb állami segély kérése határozatot el. Ez államsegélyből javítanak a tanárok csekély lakbérét, felállítanak egy egészségügyi tan-széket és a szertárakat jobban felszerelnék.

— Egy leánynevelő intézetről. Budapest legszebb helyén, a villa negyedben, kertés villában fekszik a „Déliab-utcai leánynevelő intézet és internátus”. Az intézet oly leányoknak való, kik a főváros bármely nyilvános iskoláját látogatják. Tanulmányokra előkészít és felügyel. Egyéni nevelés, svéd torna, tánc. Országos zeneakadémia előkészítő. Bejárók egész és fél napra. Továbbképző oly uri leányok részére, kik iskoláik végétével bármely irányban továbbképezni akarják magukat. Prospektust kívánatra küld: Dr. Förstner Gyuláné, Budapest, VI. Délibab-utca 25. Telefon 171—93.

— A nagykanizsai közbiztonsági fényképekben. A belügyminiszter az ország összes közbiztonsági fényképezését rendelte el, hogy az így együtt levő épülettervekből a célszerűséget lehessen szakszerűen tanulmányozni és a létesítendőknél a tapasztaltakat hasznosítani. A nagykanizsai közbiztonsági fényképezte a város megbízásából Vértés Antal fényképező. A különböző külső, belső felvétel tehát szintén oda kerül a belügyminiszteri albumba. Még pedig szintén tanulságot fog szolgálni arra nézve, hogy hogyan ne építsék a közbiztonsági. Különbben nemsokára ezt a szerencsétlen alkotást jobb, célszerűbb és megfelelőbbel cserélik fel, csak még egy kis türelem.

— Halálozás. Rathmann Menyhért, szül. Lierheim Mária ma reggel rövid szenvedés után életének 42. évében elhunyt.

— Festőiskola a gimnáziumban. Pfeiffer P. Elek főgimnáziumi rajztanár a beálló tanévben a főgimnázium rajztermében festőiskolát nyit, melyben nemcsak az iskola növendékei, hanem iskolán kívül álló urak és hölgyek is nyerhetnek oktatást a festésben, rajz- és grafikában, esetleg mintázásban is. Tekintve, hogy a gimnáziumi rajzszerár minden szükséges taneszközzel fel van szerelve, nagyban megkönnyíti a festő növendékek haladását. Az iskola megnyitási időpontjáról és egyéb részletekről a közönség később fog értesítést kapni.

— Monstre kártérítési per. Josifovics Milivoj a „Patria” pótkávégyár igazgatója 172 ezer korona kártérítést követel Schwarz Gusztávtól a „Patria” gyár volt tulajdonosától. Ez irányu keresetét a városi tanácsnál, mint első fokú iparhatóságnál benyújtotta. A kereset 6 évi fizetésre a 12000 K-ra és a gyár megszűnése vagy eladása esetére szerződésileg kikötött 100 ezer koronára vonatkozik. A városi tanács a jövő hónapban fog ez ügygel foglalkozni. Szakemberek szerint a tanács csak mint egyeztető, békéltető forum, mindkét fél beleegyezésével hozott határozatra nézve bir végrehajtó hatalommal, míg egyezkedés meghiusulta esetén az ugy rendes birói utra terelendő.

— A Löwenstein és Deutsch cég csődje. A szombathelyi törvényszék a Löwenstein és Deutsch cég ellen elrendelte a csődöt; dr. Dániel Ernő a csődöt elrendelő végzés ellen felfolyamodást nyújtott be a győri kir. ítélőtáblához. Az ítélőtábla határozata visszaérkezett a törvényszékhez, melynek értelmében a szombathelyi kir. törvényszéknek csődöt elrendelő végzését helybenhagyta.

— Osurgó — rendezett tanácsu város. Somogyország fővárosa után a somogyi községek között gyors fejlődés tekintetében első helyen Osurgó áll. A nagy Somogy déli részének gócpontja ez a község, ahova messze vidék forgalma gravitál. Csurgó

gónak élénk kereskedelme, magas fokón levő ipara és különösen nagyszámu kulturális intézményei jogosultá teszik azt az életre való mozgalmat, amely a község társadalmában az utóbbi időben megindult. A csurgóiak akciója oda irányul, hogy a nagyközségeit rendezett tanácsu városná alakítsák át. Horvátországtól alig egy órányira fekszik Csurgó, tiszta magyar nép lakja és így predestinálva van arra, hogy a magyarságnak erős védbástyaül szolgáljon.

Egy fiu internátus ismertetése. A városi kerületi fasor kertjeire néző „Villa” épületben, a főváros legszebb helyén fekszik Récey János hírneves fiu internátusa, Budapest VII. Damjanich-utca 30. Különös előnye ezen internátusnak, hogy közepében több középiskola van. A növendékek mindig állandó felügyelet és ellenőrzés alatt vannak. Szaktanárok minden tantárgyból a növendékeknek leckéiket megmagyarázzák, kikérdezik s nekik szabad idejük hasznos felhasználására útmutatást adnak. Az internátusban ezenkívül a növendékek francia, angol és német nyelvben továbbá, zenében, rajzban és festésben nyerne kiképzést. A tulajdonos kiváló paedagógus, ki 20 éven át főúri és előkelő családok gyermekeinek nevelését a legjobb sikerrel vezette. Bővebb értesítést ad és prospektust küld az igazgatóság.

Jókai Mór 100 kötetes válogatott 500 koronás diszkiadása 300 koronáért eladó. — A könyvek Ifj. Wajdits József üzletében bármikor megtekinthetők.

Helybenhagyott ítéletek. A nagykanizsai törvényszék a f. é. jun. 9-én tartott esküdtészi tárgyaláson 11 évi fegyháza ítélté Budy József zsidó lakost, aki feleségét összerugdosta, hogy belehalt. A királyi tábla a beadott semmisségi panaszt elutasította és így az ítélet jogerős.

Ugyancsak elutasított semmisségi panaszával Máté József, kit az esküdtészek 1½ évi börtönrre ítélt azért a súlyos testi sértésért, melynek következtében Karafiát János vasuti őr néhány nap mulva meghalt.

Telefon a szabadhegyre. Zerkovitz Lajos bornagykereskedő szabadhegyi pincéjét telefonnal kötötte össze. Azelőtt Deák Péter főkapitány szökevényében levő telefonállomás volt az egyetlen a Szabadhegyen. Ez azonban megszánt. Mondanunk sem kell, hogy a Zerkovitz-féle telefon-állomás, bár magántulajdon, mégis nagy szolgálatot tehet a helyi polgárság érdekeinek.

A táviratkézésítés gyorsítása. A mi kitűnőnek ismert posta és táviró intézményünk ellen úgy látszik sok panasz jutott el egészen a keresk. miniszteriumig, mert most egy rendelettel akarja a táviratkézésítést gyorsabbá tenni. Egyes hivatalnokok úgy értelmezték, mintha a feladott táviratot (ha az nem express) egy óráig lehetett hevertetni, csak azután továbbították. A rendelet azt mondja a táviratok kezelésére és kézbesítésére csak annyi idő fordítható, amennyi elkerülhetetlen szükség. A táviratok hevertetése, akár csak egy percig is pl. más teendők miatt, vagy több táviratnak összegyűjtése révén szigorúan tilos. A kézbesítő szolgálat is az eddigienél jobban ellenőrizendő. Szóval az igazgató minden rendelkezésre álló eszközzel hasonló oda, hogy a táviratok késedelmes cölhozjutásának okai megszűnjenek.

Tudós paraszasszonyok. Majdnem minden faluban van ilyen. Ha kifacamodik a kezéd, helyre teszi, ha sárgaság ér, nyakadba akaszt egy madzagot, azt addig kell viselned, míg a baj el nem mulik; ha hideglől, a szennyes sóprút létszer végig öntözött és felfogott vízzel itat, míg csak meg nem gyógyulsz, vagy meg nem halsz. Hát ilyenek ezek a sok tudású asszonyok; megszabadítanak ezek még

félre lépett leányt, akit a „vörös hangyál megcsipett”. Kevés gyerek születik ott, de annál több asszony, leány pusztul el a kezei között. Durva eszközökkel, drasztikus szerekekkel megy a megrámt leányzók segítségére, hogy a szégyentől megszabadítsa. Csak nagy ritkán, véletlenségből jut egyik másik a büntető kézbe, de akkor is a falusi asszonyok szimpátiái kíséri a börtönbé és mártír lesz, ha onnan kiszabadult és nagyobb hírneve csak annál több pacienseket vezet hozzá. Ilyen tudós asszony Gerencsér Vendelné Komárvároson Vörös Róza esete fordította rá a bíróság figyelmét. Ez a Vörös Róza helybeli szakácsné, aki anyai örömlöknek nézett eleje. Izgatottságában nem tudott addig helyen maradni, hanem elszöködött a pölöskei tanítóhoz de nem állt helybe, ami miatt panaszt tett a helybeli rendőrségre Vörös Róza ellen. Alig hogy ez távozott, jött egy asszony, hogy nem tud-e a rendőrség Vörös Rózáról. Es előadta, hogy éjjel felzavarta őket és kérte, hogy bocsássák be. Ez meg is történt. Majd könyörgött, hogy ő beteg, engedjék lefeküdni az ágyba. A szamaritánus lelkü zsidóasszony azt is megengedte, bár már véres jeleit látta a nő betegségének. Másnap elment a leány, az asszony pedig ezt bejelentette a rendőrségen. A rendőrtiszt sejtette, hogy a leány a kórházba megy. Csakugyan ott is találta és megállapította, hogy bűnös magzatelhajtás tette előt áll, amit kétségtelenné tett az, hogy a nő elkenet ruhái közt egy papirosban körülbelül 3 hónapi fejlődést mutató gyermekét megtalálta. A kihallgatásnál kezdetben azt állította, hogy barátjánél esedett, amiatt állt be a korai szülés; de mikor barátjáné ezt tagadta, töredelmesen bevallotta, hogy Schulek Róza cselédleány tanácsára ment Gerencsérnéhez, aki durva módjával kiakarta őt segíteni szegényéből. Hát ki is szabadította, de beletaszította a börtönbé, mert az ügyesség vád alá helyezte a tanácsadó Schulek Rózát, a tudós Gerencsér Vendelnét és a magzatától megszabadult Vörös Rózát. Ez utóbbit le is tartóztatta.

Hűtlen fuvaros. Hamut Ferenc kiskanizsai lakatos felfogadta Varga Ferenc kiskanizsai fuvarost, hozza haza egyik helybeli vaskereskedésben vásárolt 13 K értékű vasrudakat. A derék fuvaros a kereskedésből ugyan elszállította, de nem vitte el megbízójához, sőt megtagadott minden felvilágosítást, hogy hova tette. Bepanaszolta őt a rendőrségen.

Mikor tűz van. Hétfőn tűz volt a Rákócy-utca és Sugár-ut sarkán. Természetes, hogy ilyenkor az utcabeliek a tűz színhelyére mennek bámészkodni. Ezt az alkalmat felhasználta a 14—15 éves Németh József, aki jól ismert csavargó és a Rákócy-utca 10 számú háza bement és onnan ellopott egy ébresztő órát meg 5 K pénzt. Észrevették csakhamar, utána vetették magukat a tolvajnak, de a közeli kukoricásban eltűnt; csak délután került rendőri kézbe.

Aki sokat ad a becsületre. Hanulec Dezső kocsiifényező segéd együtt lakott az év folyamán Varga Nándor és Kovács József kocsiifényező kollegáival Teleki-ut 6. szám alatt. A napokban míg társai még aludtak beosont a szobába és elvitte Varga Nándornak fekete öltönyét a zsebben levő 56 K készpénzzel együtt, meg egy ezüst órát láncsal és katonai okiratait. Kovács Józseftől meg egy pár új 17 K értékű sevrő cipőt húzott fel és ezzel eltűnt. De a becsületes lakótárs már másnap levelet írt Vargának melyben tudatja, hogy a fekete öltözetet ő vitte el kölcsönbe, mert neki Szombathelyen tárgyaláson kell megjelennie és ha kérte volna a ruhát, talán nem adta volna kölcsön. De két nap mulva visszaküldi. Nem akarja ugyanis, hogyha majd újra együtt katonáskodnak, hogy haragos szemmel nézzen rá és hogy a becsületében kételkedjék, mert ő erre sokat ad. A pézsról és egyéb eltűnt tárgyról mélyen hallgat; a becsületes jó barát feljelentetett a rendőrségen.

Öt generáció. Barcsón Placsekné Hoffmann Lenkének leánya született. Nem lesz érdektelen feljegyezni, hogy ez a csöpség a család ötödik generációja. Él az édesanyja, nagyanyja, dédanyja és szép anyja. A szép anyja Veszprém megye Szentkirályszabadi községben lakik, 16 éves, egészséges és szellemi képességének teljes birtokában van.

Zsáktolvaj. Jakabfi István a Weiss és Danneberg cég kocsiá összebeszélte György István kocsigyártó inassal, hogy menjen be este az istállóba ott majd átad neki zsákokat, melyeket a műhelyben rejtessen el. Másnap majd elmegy értők és elviszi. Az inas tönyleg elment f. hó 16-án éjjel 11 órakor a kocsihoz az istállóba. Amint az inas a Szeidmann-féle házból kiért a zsákokkal a rendőri őrijáratba botlott, mely kérdőre vonta, hol vette a zsákokat. Erre az inas megmondta. A rendőrség a zsákokat lefoglalta, György Istvánt pedig a rendőrségre kísérte.

Szenzáció a reklámban. Szenzációs és mégis nagyon egyszerű a Lukács Vilmos reklám-irodája (Budapest, V. Fűrdő-utca 10.) által meghonosított új reklámmódszer, Lukács Magyarország és Ausztria több, mint 700 elsőrangú szállójában, kávéházában és vendéglőjében kibérelte mintegy 5000 illemhely ajtóit és ezen ajtók belső oldalán egy nagy belga tükör fölött és alatt művészi kivitelű elegáns reklám-úvegablakot helyez el fehér keretben, amely táblák már feltűnő elhelyezésükkel fogva se maradhatnak észrevétlanul. Ennek a szenzációs reklámnak be kell vésődnie a legjobb vásárló közönség lelkébe és emlékezetébe, és ez az, amit az igazi reklámnak eredményeznie kell.

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

kitűnő sikerrel használtatik vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvényéknél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatása!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tisztá!

Kapható darányvittekészletekben vagy a Széna-Lipécsi Salvatorforrás Vállalatnál
Budapest, V. Rúdótraktus 8.

Szerkesztői üzenetek

Az a bizonyos egér. A helybeli napilap szerkesztőségi fiókjába egy egér tévedt. Előre láthatólag meg kellett ott döglenie. De a szerkesztőség azt a téves hírt közölte, hogy ez az egér az iskolagyermekek társas játékaíróit irt tárcába harapott, atól pusztult el. Rossz pszichológusok rossz agnoskálása ez. Annak a szerkesztőségi fióknak éretlen gyümölcsötől kapott halálos vérhast az a szegény egér és csak a menedék utolsó reményében kapott ahhoz a tárcához mint mentő szalmaszálhoz. De már az sem tudta megmenteni a haláltól.

VELMA SUCHARD

Nyersen való
evésre
páratlan.

KÖZGAZDASÁG.

Malmok üzemredukciója. A hazai malomipar rendkívül prekárius helyzetbe jutott. Most már bizonyos, hogy az ideai buzatermés nem fogja fedezni a szükségletet, minél fogva az árképződés olyan lesz, hogy a malmok megfelelő őrlési haszonra nem számíthatnak. Erre való tekintettel a budapesti malmok igazgatói már 8—10 nap óta tanácskoznak a helyzet lehető szanálása fölött, mire nézve kezdettől fogva az az általános vélemény jutott érvényre, hogy a károsodásokat csak hosszú időre terjedő általános üzemredukció útján lehet csökkenteni. Csupán a redukcio mérvére nézve tértek el a vélemények. A hét elején megtartott értekezleten indítvány tétellett az üzemnek december elejétől június végéig hetenként 2—2 napon szüneteltetése iránt s úgy látszott, hogy ez az indítvány el is fogadtatik. Az e hó 11-én megtartott értekezlet azonban más álláspontra helyezkedett a kimondta, hogy 1909. évi december 1-től 1910. évi augusztus 1-ig az összes budapesti malmok hetenként 4—4 napi szünetet fognak tartani. A határozat végleges formulázása a legközelebbi értekezlet tárgyát fogja képezni, de már ma is kétségtelen, hogy a határozatot az összes budapesti malmok magukévé teszik. Sőt elfogadják azt a vidéki irányadó malmok is melyek képviselői kijelentették, hogy az üzemredukció kérdésében minden tekintetben a budapesti malmok határozatához alkalmazkodnak s a jelzett időn át ők is betartják a hetenkénti 4—4 napi üzemszünetet. Ez esetben az ország összes nagy malmai azonos eljárást fognak követni s oly hosszú tartamu, nagyarányú és általános üzemredukció áll be, mire eddig hazánkban nem volt példa.

Drágul a szivar. Az adóemelés legújabb terve a dohánygyártmányok árának fölemelése. Az áremelés térvét — mint hírlik — most dolgozzák ki a pénzügyminisztériumban s nemsokára nyilvánosságra is kerül. A dohánygyártmányok áremelésével egy időben a kincstár a várható bevételi többletet a dohányjövődék terén hasznos befektetésekre akarja fordítani. Tervezik újabb, a közönség izlésének megfelelőbb gyártmányok bevezetését, valamint több célszerű reformot a dohánygyártmányok raktározása terén.

Az üzleti siker titkát

három dologban találja meg az ügyes kereskedő: az utaztatásban, a jó kártyában és az újsághirdetésben. Ez utóbira ajánljuk Önnek Zalamegye legregibb újságját, a Zalai Közlönyt.

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPEST V. VACZI-UT 30.

ELISMERT LEGHIRESEBB
CSÉPLŐHÉSZLETEK
TELJES JÓTÁLLASSAL
ÜZEMBEN
BÁRMIKOR
MEGTEKINT
HETŐK.

ELSŐRENŐ
SZIVÓGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTSÉG.
LŐRŐ ÓRÁNKINT
KB. 1½-2 FILLÉR
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
ÁRJEJYZÉK INGYEN.

1868 óta forgalomban.
Berger-féle
gyógy-kátrány-szappan,

mindennemű bőrkütegek
Borax-szappan.
Glycerin-kátrány-szappan.

Berger-féle borax-szappan
Borax-szappan.
Glycerin-kátrány-szappan.

Berger-féle borax-szappan
Borax-szappan.
Glycerin-kátrány-szappan.

Berger-féle borax-szappan
Borax-szappan.
Glycerin-kátrány-szappan.

Nyári mulatságokra
kerti lampionokat óriási választékban
ajánl
Ifj. Wajdits József Nagykanizsán,
Deák-tér 1 szám.

A Zalai Közlöny
Szerkesztősége és kiadóhivatala
Deák-tér I. sz. alatt van.

ROPS
Biztonsági
gyorsfőző.
Tűzveszély kizárva.

Ha felborul elalszik.
Szesz ki nem folyhat.
Szeszfogyasztásban igen takarékos.
Kapható minden jobb vasáru és háztartási
cikkek árusító üzletekben.
Ha valahol nem kapható sziveskedjék
hozzánk fordulni.
Képes prospectus ingyen és bérmentve.
ROPS Fémáru Részv.-Társ.
BUDAPEST, V., Külső-Váczi-ut 74/51.
Helybéli elárusítók:
Weiser J. O., Bettlheim és Guth, Rosenfeld
Adolf fiai, Köhler Testvérek.

Miért vesz géppel varrott
gyári cipőt,
mikor már meggyőződött arról, hogy a
kézi munka legyőzi a gyári cipőt.

Miltényi-cipő
kézi munka, elegáns kiállít-
ásban, tartósságban utolér-
hetetlen.

Biztos fellépés, kényelmes jár
a láb anatómiájának megfe-
lően készül, minden divatos
mában raktáron és megrendel
Minden pár kézimunka, sa
készítmény.
Óriási választékban rakt

Mértékül egy vise
is elég.
Árjegyzék in

Miltényi Sándor és Fia üzletében, Nagykanizsán
a városházban.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délben.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 60 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Beák-tér 1.
Hirdetések díjazása szerint.

Társadalmi betegségek.

Írja: HAVAS VILMOS.

IV.

Közerkölcsök.

Kevesebb ezelőtt sok beszéd tárgyát képezte a fővárosi ügyészség azon indítványa, mellyel az összes fővárosi tőzsdéseket perbe fogta egy hetilap erkölcselenséget tartalmazó számának árusítása, terjesztése miatt. Helyes volt-e vagy helytelen, e helyütt nem vitathatjuk, nem is a célunk, de alkalomszerűnek látjuk rámutatni akkor, mikor a közerkölcsökről, az erkölcsi súlyedésről, mint társadalmi betegségről szólnak.

Az ügyészség lépett közbe, hathatós példát akart alkotni, hogy az erkölcsök súlyedésének valahogy gátot vethessen. Még nincs jogerősen eldöntve, vajjon ez a mód alkalmazható-e, más alkalommal is igénybe vehető-e, azonban akár általánossá válik ez a megtorlási mód, akár nem, egy kétségtelen: az erkölcsök hanyatlásának megállítására eszközt keresni kell!

Az erkölcsiség mai állapotát rajzolni felesleges, csak szószaporítás lenne. Annyiszor foglalkoztak már vele különböző lapok, így számtalanszor e lap hasábjai is, hogy aki nem tapasztalatból, úgy e leírásokból ismerhette meg mai társadalmunk romlott erkölcsiségét.

Kevesebb találunk azonban olyanokra, kik e kóros állapot okát kutatják és kik az okozati összefüggés megállapítása után keresnének megfelelő ellensúlyozó módszert. Pedig nem kell sokáig tapogatódznunk csakhamar megtaláljuk a legfőbb okot a különböző, a sokféle pornographikus nyomtatványokban, de még inkább a szemérmert sértő nyilvános szinpadai előadásokban. Nem a társadalom egésze termi mindezeket egyénei számára, hanem egyesek alkotják az egész társadalom megmetyelzésére, erkölcselének aláadására. Hatásuk az erkölcsök megromlásában kétségtelen. Az a társadalmi réteg, mely eleinte megbotránkozással fogadja, lassankint megbarátkozik vele, hozzácsökök, később már keresi a hasonló erkölcselenségeket. Hogy bőven megtalálhatja, annak okát a hiányos törvényes intézkedésben kereshetjük. Egész büntető törvénykönyvünkben egyetlen egy szakasz van, a 248. §, melynek alapján az ügyészség némi eredménnyel felléphet a közerkölcsök megromlásával és általában az erkölcselenséggel szemben. Ennek az egyetlen szakasznak is azonban nagy hibája van. Már elavult! Mai viszonyaink közt már nem kielégítő. E törvény alkotásakor még nem gondoltak arra, hogy szemérmert elleni vétség nyilvános szinpadai előadások által is elkövethető. E § szerint csak akkor büntethető, ha nyomtatvány vagy képes ábrázolat útján követik el, már pedig hogy napjainkban sok egyéb

módja van a szemérmert sértésnek, az nem is vitatható. De szigorú megszorítása e szakasznak és így büntető bíróságainkra ítélkezésükben befolyással is van az, hogy csak „fajtalanság”-ot ismer e törvény. Szemérmert elleni vétség e szerint csak „fajtalanság” elkövetése által áll be. Pedig sok szemérmert sértő, erkölcselenséget osekedet van, a mely a társadalom erkölcsére káros hatással van, de azért a „fajtalanság” jelző még sem illetheti és így a törvény rendelkezése szerint nem büntethető.

Hathatósabb, nagyobb eredményt az erkölcsök megnevesítésében mai fenti állapotaink között tehát a közigazgatási hatóságok érhetnek el. A közerkölcsök tisztasága érdekében két nagyjelentőségű eszköz áll rendelkezésükre: az ellenőrzési jog és a betiltási jog. Joguk, de egyben kötelességük is közegeik által a közerkölcsökre felügyelni, melynek természetes következménye, hogy mindent, mi az erkölcsökbe ütközik, megszüntessenek. Teljesen elég, ha nincs alkalom, mely a társadalom erkölcselének megromlására vezethet. Így addig is, míg a Btk. e részben is módosítást nem nyer, a közigazgatási hatóságok vannak hivatva működésükkel a kiegészítést megadni. Szigorú intézkedésük mellett nem éreznők annyira a 248. §. hiányosságát és kevesebb lehetne a panasz az erkölcsök megromlása, súlyedése miatt...

Lyon.

Írta LUKÁCS JÓZSEF.

Mint a nyugtalan lidércfény a kisértettől remegőt, úgy fognak körül engem most emlékeim. Olykor elhallgat minden bennem s én valósággal ekkor nirvánában élek. Oly jól esik az a csendes télenesség a hajszolt ut után. Nyugalom mindenütt körülöttem, semmi sem zavar. Mintha maga az élet is néma volna. Hallgat. S ilyenkor mereven magam elé nézve a lámpa sárgás fényénél emlékek zsonganak. S ezek veszik át a domináló szerepet. Ritmikus, nyugtalan mozgásuk lekötik a tekintetet s az ember másra sem tud nézni. Szemmel s a lélek tekintetével követem minden mozzanatukat. S azok mindjában meglepvenednek. Különösen egy, a melyről vettem e sorokat. Tiszta szinigazság. Nem a képzelet kohójában olvadt össze holmi meseszálakból, hanem láttam én, magam Lyonban.

Julius 14-ike volt. Forró, perzselő nap. Tikasztó időben értem ide Schweiz után. Kergetett a kíváncsiság, hogy e város képe is lelkeim vetületi síkján legyen. Odaértem s egy már ismert ország talaján találok magam. Hatalmas, nagy város. Széles, hosszú boulevardok. S a min szemem megakad, nem más, mint egy hatalmas plakát, mely nemzeti ünnepről beszél hosszú műsorral. Elolvasom. Csak ezután lesz előttem tiszta fogalom a város ünnepi képe.

Nagy nap ez a francia történelemben. Nemzeti felfogás szerint a köztársasági szabad szellem hajnalhasadása. A „rokkantaknát” fegyverhez jutott nép bátorságát s erejét e napon akarta próbára tenni. Meg akart győződni róla, elég erős-e kitartása, hogy képzelt jogait s követeléseit megvalósítsa. S elég erős volt, mert sokan segítették. Megtört hűségű katonák állottak mellé. S ezek feledve esküjüket nem a királyt s az országot védtek, hanem siettek azt megbuktatni hűtlenségükkel.

Hatalmas, óriás kockakövekből épült erőd volt a Bastille. Sarkain nyolc sötét torony nyult az égbe. Ezeket vas falak kötötték össze. Körülötte széles árok, melyen két vonóhid vezetett át. Erőd is volt s fogház is. A legrettenetesebb dolgokat beszéltek áldozatairól, kik benne szenvedtek. Linguet emlékirata különösen a gyűlölet tárgyává tette az általános borzalom e helyét. — Idejött zugva a fegyverhez jutott nép. Ez ellen hullámzott az első felkelés árja. S be is vették. Gyáván védtek, a védők között nem akadt férfi jellem, ki megmért volna halni azért, minek védelmére vállalkozott. A Bastillet lerombolták.

E napot örömnappá emelte a köztársasági éra. S ezen az egész országban ünnepelnek. A kozmopolitizmus főfészke ez ünneppel akarja a nemzeti öntudatot s együttérzést új életre lobbantani. Lyon is e nap emlékének hódolt. S hogy nem csak itt, hanem az egész ország területén hasonló ünnep volt július 14. arról személyesen győződtem meg, mert

Bordeauxban, Marseille s Nizzában is olvastam a hatalom birtokosának e napra vonatkozó rendeletét. Szóval e napon parancsszóra mulat mindenki. Lengő zászlódísz mindenfelé. Tűzijáték gazdag szinompája gyönyörködteti a szemlélt, mely ezer szinben sziporkázva hullatja rövid életű csillagait. A nyilvános épületek lángtengerben égtek. S ma ott gyönyörködünk a legszebb látványban, hol egykor a város háza előtt fekvő téren a terrorizmus korszakában egy színész állott boszut a város lakosságán, mert játékaért kifityölték.

Lampionok égnek mindenfelé. Este van már. Most kezdődik a program legérdekesebb pontja. A nagy bál. Az egész város egy táncterem lesz. Nincs itt komolyság sehol. Egy pillanatra minden gond kihal s az emberek a vig élet perceibe temetik el a tegnapi minden baját. Csupa disz a merre a szem néz. A hol egy kis tér van, a komédia ezer fejt látni. De a zenekarok sem hiányzanak. Emelvényen ülnek mindenütt, kiknek e napon foglalkozásuk erősebb, mint bármikor. Zene harsog itt is, ott is. Az akkordok csaknem összeolvadnak. Közben gyermekhad mulat. Különös mulatsággal szórakoznak, tüzzel játszanak. Lépten-nyomon rakéta lobbans könnyen lehetne hinni, a sok pattogás után, hogy egy csataterén sétál az ember.

A nagy bál komikus hatással bír az idegenre. Zagyva tömeg mindenütt, melyből semmit sem lehet kivenni. Zavart össze-visszaság. Egyszer megkezdő-

A gabona határidő-üzletről.

IV.

— Befejező közlemény. —

Vidékünkünk gabonakereskedelme

Említettük, hogy a kanizsai nagygyűlést vidékünk speciális helyzete hozta létre.

Az ország legnagyobb része Budapestre gravitál, ott adja el, illetve oda szállítja termését. E helyeken tehát az áralakulás is teljesen a budapesti viszonyokhoz simul. Ezért fejlődhetett Budapest elsőrangú gabonapiacává és ezért létesülhetett ott a malmoknak egész sorozata. Alig van világváros, hol a malmoknak oly kedvező bevásárlási piacuk volna, mint Budapest. Ma a Monarchiában a gabonakereskedelem terén Budapest a vezérszerep s ezt nem kis mértékben a határidő-üzletnek köszönheti. Vidékünk azonban nem gravitál Budapestre. Gabonánk utja az alpesi tartományokba vezet. Gabonáraink kialakulására így nem kizárólag a budapesti tőzde jegyzése mérvadó. Nem függünk annyira Budapesttől, mint a többi részek. Előfordul nálunk egy és ugyanazon esztendőben többször is, hogy az árak egyszer magasabbak a budapesti jegyzésnél, másszor meg alacsonyabbak, vagyis az ugynevezett „Spannung” nagyon ingadozó ezáltal a tőzsdén a transzaktiók végzése kereskedőinknek sokszor nem hozza meg a kívánt sikert.

Míg Wienben határidő üzlet volt, inkább az ottani áralakulások voltak mérvadók vidékünkre.

Reformra szorul e a határidő-üzlet?

A gabonahatáridő-üzlet tényleg reformra szorul ezt a tőzsdékörök is belátják és nem is zárkoznak el a reform elől. A mai határidő-üzletnek oly rossz hírét költötték, hogy a laikusok, még azt is gyanús szemmel nézik, ki fedeztet határidő-üzletet köt.

Igaz a terméleteket felhasználják a játékokra Ne feledjünk azonban: aki játszani akar az játékszenvedélyének kielégítésére száz féle módot talál és effektív áruval is lehet spekulálni. Minden intézménynek van árnyoldala. A kinövéseket igyekezni kell lenyesni, de kár volna a hazardörök miatt agyonütni egy intézményt mely helyett jobbat egyáltalán nem tudunk és a szolid kereskedelmet annak előnyeitől megfosztani. Mert nem áll ám az, hogy a papiros gaboná-

val meghamisítják az árakat. Bárhogy manővereznek, bármily erővel igyekeznek is az áralakulásra befolyást gyakorolni, ha az ár nem a való tények szerint fejlődik, úgy az nem is tartható. A tényleges állapotnak megfelelő ár vaskényszerűséggel ki fog alakulni.

Mióta a jelenlegi magas árak felszínre kerültek, azóta még vehemensebben folyik a harc a határidő-üzlet ellen, mintha bizony az aratás előtti 32 koronás buzaár a határidő-üzletnek volna tulajdonítható és nem a magas védvám, a világpiaci konjunkturák és a rossz termés következménye lenne. A Monarchia fogyasztóképesége szintén nagyon emelkedett.

Minden hozzátért ember előtt világosan áll az a dolog, mégis mit látunk! Ausztriában minden követ megmozgatnak, hogy nálunk eltöröljék a határidő-üzletet tudván, hogy ez által a magyar gabonakereskedelmi és malomipar sokat veszítené jelentőségéből. Agráriusainak mégis az osztrákok segítségére sietnek, azt kiáltván oda az érzékenyen süjtött fogyasztó közönségnek, hogy minden rossznak a határidő-üzlet az oka, mert ha jó a termés akkor leszorítják az árakat menyire csak lehet, ha pedig rossz, inségárakat hoznak felszínre.

Természetesen, miért támadja a laikus fogyasztó közönség az agráriusokat a védvámokért, mikor a a tőzsdét is támadhatja.

Ily érvekkel küzdenek akkor, midőn azt látjuk hogy malmaiuk kénytelenek már az évad elején idegen gabonát vásárolni, mert a termelők a magyar búzát visszatartják. Spekulálnak, talán megint 32 koronáért lehet majd értékesíteni.

Egykor oly híres és virágzó malomiparuak óriási nehézségekkel küzd, a határidő-üzlet eltörölése bizonytalanná magadná neki a kegyelemadófést — ma mikor erőmegfeszítéssel igyekezünk ipart teremteni.

Reméljük azonban, hogy a határidő-üzletet illetékes helyen kizárólag közgazdasági szempontok tekintetbe vételével reformálják és a kereskedelem érdekeit nem engedik megsorbítani.

LE DÉLICE cigarettapapír
cigarettafüvél
mindenütt kapható.

JEGYZETEK A HÉTRŐL.

Orvosi reklám. — Öröm a város házában. — Szeptember elején.

Pénteken temették Rathmánnét. Requiescat in pace. A tizenhetedik gyermek megölte az anyát, aki tizenhat évvel, hasznos polgári élettel, gazdagította a magyarságot. Ebben az egykés, gyermektelen világban megérdemli, hogy megemlékezzünk róla halála után, amint megérdemelte, hogy az egész Teleki-ut'asszonyai, a részvét óriási megnyilatkozásával kísérték utolsó útjára azt, akinek 42 életéből 17 terhes esztendőt számlált. Az orvosi tudomány tehetetlent állt a beteg mellett és nem tudta megmenteni. Vajjon ha az orvosi sikereket egyik serpenyőbe tennők, a másikba meg az orvosi tehetetlenség halottainak számát, jutna-e az újságokba reklámra való hír?

Roppant öröm volt a városházán. Egy épülettervet nyújtott be a valaki jóváhagyás végett az építési bizottsághoz. A Sugár-ut külső részén emelkedik majd ez a „palota”. Két tornyos lesz, szóval disze, virága a Sugár-utnak. Kíváncsiak vagyunk, hogy nem lesz-e az a palota büszke ahhoz, hogy a többi „házzal” összeépüljön. Mert minálunk az önállóság a fő; de csak az épületek különállásában nyilatkozik ez. A középkorban is úgy volt, sőt falukon most is úgy van — meg Kanizsán. Most a városházán örültek. Nekünk meg akkor lesz jó kedvünk, ha majd felavatjuk az új főgimnáziumot.

Közeledik a szeptember; szinte tolakodik a tollamra, hogy no most az iskoláról, diákokról, pályaválasztásról szóljunk. Azért se; Ugy se használ a jó tanács. Minden Demostenesnél jobban út a tett. Majd ha az élet rákoppint a lateiner világ ujjaira, majd ha ezek állá még jobban felkopik, akkor majd meggyünk bőrkötényesnek, meg zöld kötényesnek, addig csak leszünk tekintetes urak fulig — adóssággal Yar-Dini.

dik a zene. Látszik a hangon, hogy már fáradt torok fujják. Szakadatlan jönnek ki a kürtökön a melodiák. Olykor be is reked egy szerszám s talán éppen a vezérszólam. Azért a többi szól. S most hirtelen megváltozik a helyzet színe. A tér kitisztul s megkezdődik a tánc. Az egész utca, vagy tér megmozdul. A sétáló párok táncoló párokká válnak. Egy keringő itt minden. Örege, apraja járja. A kinek párja nincs a másik nemből, barátját, vagy barátját táncoltatja. De táncol mindenki. Öregen s vénhedten járja nem egy közöttük. S mikor egyik helyen elhallgat a zene, tovább vándorol az egész közönség. Csak a gyermekek maradnak ott s játszanak tovább a tüzzel. A nagyok neki indulnak a másik térnek. Mire odaérnek, ott talán éppen akkor harsan fel a réz szerszám eufonikus hangja. Azért az elhagyott tér sem marad árván. Oda majd mások vándorolnak s azok táncolnak. S mennyi komikus helyzet. A többek között egy családot láttam. Valahonnan kirándulásról jöhettek. Apa, anya s két kis gyermek. Öreg este volt már, mikor e jelenet a place de l'Abondanceon szemembe ötlött. De egész utam alatt nem keltett semmi sem bennem oly derűt, mint az. — Táncolt már mindenki. Csak magam álltam ott egy saroknak neki támaszkodva. Mellettem haladt el az anya karján alvó lánykájával s az apa hátán ülő kis fiával. Egy pillanat nyugalom s azután az anyát

elkapja az általános tánc vágya s neki lendül s járja karján kis leányával. Az apa sem sokat gondolkozik. Neki indul szerelmes életpárja után hátán kis fiával. S ez nem volt felűnő. Ott minden természetes volt e napon. Bortól s örömtől ázott párok szédelegtek mindenfelé. Kopott, szagztatott ruha hozzá dörgölőzött a bársonyhoz, a selyemhez. Az emberiség sokféle osztálya volt ott képviselve s minden korban. Fáradtan vonszolták tagjaikat, de azért senki sem pihent. A kávéházak üresek lettek, a mint a téren megszólalt a zene. Az egész közönség felkerekedett az asztalok mellől s ment táncolni a szabadság emlékére, a köztársaság felvirágzására. Közben éktelen s fülsiketítő zaj. Mert egy rész ezzel mulat s kergetőt játszik olykor a táncoló sorai között.

S ez a különös kép úgy lekötö a figyelmet. Csodálkoztam rajta, mert még én ezt nem láttam, hogy egy hatalmas város táncteremmel váljék. S hozzá milyen állapotban. Mintha a komoly józanság ma kialudt volna itt. Helyét ez a gondtalan, bohém élet foglalta el, mely minden perc virágát letöri, hogy magán hervassza el gyönyör nélkül.

Ténfergősem belenyúlt már a késő ójszaka óráiba. De nem tudtam elszakadni onnan, hol az emberi életnek oly különös formáját láttam. Az emberi józanság fordított képe volt e látvány részleteiben s az emberi méltóságának egy uapra

való elvetése képzelt jogok s fantom boldogság birtoklásáért.

Ez az ország egy romba döntött mult eltemetett tradíció felett táncolt. Nem öröm s igaz boldogság volt vigsága, melynek komolyságában senki sem hisz már abban az országban, hanem azokból a fáradt s rekedt kürtökből egy carmen lugubere dalamai szóltak. Annak az emléknapnak ily alakban való megülése nem más, a komoly tekintetek szembe-kötésénél, hogy ne érién rá komolyan az emléknep eseményeibe bepillantani. Mert ha tisztán néznék az eseményt, különösen egy évszázad alatt megérett következményeiben, alig lenne kedve annak a nemzetnek a mulatására, hogy jókedvvel s táncal ünnepelje szabadságra keresztelt rabszolgaságának kezdőnapját. S ezt tisztán látják, kik ott a kormányzás szemfényvesztő mesterei. Azért rendelkeznek ilyképpen, hogy a komoly gondolkodást mindenünne kizsorigassák. Más gondolat ez általános önfeledés közepett nem jó agyamba. Nem, mert tudom s elismerem ennek a városnak multját, különösen a konvent uralma alatt. Nem volt egész országban párja, mely e napon született állítólagos szabadságért annyi véráldozatot hozott volna. Lyon hú tükre volt a népesség hatalmi ténykedésének, szabadság idői itt mutatták meg apostoli ténykedésüket, melynek két vagy másfél hónap alatt hat ezer ember esett áldozat-

HIREK.

— **Bérmálás Kanizsán.** Hornig Károly báró, veszprémi püspök leiratban értesítette a nagykanizsai plebánia hivatalát, hogy szeptember 19-én és 20-án városunkban bérmálást végez. Még pedig 19-én a helybeli felnőttek, 20-án a somogyiszentmiklósiak és a kanizsai iskolásgyermek, kik előzőleg hitoktatóiknál jelentkeznek, járulnak bérmáláshoz. A bérmálást Kránitz Kálmán segéd-püspök fogja végezni.

— **Uj tanárok a főgimnáziumban.** Az ide helyezett Horváth Károly dr. piarista tanár időközben más iskolához rendeltetvén, helyébe Konech Jenő világi tanár hivatott meg. A múlt évben Sümegre kinavezett Gaidenecker tanár helyét pedig Simonyi Gyula világi tanár fogja betölteni.

— **Beírások a főgimnáziumban.** Nagykanizsa város kegyesrendű főgimnáziumában a javító, pótló, felvételi és magánvizsgálatok f. augusztus 30-án és 31-én tartatnak meg. Az 1909/10-ik tanítási évré való beírások szept. 1-én 2. és 3-án eszközöltetnek. A tanítási évet megnyitó Veni Sancte 4-én lesz. A rendes előadások 6-án kezdődnek.

— **Sas festőiskolája.** Sas Ferenc festőművész, kinek a múlt évben is volt városunkban festő iskolája és akinek képkiallítása még élénk emlékeztében van a közönségnek, szeptember 1-én újra megnyitja a Polgári Egylet földszinti helyiségében festő iskoláját. A mindennapos kurzus tandíja havi 20 kor; a három napos (hétfő, szerda, péntek) 10 korona. Külön kurzus mindkét nembeli gyermekek részére (szombat d. u. 3-tól 5-ig) 5 korona havi fizetés mellett. Jelentkezni lehet az iskola helyiségében (Polg. Egylet földsz.) naponta 3 és 5 között. A kurzus dec. végéig tart.

— **Adomány a Legény Egyletnek.** Hornig Károly báró, veszprémi püspök a Kath. Legény Egyletnek helyiségeinek átalakítási céljaira 300 koronát adományozott. Az egyesület vezetősége a nagylelkű adakozónak ez uton is hálás köszönetét fejezi ki.

— **Honvédségünk nagygyakorlaton.** A Nagykanizsán állomásozó 20. honvéd gyalogezred 25-én indul el a nagygyakorlatokra. Holnap 24-én érkezik ide a fiúmei és körmendi század 533 ember-

rel. Világtörténelmi igazság, hogy fűtőért színész még nem állott oly boszut, mint a Cellot d' Herbois Lyonban.

S ez a város vérkeresztiségének emléktünetét táncsal ülte meg. A késő unokák ma ott ropták a táncot, hol dédapjuk törzsétől elválasztott feje gördült le a guillotín alul. Mert itt minden tér a terror színpada volt. Bévédész tekintetem előtt meg-elevenedik annak a gyilkos multnak egy darabja s látom a komor paloták erkélyein az ész isten asszonyait ülni, a mint a vonagló áldozatok végső gyötrelmeiben gyönyörködnek. Így lesz ekkor a teremtés koronája, mikor önistenítésének önmagában emel templomot s az igazságnak bazilikáit pedig lerombolja, a teremtés iszapja. Méltóságának magaslatáról ez iszapba taszítja önmagát, hogy annak ocsmányságába fuljon szellemi s lelki értékének egész szépsége.

Egy komoly mese ez, mely minden szavában igaz. A történelem szelleme sugta minden sorát s az keltette életre a nyüzsgő emlékrájból. Összeforr benne a jelen egy napi vigésága a mult zsarnokságának több hónapos, gyászos históriájával. Mert Lyonról más alakban írni nem lehet; nem különösen ekkor, ha a jelen fölött ott látja az ember a város egész multját s különösen azt az epochát, mely egy század lefolyása előtt zajlott le.

rel, kikkel Szent Péter és Magasd-pusztá körül harcászati gyakorlatokat tartanak, de onnan éji szállásra visszatérnek Kanizsára és csak 25-én mennek Bánok-szentgyörgy, Bak, Zalaezerszeg, Kőszeg, Lakompak irányban. Kanizsától Bánok-szentgyörgyig 35 fuvaros szállítja a szükséges felszereléseket; ott új fuvarosok fogják őket felváltani.

— **A Kazinczy-ut rendezése.** Utcánk között a Kazinczy-ut az, melynek rendezése első kötelessége a városnak. A városunkba érkező idegenek az első hatás alatt szokták megalkotni véleményüket, a városról azért volt híres Kanizsa a porról, mely a Kazinczy-utcaiban fogadta az utasokat, a sárról, melyben a gyalogjárók térdig jártak és az elhanyagoltság, melyről az egész várost megítélték. Most hogy aszfaltozással, kocsiutjavítással is városi karaktert adnak az utcának, a polgármesternek jó izlésére vall az, hogy a községnek salak lerakóhely nyújtotta izléstelen képet el akarja tüntetni. Ugyanis a Déli Vasut üzletigazgatóság hozzájárulását fogja kérni arra nézve, hogy a vasut tulajdonát képező területet, mely annál a Lösch-lerakóhelynél van, engedje át a városnak oly célból, hogy azt egy élő gyertyánfa kerítéssel szegélyezhesse és két sör fa közt elvonuló gyalogjárót készíthessen oda. Mondanunk sem kell, hogy mennyire emelni fogja ennek az utcának a szépségét ez a rendelkezés. Azt hisszük a Déli Vasutnál e terv nem fog ellenzésre találni, tekintetbe véve, hogy a telekrész tulajdonjoga megmarad a vasutnak.

— **Képkiallítás Tapolcán.** Sas festőművész szeptember 15-én Tapolcán képkiallítást rendez, melyen úgy a saját, mint nejeinek Farkas Erzsinek modern művészeti felfogásban készült képeit fogja kiállítani. Mindenesetre elismerést érdemel érte Sas, hogy azokat a kisebb városokat is felkeresi képeivel, amelyek eddig a művészeti élettől ugyyszólván teljesen elestek.

— **A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület** Hertelendy Ferenc főrend elnöklété alatt f. hó 17-én tartotta meg Keszthelyen rendes évi közgyűlését. A f. évi állattíjazások tekintetében elhatározta a közgyűlés, hogy szept. 7-én Nagykanizsán, szept. 10-én Zalalövön, szept. 13-án Letenyén, szept. 15-én Pácson, szept. 17-én Szentgróton tartják ezeket meg, mely helyeken a kistenyésztők között 3440 K állami és egyesületi díj kerül kiosztásra.

— **Óvintézkedések a bankrablók ellen.** Már az ujbéti bankrablás alkalmával a pénzügyintézetek vezetői itt-ott löfegyverrel látták el tisztviselőiket. Elővették a tartalékba helyezett revolvereket és az asztalfiába zárták. A fiúmei bankrablás újból keltett rémületet az országban és a merész bankrablók ellen most már hathatós védelemre kelnek mindenütt. Ujabbán Hiemesch Frigyes, az Osztrák Magyar Bank nagykanizsai fiókjának főnöke 10 drb Browning-pisztolyt szerzett be és azokat a tisztviselők és bankszolgák közt osztotta szét. A hivatalos órákban minden alkalmazottja az Osztrák Magyar Banknak tartozik a Browning fegyvert használatra kész állapotban magánál hordani, még pedig tokban ruhájára gombolva.

— **Tüzi láрма.** Pénteken este 8 órakor nagy tüzi láрма zavarta meg a belváros publikumát. Tűz van, tűz van, ég az ó takaré — kiáltották rémulve. De hát szerencsére csak a láрма volt nagy, a veszedelem csekély. Váry Zoltán cukrász inasa gyertyával ment a jégverembe. Csakhamar a gazda is le akart menni, de ekkor látta, hogy a jégverem zsuptetőzete ég. Az értesült tűzoltóság is hamar megérkezett, de addigra már alig akadt munkája.

— **Levágta az orrát.** Emlékezetes lesz a Szent Istvánnapi nemzeti ünnep Erdélyi János téglagyári munkásnak. Mikor kollégáival Kiskanizsán hazafelé mentek, a Varasdi-utcában a Horváth Jánosné korcsmája elé értek. Pedig most se (esti 10 óra) a templomból jöttek; de hát jóra való ember nem megy el a korcsmaajtó előtt; hogy be ne nézzen. Ezt valotta Varga Ferenc, Erdélyi meg nem akart korcsmaajtó nyitogató lenni. Ezen annyira felmergött Varga, hogy kiskanizsai virtusnak megfelelően kést rntott elő és Erdélyinek lekanyarította az orrát. Rác Kálmán dr. hat ötléssel varrta oda a helyére. Hogy miért az orrát vágta le? Tudósítónk megkérdezte a késelő atyafit, aki azt felelte azért, mert rossz orra van, nem érezte a jó bor illatot, mely becsábította volna az üveg mellé. A logika jó, de azért a büntetés nem marad el.

Jókai Mór 100 kötetes vadonatuj 500 koronás diszkiadása 300 koronáért eladó. — A könyvek Ifj. Wajdits József üzletében bármikor megtekinthetők.

A Zalai Közlöny

Szerkesztősége és kiadóhivatala

Deák-tér 1. sz. alatt van.

A Bór- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

külön előkelő használatát vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmánál és közhányásnál, a cukorbetegségnek, az emésztési és lélegzőszervi hurutjainál.

Húgyhajtó hatása!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Valóban hasznos!

Kapható minden gyógyszerkereskedésben vagy a Szeged-Lipóci Salvatorforrás Vállalatnál Budapest, V. Rudóvárosi part 7.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Szemere Miklós röpirata. Magyar Versenyügy és a Főváros címen Szemere Miklós olyanokat mond, ami a vidéki városok régen kívánatos megerősítését nagy mértékkel szolgálja. A széles körökben nagyhatású röpiratból idézzük ezt a részt: „Ne gondoljunk mindig csak a csekély számú falvér-lőtenyésztők szent érdekeire egyedül, hogy ezután többé nem 100 percentet fognának nyerni, hanem talán csak ötvenet. Ne szenvedjen a szűkebbül kalmárszelleme miatt a haladás, a jó sport és az ország, mint a liferások miatt háboruban a hadsereg. A nemzeti, az asszonyosság díja és pár államdíj zárva maradhatna kiváltképen a belföldi lovak

részére. „A verseny-sportot egészségesen és alaposan decentralizálnám, legyen bőven a vidéknek is. Oda adnám nekik az államdíjakat is és a vidéki versenyek lennének tisztán a belföldi lovak és a belföldi lovasok számára.” Kiszámíthatlan az a jövedelem, melyhez az ipar, kereskedés minden tizlet jutna abban a városban, ahol a lóversenyek érdekesebbek és értékesebbek lennének. Semmi mesterséges kormányatió nem emelné annyira társadalmilag és közgazdaságilag a vidéki városok életének vérkeringését, mint a jól decentralizált versenyügy. Szemere Miklósnak hazafias tanácsát a Magyar Lovaregyletnek mindenestre el kell fogadni és ezt az egész polgárságnak követelni kell.

KÖZGAZDASÁG.

Telefonálás — drótnélkül. A feltalálások legmodernebb problémája a drótnélküli távbeszélő, amely ugyan meg van már, csupán gyakorlati alkalmazása vár még kisebb javításokra. Ilyen javítással akar szolgálni a dróttalan távbeszélőhöz Musitz Zsigmond szombathelyi ny. postafőtiszt, aki a napokban mutatott be Bécsben, szakértő körök előtt egy az említett célokra szolgáló eléghetetlen mikrofont. Ez újítás azért volna lényeges, mert a viszonylag legnagyobb erősségű áramot is megbírnia s így a mai telefonberendezéseknél is nagy távolságra jelentős szerepre jut. A mikrofonnal most kísérleteket végeznek s ha valóban beválik, nagy átalakítást idéz elő a távbeszélésben.

Fizetéseképtelenségek. Budapest. Goldberger A. V. hirdetői iroda (IV., Semmelweis-u.) fizetéseképtelen. A valaha nagyforgalmu céget a tulajdonos két fiára hagyta, akik az üzlethez nem értvén, azt teljesen tönkretették. A passzív jelenlény; főleg bankok és újság-vállalatok vannak érdekelve.

Alsólvándva. Mandelbaum Mór fizetéseképtelen rőfőszárukereskedő négy év előtt már fizetési zavarokkal küzdött s hitelezőivel kiegyezett. Mintegy 5000 K-t tevő tiszta vagyonával 60.000 K-s áruraktárt tartott.

Kisköburbolatu aszfalt. A zalavármegyei hivatalos lap most közli a versenytárgyalási hirdetményt a Nagy- és Kiskanizsa közt húzódó pécs vasrádi állami közut építésére vonatkozólag. Bár első helyen kisköburbolat véleményeztetik, de ajánlat tehető aszfalt burkolatra is. Mi már kifejtettük e tárgyban nézetünket akkor, mikor a temető és Bocskai-utca kikövezése volt napirenden. Kimutattuk, hogy amennyire szeretjük gyalogjáróinkat aszfaltburkolattal látni, oly célszerűtlennek és mert tartósságra messze mögötte marad a kisköburbolatk, sokkal költségesebbnek is tartjuk az aszfaltot. Éppen ott, hol oly nagy és sűrű teherforgalom van, hol forróság és fognak oly teljesen védelem nélkül van kitéve az ut, szinte abszurd gondolatnak tartanók annak az utnak aszfaltozását. Nem a zajtalan, hanem a szilárd, tartós utra van szükségünk, mely a nyár forró hevében nem pusztul el a kocsik kerekei alatt, mint az az aszfalttal történik. Ha már nem akarjuk, hogy a vörös téglá ut miatt nevetés tárgyai legyünk, ne aszfaltozzunk ott, ahol aszfaltozással gunynál és nagy költségnél egyebet nem aratnánk. A kisköburbolattal létesítendő utépítés 52358 kor. 37 fillér költséggel van engedélyezve. A versenyajánlatok 1909. szept. 16-áig d. e. 10-ig nyújtandók be a zalaegerszegi m. kir. államépítészeti hivatalban.

Az üzleti siker titkát

három dologban találja meg az ügyes kereskedő: az utaztatásban, a jó kirakatban és az újsághirdetésben. Ez utóbbira ajánljuk Önnek Zalamegye legregibb újságját, a Zalai Közlönyt.

Hordó-eladás.

Új és használt transzport-hordókat (ajtónélküli) és ászokhordókat (ajtóval) budapesti kőbányai, budafoki és különböző vidéki

Nagy Választéku üzleteinkből

azonnali és későbbi átvételre legolcsóbban szállítunk!

Bor- és hordó forgalmi vállalat.

SCHWARZ és FÁBIÁN, BUDAPEST

VII., Erzsébet-körut 35. Telefon 116-27.

Kitünő beszerzési forrás termelők és viszont-elárúsítók részére.

Közvetítés díjaztatik!

A KI legjobban szerkesztett, teljesen független nagy napilapot járattatni óhajt, fizesse elő

AZ UJSÁG-OT!

Előfizetési árak: **Az Ujság** terjedelme rendszeresen 28—32—36 oldal. Vasárnap és ünnepnapokon 60—100 oldal.

Egy évre . . . . . K 28.—	
Félévre . . . . . „ 14.—	
Negyed évre . . . . . „ 7.—	
Egy hónapra . . . . . „ 2.40	

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG
kiadóhivatala

Budapest, VII. kerület, Rákóczi ut
54-ik szám

!! A magyar újságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérielhetetlen szószólója.

Főszerkesztő: **BRAUN SÁNDOR**
Felelős szerkesztő: **HACSAK BÉZA**

Naponként 125.000 példány!

— Egy szám: 2 krajcár. —

A Nap előfizetési ára:

Egész évre . . . . . 18.— K || Negyedévre . . . . . 4.— K
Félévre . . . . . 8.— K || Egy hónapra . . . . . 1.40 K

FIDIBUSZ

A legkitünőbb magyar éleclap!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Mesésen olcsó!

— Egy szám: 6 krajcár —

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre . . . . . 6.— K || Negyedévre . . . . . 1.50 K
Félévre . . . . . 3.— K || Egy hónapra . . . . . 50 K

Mutatószámokat küld a kiadóhivatal:

Budapest VIII. Rökk Szilárd-utca 9.

A sült galamb

ma már csak a példabeszéd. Ha valamiben sikert akar elérni, akkor foglalkoznia kell az ügyvel. Ha eladni akar, ha venni akar, célját csekély munkával, kevés pénzért elérheti. Adja fel a szükséges hirdetését a ZALAI KÖZLÖNY-nek, hol hirdetése olcsó tarifa mellett, pontosan az Ön által kijelölt helyen és formában fog megjelenni.

Tervezetet díjmentesen készítünk o o o o o

Nyári mulatságokra
kerti lampionokat óriási választékban
ajánl

Ifj. Wajdits József Nagykanizsán,

Deák-tér 1 szám.

Hogy mersz nekem más egyebet

hozni, mint a kipróbált

„OTTOMÁN”-cigarettapapírt vagy hüvelyt!

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, féltre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolvasó szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Hirdetések díjazás szerint.

A termés.

Irta KORMOS ALFRÉD.

Megjelent a földművelési minisztérium augusztus 15-iki termés-bebecslése, melyet a gabonaneműekre nézve ez évben az utolsó approximativ bebecslésnek mondhatunk, amit most már a tényleges termény-eredményt feltűntető kimutatásnak kell követnie. Utolsónak azért mondjuk e termés-bebecslést, mert ez már a oszlopok eredményét tünteti fel; a gabonaneműek országsszerte be vannak takarítva, azok mennyiségét az időjárás mostohasága már nem csökkentheti, úgy hogy a további hozzávetőleges bebecslésre szükség nincs; várjuk a végeredmény kimutatását.

Ha most már az előtűnt fekvő bebecslést áttekintjük, első sorban azt kell megállapítanunk, hogy az abban foglaltakat a spekuláció úgy a hausse, mint a baisse-irányzat támogatására felhasználhatja. Ha ugyanis kiragadjuk a termés-jelentésnek a buzára, szőlőre, gyümölcsre és még egy-két terményre vonatkozó adatait és ezeket függetlenül más termények mibenállásával, hasonlítjuk össze az előző évek terméshozamával, akkor elszomorodva konstatáljuk, hogy a termés ez évben Magyarországon igen rossz ütött ki és a hausse, mely egyszersmint általános drágaságot jelent, indokolt. A buza hozamát ugyanis az előtűnt fekvő jelentés az előző bebecsléssel szemben 509.000 métermázsával csökkenti és 33.513.000 métermázsában állapítja meg, indokolva a csökkenés főleg azzal, hogy az Alföldön a gazdák osalódtak a termés remélt hozamában. Ekként az utolsó approximativ bebecslés a buza hozamát 7.9 millió métermázsával becsüli kevesebbre a tavalyinál. A szőlőről pedig azt mondja a jelentés, hogy országsszerte gyenge, sok borvidéken igen gyenge és minőségileg sem igen bizható termést lehet várni, míg a gyümölcs-termés, különösen a szilva, dió, alma és körte termése silány.

Ez az érem egyik oldala, de egészen más eredményre jutunk, ha a jelentést a maga egészében és minden részletében teszszük elbírálás tárgyává. Ekkor látjuk, hogy az idei terméseredmény — egészben véve — éppen nem ad okot a panaszra, sőt megállapíthatjuk, hogy a legtöbb termény valószínű rekord-termést hozott, minélfogva kétségbeesésre nincs semmi ok, következésképp a magas terményárak sem megokoltak. Mindjárt a gabonaneműeknél látjuk, hogy a buza kivételével minden más termény a tavalyinál jobb termést hozott, így a rozs hozama 0.2, az árpáé 3.3, a zabé 3.5 millió métermázsával több a tavalyi termésnél. Ehhez járul, hogy a tengeri várható hozama 5.4, a burgonyáé 8.2 millió métermá-

zsával van többre becsülve a tavalyi termésnél. Mindezeknek a többleteknek pénzértéke messze meghaladja a buza hozamánál mutatkozó csökkenést, de meghaladja a kenyérszükséglet szempontjából is, mert a rozs, tengeri és burgonya hatalmasan pótolják a buza hiányát. De jó, részben rekord-termésre van kilátás más termények tekintetében is; a káposzta hozama kielégítő, a hüvelyesek hozama jó közepes, a köles kielégítő termést hozott, a kender és lentermés megfelel a várakozásoknak, cukor- és takarmányrépa tekintetében kielégítő termés várható, mesterséges takarmány bőségesen termelt, a réti fű néhol — a szárazság miatt — kevés sarjut ígér, de a szénatermés igen jó volt a ott, ahol az utóbbi időben esők jártak, a legelők is bő táplálékot adnak az állatoknak.

Mindezeket egybevetve, a helyzet józan mérlegelése alapján megállapítható, hogy Magyarország 1909. évi termése általában véve, egyáltalán nem volt áldástalan, kenyérhiány, inség nem fog bekövetkezni, minélfogva a folyvást fejlődő drágaság nem megokolt, de legkevésbé megokolt a buza mai magas ára, amit kizárólag az idéz elő, hogy a nagytermelőket buzatermésüket az árak még nagyobb mérvű felhajtása céljából a piactól visszatartják.

Hazai ipar és műhelyvizsgálat.

— Hogyan terjednek a fertőző betegségek. —

(v. h.) Néhány évvel ezelőtt még jóakarattal tekintettek az iparnak házilag való üzemére és kívánatosnak tartották annak fenntartását. Ujabb időben teljes fordulat állt be. Ma a háziipart mentül előbb eltüntetni akarják. Különösen a szervezett munkások elkéséredéssel küzdenek ellene. Ők a háziipart csak eszköznek tartják, hogy vele lenyomják a béreket, hogy a munka szervezését lehetetlenné tegyék, hogy a munkaidő általa meghosszabbítsák, a munkakínálatt szaporítsák és végül, hogy a munkás védelem törvényei kijátszassanak. Ehhez járul még az is, hogy az ugynevezett izzasztörérendszer sajnálatos módon elterjedt. Mindezen okokból érthető, hogy a háziiparnak elkéséredett sok ellensége van. A szabómesterek nyeresége pl. főleg abból áll, hogy otthon dolgozó önállóan mestereknek kiadják a kiszabott ruhákat megvarrás végett.

Ami óhajtható volna az, hogy központi műhelyek állíttassanak fel minden szakmára. A munkás a saját lakásából tegye át műhelyét egy közös munkaterembe, ahol higiénikus feltételek mellett, függetlenül egymástól, dolgozhatnak és magasabb béreket érhetnek el.

A műhelyvizsgálatnak az iparfelügyelők részéről nagyobb szigorral kellene megtörténnie. Akkor nem volna lehetséges, hogy Kanizsán is elég számban léteznének tűzveszélyes műhelyek, melyek tele vannak rakva áruval, úgy hogy az ember, ha belép, nem tudja, áruaktárban van-e, vagy műhelyben?

Az ilyen műhelyeket tisztogatni sem lehet és egészen segtelenség és betegségeknek terjesztői.

Tegyünk fel az esetet, hogy egy szabósegéd vagy varrónő lakásán vörhenybeteg gyermek fekszik. Az önálló szabó nem lesz tekintettel arra, hanem kiadja a kiszabott ruhadarabot. A háziiparos sem fog azért szünetelni, mivel nála fertőző beteg fekszik. A ruhát elkészíti és annak leadásával behurcolja más házakba a fertőző betegség csiréit. A szabóknak, varrónőknek és cipészeknek nyilván kellene tartani házimunkásaival és fertőző betegség esetén a pénztári orvosnak meg kellene tiltani a munka otthon való elkészítésének elfogadását.

Nem tudjuk, hogy az új ipartörvény, mennyiben lesz tekintettel a háziiparra is. Vajon az iparfelügyelők tevékenységre erre is ki fog-e terjedni. Mert ha a háziipar munkása is megérdemli, hogy munkaidő, éjjeli munka, vasárnapi munkaszünet, gyermekmunka és közegészségügy tekintetében a gyárimunkással egyenlő bánásmódban részesüljön. Viszont a közönséget szigorú felügyelettel védelmezni kell, hogy az ilyen háziipartűző családból kiszállított ruhával a fertőző betegségek el ne hurooltassanak. Ezek után csodáljuk, hogy Kanizsán a skarlát kizuzathatatlan, a tüdővész folyton szaporodik és a bujakór annyira el van terjedve, mint akár Törökországban.

A lakákszabályzat és az ipartörvény szigorú végrehajtása segíthet csak a bajon.

Művészeti nevelés.

Festő-, rajzoló- és grafikai tanfolyam.

A „Zalai Közlöny” egyik előző száma hirt adott arról, hogy Pfeiffer P. Elek főgimnáziumi rajztanár festő, rajz- és grafikai tanfolyamot nyit szeptember elején a főgimnáziumi rajztermében. Ez a hír sokkal mélyebben belenyúl városunk kulturális életébe, semhogy megjegyzés nélkül átsuhanhatnánk rajta. A lélek nemes indulatait a humanizmust, az életnek magas szempontból való felfogását semmi sem szolgálja olyan önzetlenül mint a művészet és ezeket az igazi művelt emberi érzéseket semmi se oltja oly tisztán a lélekbe, mint a művészi nevelés. A modern kor azért igyekszik a harmonikus lelki-képzésben előkelő helyet juttatni a művészetnek, mert látja a történelmi letűnt és élő népek közül azokat, melyeknél a művészi élet egyetemes szép virágokat termelt, melyek minden kornak tiszteletét szereztek meg örök időre. Nálunk bár művészek híján, sohse voltunk, sőt nem egy világhírt szerzett a magyar névnek, de általános nevelési munkánk, hogy a művészetnek esekély helyet biztosítottunk. Meglátszik ez néptűnk lakásán, öltözékén, játékaiban, mulatságain, foglalkozásán. A magyar közművelődés újabb korifeusai ismerik e hiányt, segíteni igyekeznek rajta ott, ahol lehet. Természetes, hogy nemzedékek nevelésén látható csak meg a haladás, de azért a munkát megkezdeni és kitartóan folytatni minden kornak kötelessége. A nagy városok ifjúsága jobb helyzetben vannak e tekintetben, hol művésziskolák, tárlatok, muzeumok működnek közre a cél érdekében. Kis város-

sokban, amilyen Kanizsa is, művész tehetségű rajz-tanárok köteleessége, hogy azt a hiányt pótolják direct művészeti kurzusokkal, amit az iskolák mai szervezete még nem teljesíthet kellő mértékben.

Ezeknek előrebocsátásával szívesen látjuk városunkban ezt az állandóság jellegével meginduló tanfolyamot, melyet izmos művész tehetségével Pfeiffer tanár ur vezetni fog.

A kurzus iránt érdeklődünk és a következő részletes tudósítással számolhatunk olvasóinknak.

A tanfolyam szept. elején nyílik meg a főgimn. rajztermében. Az egyes tanítványok tudásához mérten két csoportban folyik a tanítás: kezdők és haladóknál. A kezdők csoportjába főlvetetnek azok, kik a természet utáni rajzolás és festést még nem gyakorolták és különösen azok, kik a technikai kezelésben még járatlanok: alkalmunk lesz ott a természet visszaadásánál érvényesülő elveket gyakorlati módon elsajátítani, különösen a csend életfestés, használati tárgyak drapériák és tájkép részletek tanulmányozásával. A visszaadás a legváltozatosabb technikában történik, úgy hogy ezen csoportnak főleg technikai jellege lesz. A haladók csoportjában azok lesznek, kik természet tanulmányokkal már eddig is foglalkoztak. A főlv lesz itt a helyes konstruktív rajz, egyszerű széles kezelés, főtörekvés pedig itt már nem technikai készség elsajátítása, hanem a megfigyelő képesség kiélesítése.

Az olaj, szén, akvarel és ceruza technikán kívül különös gond fordítottatik a pastellre, selyem, bárony és falfestésre, esetleg a jelentkezők arányához képest izléstfejllesztő iparművészeti tárgyak (u. m.: szőnyeg és tapéta minták, női kézi munka, csipke, képeretek és modern butorok) tervezésére.

Az idő arányában az agyagmintázás is fog szerepelni, mint a formaérzést fejlesztő hathatós eszköz.

Mindezen tanulmányoknál rendelkezésre áll a főgimn. gazdag rajzszertára és a szabályozható világítással bíró tágas rajzterem.

A grafikai szakosztály (rész- és fametszés) csak az esetben nyílik meg, ha erre érdemleges számban tehetséges jelentkezők lesznek.

A gyakorló órák délutánonként tartatnak meg, 2 órától kezdve. Tandíj havi 12 kor.

Jelentkezni már most lehet naponként 11—1 óra között Pfeiffer Elek főgimn. rajztanár lakásán (Erzsébet-tér 14.)

HIREK.

Édes pletyka.

A Centralban unottan teszi le egy blazirt törzsvendég a megszokott lapját. Nagyon ásit aztán hanyagul oda veti a szomszédjának:

„Ördög tudja, ezek a lapok mindolyan üresek, egy érdekes sora sincs.”

Szomszédja, az elegáns bankhivatalnok a maga újságját leteszi, a beszéd fonálát meg felveszik:

— De naiv vagy te, hogy az érdekességet az újságokban keresed.

„Hát hol a pokolban, ha nem ott. Politikát csak nem olvasok, azt magunk csináljuk a törzsszótárnál. Más regényét nem olvasom, mert magamnak is elég akad. A tőzsde árfolyam hidegen hagy, mert se gabonám, se állampapírom.”

— Tanuld meg fiatal és bohó barátom, hogy amit az újságok közölnek az csak megrostált — izé; felöltözött pikantéria, megtisztított folt. Ha azonban érdekesség után szomjazol, annak csak egy forrása van: „Kíváncsi vagyok.”

— Hát a pletyka, az édes hamisítatlan pletyka, mely annál édesebb, érdekesebb, nagyobb, minél távolabb van az eredetétől.

„Mondasz valamit barátom” — és közelebb húzza székét.

— Hát olvastad te a lapokban, hogy a kis, szelíd, ábrándos, ártatlanságu Zulika egy berlini művésznek randevut adott?

„Nem. Hogy volt kérlek alássan.”

— No látod; hát az apuska takarékkönyvére kivett néhány száz koronáscsát, abból a felét elküldte Adonissnak, a másik felét meg Budapestre utazott — természetesen a szülők tudta nélkül.

— „Ugyan ne mond, hát miért Budapestre?”

— Te buksi, hát mert ott lett volna a találka.

— „Lett volna? Hát nem volt?”

— Nem, nem az Adonissnak másra t. i. más hölgyre kellett bizonyosan a pénz, hát nem ment el. „És mi lett a kis kékszemű Zulikával?”

— Mi lett, hát elhalványult, kékült, zöldült. Ez volt ugyanis első kirándulása. Aztán táviratozott a jó mamának: „Az meg boldogon adta meg a válást: Minden meg van bocsátva.”

„No ki hitte volna arról a kis imádságos anygyalról. Igazán érdekel.”

— No látod magad mondtad a bírálatot. Hát benne volt ez az újságban? Ugy-e nem. Ez csak a pletykában él és domborodik ki, az újságba ilyes nem kerül és tudod pajtás mért? — „Kíváncsi vagyok.”

— Mert ez pletyka — egy szó se igaz belőle.

„Ördög szánkázzon a hátadon.”

— **Személyi hírek.** Die nes Sándor szolgabíró nyaralásából hazakerkezett.

— Kozáry Gyula lovag, nagyváradi katonai főreáliskolai egyházi tanár rokonaiuk és ismerőseinek meglátogatására városunkba érkezett. A tudós pap-tanár gimnáziumi tanulmányait Nagykanizsán végezte. Több bölcseleti munkával tette nevét ismertté a tudományos irodalomban.

— **Zalavármegyei tanítók.** Ma tartja a Zalavármegyei Általános Tanítótestület közgyűlését Keszthelyen Szalay Sándor elnöklote alatt. Ez alkalommal az „Óbudai ifjusági leányegyesület” a Hullám szálló nagytermében d. u. 6 órákor színi előadást tart. A város pedig a tanítók tiszteletére este fél 9 órákor velencei estét, díszcsónakázást és confetti csatát rendez.

— **Istentisztelet.** Az izr. templomban a péntek esti istentisztelet f. hó 27-étől kezdve további intézkedésig fél 7 órákor fog megkezdődni.

— **Beírások a polgári iskolában.** a) A beírások sorrendje. A beírások szeptember 2., 3., 4. és 6. napjaiban tartatnak meg és pedig naponta délelőtt 8—12 óráig a fiúiskolai, délután 2—5 óráig a leányiskolai tanulókkal. A sorrend a következőleg van megállapítva: 1-ső nap. Szeptember 2-án csakis az I. osztályba lehet beírni. 2-ik nap. Szeptember 3-án első sorban az I. osztályban esetleg üresen maradt helyekre vétetnek fel tanulók s ezek beírása után csakis a II. osztályba lehet beírni. 3-ik nap. Szeptember 4-én első sorban az I. vagy II. osztályban esetleg még üresen álló helyekre, azután csak a III. osztályba vétetnek fel tanulók 4-ik nap. Szeptember 6-án első sorban az alsóbb osztályokban esetleg üresen maradt helyekre, azután csak a IV. osztályba lehet beírni. b) Beírási szabályok. Magántanulóul beírni senkit sem lehet. A beírásoknál tapasztalt tolongás elkerülése és a beírások gyorsabb eszközölhetése végett az igazgatóság sorzámmal ellátott beírási lapokat bocsát a t. szülők rendelkezésére, melyek meg otthon előre kitölthetők és a beírásakor sorrend szerint átadandók. Ezek a beírási lapok nemesak a fenti sorrendben megállapított beírási órák előtt adatnak ki, hanem már egy fél nappal előbb átvetetők a polgári fiúiskola 1. számú könyvtári szobájában és pedig: az 1-ső beírási napra érvényes lapok szeptember 1-én délelőtt 9—11 óráig, a többi beírási napokra érvényes lapok a leánytanulók számára ugyanazon nap délelőtt 9—10 óráig, a fiútanulók számára pedig a megelőző nap délután 3—4 óráig. Minden beírási lap csak arra a fél-napra érvényes, amelyre kiadott és a sorszám átugrásával visszatartott beírási lap helyett újak váltandók. Beírásra a tanulók kötelesek — és pedig

első beírásra okvetlenül — a szülő vagy ennek nemléteben a tanuló gondviselője kíséretében jelenni meg és előmutatni keresztlevélüket vagy születési bizonyítványukat és mult tanévi iskolai bizonyítványukat. Új tanuló szülői kíséret és keresztlevél nélkül a tanintézetbe egyáltalán fel nem vehető. Minden tanuló a beírásakor hiteles orvosi bizonyítvánnyal tartozik igazolni, hogy a legutóbbi 5 év alatti véd-hímlővel újraoltott.

— **A József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület** szíves tudomására hozza igen tisztelt bizottságának és tagjainak, hogy központi irodáját régi helyiségéből (Budapest, IX., Lónyay-utca 47. szám) alól folyó év szeptember 1-én Budapest, VII., Akácfa-utca 30. szám alá helyezte át.

— **Ötödik huszvizsgáló tanfolyam.** A negyedik huszvizsgáló tanfolyam záróvizsgálója Mayer Ottó törvényhatósági állatorvos elnöklote alatt f. hó 30-án lesz. Több környékbeli állatorvos jelentette be Kertész Lipót tanfolyamvezető városi állatorvosnál, hogy a vizsgálaton meg fognak jelenni. — Az ötödik huszvizsgáló kurzus szept. 10-én kezdődik, melyre már a jelentkezések megtörténtek. Ujra Zala és Somogymegyék községeiből jönnek a jelöltek. Még pedig Felső-Szegesdyről, Keszthelyről, Bottonyáról, Becsehelyről, Somjénházáról (Erdőfa) és Vonyaróváshelyről egy-egy; összesen 10.

— **Csemege Ujság.** Nincsen az országban fűszer, csemege, gyarmatára, déligyümölcs-kereskedő, kávé, vendéglős, fogyasztási és élelmezési szövetkezet, sőt háztartás sem, kinek ne volna érdeke azonnal megtudni mindazokat az állandó eseményeket, melyek e szakmában hétről-hétre előfordulnak. A szeptember 11-én Lenkei Zsigmond szerkesztésében meginduló Csemege Ujság hű tanácsadója lesz mindenkinek, hol szereze be jól és olcsón az összes élelmiszereket, hogyan őrizze meg azokat, hogyan szállítsa az árut stb. Minden élelmezési kérdéőről, kimerítően, szakszertben, tanulságosan tájékoztat ez a hézagpótló szakújság, melynek már az első száma szenzációs tartalmu lesz. A szakma összes művelőinek nélkülözhetetlen lesz ez a lap. Előfizetési ára újvíg 3 K. Címe: Budapest, VIII., Sándor-tér 4.

— **A Royal Orfeum** megnyitó előadása teljesen zsufolt ház előtt, a legnagyobb sikerek lelkes hangulatában folyt le, annak bizonyosságul, hogy a közönség szinte türelmetlenül várta már kedves szórakozóhelyének megnyitását. A gyönyörűen átalakított és virágdíszben pompázó nézőtérrel riadó (tapsok kísérték a színpad pompás produkciót). A palkovnik előtt című idegrázóan izgalmas orosz dráma valóság-gal lázba ejtette a közönséget, harsogó kacagásba fulladtak a Szalmaözeveg és a Prohászka találmánya vidám bohóságai, a Cigányország gyönyörű melódiait pedig a számtalan ismétlés során már együtt dudolták a szereplőkkel. Szenzációs sikerük volt a Keleti Juliska és Solti Hermína új kuplínak, tomboló tetszés kísérte Varjas Antal cigányzenekarral előadott Zerkovitz nótáját, amely népszerű zeneszerző leg-fülbemészőbb melódiaja és mély hatást keltektek a Vénuszleányok művészi aktjai is. Elsőrangú külföldi attrakciók, ezek között a végtelenül groteszk Arras-kettős egészíti ki a szinte káprázatóan gazdag műsort, amelynek látására a rekkenő meleg ellenére is tódul a közönség.

— **Agyonlőtt orrvadász.** Rottenetelesen szétronszolt ábrázattal szállították be tegnapelőtt, a helybeli közkórházba, hol valószínűleg életével fog fizetni az illetéktelen vadászatért. Csak annyit tudott mondani a megtalálónak, hogy az Inkey uradalom főerdész az Ihárosi erdőben lőtte meg. Arca csupa serét, talán 80 helyen van belyuggatva, ami azt mutatja, hogy legfőljebb 15 lépésnyiről érte a lövés. Valószínű, hogy hirtelen bukkantak egymásra a főerdész és orrvadász és csak amannak gyorsabb keze mentette meg, hogy az orrvadász golyója őt le nem terítette.

— **A Balatoni kiállítás.** A Balatoni Szövetség folyó hó 28., 29. és 30. napjain nagy gyűlés, bor- és virágkiállítást rendez Balatonalmádiban. A kiállítás második napján, vasárnap népünnepély lesz a balatonparti Petőfi-parkban. A kiállítás tartama alatt Balatonföldváról és vissza Tihany s Balatonfüred érintésével külön gőzhajójárat lesz. Versprémből és vissza pedig különvonatok állnak a közönség rendelkezésére.

— **Nagyszabású cirkusz.** A napokban érkezik városunkba Fleith nagyszabású cirkusza, mely a közönségnek kellemes szórakozást fog nyújtani. Fleithnek hatalmas zenekara és saját villanyvilágítása van. A cirkusz minden tekintetben megfelel a legmodernebb berendezésnek.

— **Botrányt okozó kórházi betegek.** A helybeli kórházba a női betegosztálynak az a része, melyet szerelmekkel özerkedő leányok szoktak elfoglalni, az utca felől van. Hogy ez milyen helytelen beosztás, azt mutatja az a botrányos viselkedés, mit azok a könnyű véru leányok a járókelőkkel szoktak űzni. A napokban kórházba ment el a kórház mellett és a fogatékos öltözött leányok kidülve az ablakon a század élén haladó századost szíriuszavakkal és jelekkel tették figyelmessé, hogy miféle hölgyek ők. A százados megbotránkozva az ocsmány viselkedésu bement a kórházba és a gondnoknál jelentést tett erről az esetről. Tudomásunk van arról, hogy a leányok a kórházi szabályok keretében megfenyítették. Ez azonban nem elég. Radikális intézkedés csak az, ha az ilyen betegek az utcán felől részről eltávolítottatnak. Mert sokan vannak, akik szívesen megállnak a leányok szája íze szerint való diskurzusra. Ez pedig nem kórházhoz méltó helyzet.

— **Öngyilkos iparos.** Az asszony csak úgy oka a jónak, mint a rossznak. A Róth Lipót asztalos esete azt mutatja, hogy míg felesége élt, addig jól ment sora, nyugodalmassan folyt élete. Amióta megözvegyült, megváltozott a világ is. Róth azelőtt jómódú asztalos volt a Zrinyi Miklós-utcában; háza és jövedelmező üzlete volt. Hogy két évvel ezelőtt meghalt a jó asszony, ivásnak adta magát a mások józan életű polgár. Üzletét elhanyagolta és annyira jutott, hogy butorait, szerszámait lassunkint eladogatta. Vagyonának roncsaival elment Budapestre, hogy magát az aggok menedékházába felvétesse. Bár a városi tanács jó bizonyítvánnyal eresztette utnak, de azért nem vették fel. Ekkor visszajött és megmaradt pénzegekkel mulatni kezdett. Kedden este már az is elrogyott. Akkor éjjel a Vida-féle vendéglőbe ment éjjeli szállásra, hol az 5-ös számú szobában halt. Reggel felébredve csak 26 fillérje volt. Sivárnak, meguntanak találta a további életet, hát meg akart tölle válni. Utolsó barátját vette elő: hat lövető revolverét, mellyel mellbe lötte magát. Bár nem halt meg meg, de kevés a remény életben maradásához, mert a lövés következtében üszkösödés érte. A kórházba szállították. Egy kuszált levélfélét is írt, melyből az világlik ki, hogy mégis csak a nők az okai pusztulásának. Gazdaasszonyokat vett maga mellé, akik még a személvilágát is kilopták. Azok tették tönkre.

— **Tűz.** Tegnap 10 órakor a Magyar-utca 34. sz. alatti Hilez Lajos téle vendéglő udvarán egy zsuppfődeles pajta kigyult. A gyorsan megjelent tűzoltóságnak sikerült az oltást oly eredménnyel végezni, hogy a benne levő műhely ugyszólván sérteletlenül maradt. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

— **Olasó gabona.** Az általános nagy gabona árak mellett olasón jutott két zsák rozshoz Ivancsics Mihály őrtilosai földműves. A tegnapi hetivásárra egy kocsierek gabonát akart behozni az apját Ivancsics Ferencét. De mivel tudta, hogy a Góca Józsefné pajtájában, hol ő a múlt héten csépett, több zsák

gabona van egymás mellett, hát az éj esendjében és homályában két zsákot elemelt. Be is hozta és eladta. De Gócsanné észrevette a lopást, eljött a heti vásárra és az Ivancsics kocsin megtalálta a két zsákot, melyeken Gó. jelzés volt. Az öreg Ivancsics megfizette az árát becsületesen, de mivel a rendőrségnek tudomásával történt az ügy elintézés, bejelentett a csendőrségnél, mely áttette a hivatalból üldözendő lopás ügyet a csurgói járásbíróshoz.

— **Eltűnt ezerek.** A múlt héten temették Sugár-uti házából Barabás László nyugalmazott plebánost. A plebános teljes életében jól gazdálkodott, takarékosnak, sőt fukarnak tartották. Plebános korában is dolgozott néha béreseivel, hogy a mezei-munka minél kevesebbe kerüljön. Nyugalomba vonulva pedig még cseléket se tartott. Mindössze takarítónő végezte a ház tisztántartását, ami állítólag nem volt miutászert. Most, hogy meghalt, a hagyatéka fivérére jutott, Barabás János tordai nyugalmazott jószágigazgatóra. Volt ugyan egy leánya is, aki az utolsó héten a beteg plebánost ápolta, de minthogy végrendeletet nem csinált, ez a vagyonból nem részesülhet. Most Barabás János törvényes örökös jelentést tett a rendőrségen, hogy a néhai plebánosnak a helybeli pénztáratéknél levő 4 drb. takarékpénztári könyvre elhelyezett pénzeket, összesen 6000 koronát ismeretlen tettesek felvették. Az elhunyt leányát gyanu nem érheti, mert megállapították, hogy a pénzt júl. 5-én vették ki, míg a plebános leánya csak augusztus hónap közepén érkezett a beteg mellé. A rendőrség az eltűnt ezerek után nyomoz és valószínű, hogy már rövidesen kézre kerül a tettes, vagy tettesek.

— **Verekedő testvérek.** Stupán Gyula cipész nem igen tud a munkával összebarátkozni, ahol lehet, elkerüli és csak a könnyű oldalát keresi az életnek. Ezért haragszik rá az öccse, Stupán István, aki az Árpád-utcában lakik. Stupán Gyula hazajött Sormásról az öccséhez, de ez bizony szóba sem állt vele, azért kénytelen kellett elutazott onnan. Este 8 órakor újra visszament, de nem eresztették be, mire az elkeseredett bátya bekiáltott az ablakon: „Addig meg ne tudj dögölni, míg én meg nem bocsátok.” Erre annyira felbőszült Stupán István, hogy a ház egyik lakójával, bottal fölgyverkezve utána ment bátyjának és a Magyar-utcán elérve közös erővel véresre verték, úgy, hogy huzamos ideig eszméletlenül fektűt az utca porában. Magához térve bevásárolt a kórházba. Súlyos testi sértésért tett panaszt öccse ellen.

— **Baleset.** Réder Károly 61 éves szénlerakó a vasutnál, ivóvizért akart menni. Amint a vágányon át akart sétálni, nem vette észre, hogy a többi munkás 4 kocsi, melyek közül kettő már tele volt, kézi erővel feléje tolják. A kocsi ütközése jobb oldali csipőjét oly erővel lökte meg, hogy súlyosabb természetű zúzódást szenvedett. Megállapították, hogy azelőtt szeszt vett magához, de hogy mennyit, azt nem. Beszállították a kórházba.

— **Agyonverte.** Gyenge József hegyesdi lakos szőlője mellett legeltetett Futó Dávid 7 éves kis fiú. A tehén a gyermek vigyázatlansága folytán Gyenge József szőlőjébe ment, hol természetesen kárt tett, amin a gazda annyira fölindult, hogy neki esett a kis gyermeknek és azt agyba-főbe verte, mitől a kis fiú agyhártyalobot kapott, elvesztette halló és beszélni képességét és néhány nap mulva meg is halt.

Jókai Mór 100 kötetes vadonatúj 500 koronás diszkiadása 300 koronáért eladó. — A könyvek Ifj. Wajdits József üzletében bármikor megtekinthetők.

A csurgói céhek multjából.

A „Csurgó és Vidéke”-ben Kalocsay Endre a csurgói céhek „Artikulusi”-ból közöl érdekes adatokat. Ezekből megláthatjuk iparosaink mily felügyeletet gyakoroltak a céhek még a mult század elején a segítők erkölcsi és vallásos életére. A közleményből kiemeljük a következőket:

XI. Artikulus.

A mely Legény Műhelyben állott és kevélységből, rosszaságból, vagy más rossz tőzlől azt ott hagyta, és a szokott két próba hetét ki nem tölti, ha mingyárt egy hétig dolgozott is nem tartozik a Mesterje a heti bért néki adni, mint szintén a meg határozott órákon kívül, nem tartozik a étellel várni, vagy éjjel azt záratlan ajtóval haza várni.

XII. Artikulus.

A mint minden mesterségnél, különös szokások, kötelességek és Órák vagynak estve a munkától való meg szünésre reggel fel kelésrenézve, kötelességek esmérje minden Legény, azon szokásokat pontosan teljesíteni és annakidejében műhelybe menni, és a rendes kitöltött órának elébb onnend menni nem szabad.

XIII. Artikulus.

Mivel felsőbb parancsolatok szerint az úgy nevezett Blaumontagokban vagy a midőnn Dolognak ideje vagyon, Innepet tartani nem szabad, tehát minden Legény ezen rendelést minden politzai törvényeket úgy tartozik nézni, és magát ahoz tartani, Telen 9 óra után; Nyáron 10 óra a házon kívül el maradni, tilalmas játékokkal vagyonnát vesztetgetni, mértékletlen ivás által egességét el rontani, ki teapongó élet által, a maga és a Társaság betsületét meg sérteni nem szabad. A ki ez ellen vét annak büne szerint, 1/4, 1/2 vagy 3/4 része a heti béreinek fogattasson el.

XIV. Artikulus.

Hogy mind ezen felyebb elő adott Artikulusok szorgalmatosan meg őriztessenek, az Isteni félelem elő mozdíttassék, a gonosz Élet jóvá változtassék, a Társaság dolgai jó rendel folytatódjanak, hogy a Társaságnak elő forduló dolgai békességesen, törvényesen, és viszátkodás nélkül el igazittassanak a Paiszitz-Maister a Társaságbeli Legényekkel tartozikere vigyázni és megítélni.

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

kítúnó sikerrel használták
vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmánál és közvényénel, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Kényen emészthető!
Teljesen tisztá!

Kapható darányvöröskösdésben vagy a
Sings-Lithion Salvatorforrás Vállalatnál
Budapest, V. Rudoórpark 6.

KÖZGAZDASÁG.

Főszedték az aszfaltot.

— Puha volt a flakker állomás aszfaltja. —

A Deák-téren levő flakker állomáson most készített az Első flumei aszfaltgyár egy aszfalt utvonatát, melyet minden használat nélkül fel kellett szedni, mert puha volt.

De a flumei aszfaltgyár r. t. nemcsak ezt a kis aszfalt szalagot készítette, hanem a Kazinczy-uton már június óta részint a város megbízásából, részint magánosok részéről készíti a gyalogjárókat. Hosszu ideig kellett várniuk, míg a Kazinczy-utcai rendezés megindulhatott. Makacs felebbezők késleltették, hogy a flumei aszfalttársaság hozzáfoghatott az aszfaltozáshoz. Most ez az eset kellemetlenül érint bennünket, akik éppen a felebbezők ellen emeltük fel szavunkat a lap hasábjain. De nem lehet közönyös ez az eset a magánosok előtt sem, akik sok pénzt öltek bele a gyalogjárókba, melyek épügy ki vannak téve a nap hevének, mint a Deák-téri aszfaltvonal. A város bizonyára alaposan megfogja vizsgáltatni a most aszfalttal készült utrészeket, mielőtt a társaságtól átvenné, nehogy az esetleges rossz anyagu munka újabb költségekbe döntené a város polgárságát.

Annál inkább aktuális most ez a kérdés, mert amint mult számunkban megirtuk a Nagy- és Kiskanizsa közötti uttest is elkészítésre vár, melyen aszfalttal kísérletezni valóságos bűn volna.

A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Sopronban szeptember hó 5. napján délelőtt 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez küldendők. Szent-György-utca 20.

A Zalai Közlöny

Szerkesztősége és kiadóhivatala

Deák-tér 1. sz. alatt van

ROPS

Biztonsági
gyorsfűző.

Tűzveszély kizárva.

Ha felborul elalszik. Ha

szesz ki nem folyhat. Ha

Szeszfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasáru és háztartási
cikkeket árusító üzletekben.

Ha valahol nem kapható sziveskedjék
hozzánk fordulni.

Képes prospectus ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Részv.-Társ.

BUDAPEST, V., Külső-Váci-ut 74/51.

Helybéli elárúatók:

Weiser J. C., Bettlheim és Guth, Rosenfeld

Adolf fiai, Köhler Testvérek

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPEST V. VÁCI-UT 30.

ELISMERT LEGHIRESEBB
CSEPLŐKÉSZLETEK
TELJES JÓTÁLÁSSAI

ÜZEMBEN
BÁRMIKOR
MEGTEKINT
HETŐK.

ELSŐRENDŰ
SZIVÓGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTSÉG.
LŐERŐ ÓRÁNKINT
KB. 11-2 FILLÉR
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
ÁRJESZÉK INGYEN.

A sült galamb

ma már csak a példabe-
szédé. Ha valamiben sikert
akar elérni, akkor foglal-
koznia kell az ügyvel. Ha
eladni akar, ha venni akar,
előját csekély munkával,
kevés pénzért elérheti. Adja
fel a szükséges hirdetését a
ZALAI KÖZLÖNY-nek,
hol hirdetés-ajánló tarifa
mellát, pontosan az Ön
által kijelölt helyen és for-
mában fog megjelenni.

Tervezetet díjmentesen
készítünk

HIRDESSEN

A ZALAI KÖZLÖNY-BEN.

Bérma ajándéku

Imakönyvek

óriási választékban kaphatók

Ifj. Wajdits József

könyvkereskedésében Nagykanizsán

Deák-tér 1. szám.

Nyomatott a laptulajdonos Ifj. Wajdits József könyvayomdájában Nagykanizsán.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Elsőfuztatási árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Hirdetések díjazás szerint.

Parcellázás, telepítés, kisbérlet!

Ujabbán sok népboldogító jelszóval dobálózunk. Hangzatos frázisokkal akarunk mindenáron segíteni a pusztuló magyarságon s annak legtermékenyebb osztályán a kisbirtokosokon. Szó sincs róla az akarat helyes s az adott módozatok is megfelelőek volnának, csak az a baj, hogy nem volt és ma sincs sehol helyesen keresztülvétele.

Az egész országon végigvonul e szó „parcellázunk”! S ma itt, holnap ott olvashatunk egy-egy parcellázási skandalumról, egyik helyen uzsorára van alapítva, másik helyen bankok vagy megbízhatatlan elemek kerítik a kezükbe az egész műveletet s háromszor is lehúzzák a bőrt a földéhes magyarról, a ki karmaik közé kerül.

„Telepítsünk”! ez is egy program, a melylyel szociológusok, agráriusok szeretik hitegetni a hiszékeny publikumot, mondván, hogy csak telepítéssel lesz boldog a magyar. Hát telepítsünk! Mi is azt mondjuk, de nem úgy, mint a miként eddig telepítettünk, hogy alig boldogul egy telephely is szép Magyarországon.

Osináljunk kisbérleteket! Ez megint a „Magyar Gazdaszövetség” egyik jelszava, a nagybirtokosoké, a melyeknek ügyészei ezen a műveleten szeretnék rendbehozni egy-egy latifundium zilált anyagi viszonyait, és kiuzsorázott földjét.

A parcellázásoknál uzsora, a telepítésnél fejvesztettség, a kisbérleteknél ügyészi manipuláció, szóval dühöng a jólét, a boldogítás.

Csak hogy mindezekből nem lesz boldog a magyar kisbirtokosság. Mert elvégre ő is tud már gondolkozni s belátja, hogy nem ott kezdődik az ő boldogulása, a hol a nagybirtok érdeke.

Ő igenis földet akar, a melyet tisztességesen megfizet, megmunkál, de élni is akar abból, nem pedig mindenét ráköltve a vételárra, szerződésre, átírára, bérrendezésre földönfutóvá lenni.

Az a parcellázás igenis jó dolog; állja a kisbirtokosság, de a mikor — mint legutóbb is olvashattuk — egy gróf Csekonics holdját 740, mond hétszáznegyven forintjával parcellázza nem bolond, hogy olyan beszerzési kiadással kezdje, a melyet abból a földből soha ki nem hozhat.

Egy-egy jól megválasztott és benépesített telephely áldás lehetne a magyarságra. Sok kisbirtokos családnak, nyujthatna megélhetést, előmozdítaná vagyonosodását, erős védőbástyája lehetnek a nemzetiségek által szorongatott végvárnak, ha létérdekei azon a telepen biztosítva lennének; olyképen azonban, a miként a mai telephelyeket be-

rendezve látjuk, képtelenség azok szaporodását még feltenni is.

Megválasztása a telephelyeknek s a letelepítendő kisbirtokosok megélhetéséhez a lélfeltételeket biztosítani, ezt kell szem előtt tartanunk a jövő telephelyeinél.

A mi a kis- és örökbérleteket illeti, az idea mint ilyen megállhat. Állandósítani, mindenütt bevezetni azonban nem szabad, mert nagyon sok helyen még a legelemibb előfeltétele a humanus bérleti szerződés is ki van zárva. Uradalmi ügyészek kezeiben az a kisbirtokos, bérbevevő olyan örökbérletet köthet, hogy attól koldul egész életében.

Lesz még alkalmunk arra, hogy úgy a parcellázás, mint a telepítés s a kisbérletekről e lapok hasábjain kifejtessük a követendő, helyes s a kisbirtokosok érdekeit szem előtt tartó eljárásokat s most csak annyit, hogy több belátást és több gyakorlati érzéket a műveletek végrehajtásánál!

Zalavármegyei tanítók.

A Zalavármegyei Általános Tanítótestület e hó 26-án tartotta közgyűlését Keszthelyen Szalay Sándor elnöke alatt. Bár az egyesület címében is benne van, hogy Zalavármegyei, meg cikkünk élén is, mégis csak egy töredéke az a tanítósnak, melyet ez az egyesület magába foglal és még kisebb töredéke az, mely ott megjelent. Tanítósnak még mindig nincs azon a fokozaton, hogy belátna azt, hogy a tanítóvilág egyetemes tömegének vállvetett munkájára van szükség, ha azokat a nagycélú ideálokat megakarja valósítani, melyeket tőle a magyar nemzet jogosan elvár. Szűk felekezeti érdekek, aprólékos egyéni aspirációk azok, melyek ezt a nagyfontosságú kulturális tényezőt apró csoportokra bontja, működésének kifejtésében korlátozza, munkájának eredményét pedig devalválja. A Zalai Közlöny már többször rámutatott annak szükségességére, hogy a tanítók egy táborban fejthetik ki csak igazán erőiket. A tanítók között elengedhetetlenül szükséges kollégialis viszony csak akkor lehetséges, ha egy csatasorban harcolnak, ha egy főcél felé irányítják azt a gyermekvilágot, mely lelkiezetésükre van bízva. Addig míg ezt tanítósnak be nem látja, míg különbséget látnak állami, községi meg felekezeti tanítók munkája között, addig ennek mindig a nemzeti szellem fogja kárát vallani és addig mindig meddő marad a hangzatos jelszavakkal való dobálódás.

A gyűlés lefolyásáról tudósítónk a következőkben számol be: Keszthely város fellobogóva várta a megyei tanítósnak, melynek jó része már 25-én oda érkezett. A tanítók leszállásáról szintén a város gondoskodott. Reggel 8 órakor nagymise volt a tanítók tisztelőre és csak azután gyűlekeztek a városháza nagytermében, hol először is a nemzet imáját, a Hymnuszt énekelte el a lelkes tanítóserég. Szalay Sándor elnöki megnyitójában azt fejtegette, szükségeseke-e, hasznosak-e ezek a tanító-gyűlések. Arra a konkluzióra jut, hogy ezek a gyűlések a tanítói lelkesedésnek, pályára iránt való szeretetnek

szent tüzhelyei, hol újra meg újra felmelegszik a tanítósnak lelke és lángra gyul a további nemes munkára. Nem elég a tanítósnak iskolában kifejtett munkája, a nép között is maghíntó apostolok legyenek ők, akik mind a régi, mind az új eszmékből az igazság gondozói legyenek. Az iskola az igazság temploma.

A gyűlés egyik tárgya volt egy új számológép bemutatása. Boda Béla rigácsi tanítósnak nagy gondnal összeállított számológépe ez. Igazi komplikált gép, melynek használati módja külön gyakorlatot kíván. De szemléltető alkalmatlansága kétségbevonhatatlan. Majd Németh György diszeli tanító „A hazaszeretetre való nevelés” című felolvasása következett. Ujat nem mondott. A Zalamegyei Ált. Tanítótestület gyűlésein már többször tárgyalták e témát, sőt pályázatfelvétél is feldolgoztattak. A gyűlés elfogadta azt az indítványát, hogy pályázatot hirdet a zalavármegyei kiváló egyéniségek életrajzainak illusztrált kiadására. Ezt mint jutalomkönyvet fogja évenként az iskolákban kiosztani.

A gyűlés folyamán még a tanítósnak belső ügyei jutottak tárgyalás alá.

Jelen volt Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanácsos zalavármegyei tanfelügyelő, Csanády Gusztáv a Keszthely városi iskolaszék elnöke és Nagy István városbíró. Batthyány Pál gr. főispán Wiesbadeni nyaralásával mentette ki távolmaradását, a gyűlést meleg hangon üdvözlő és munkájára Isten áldását kéri.

A palini iskola.

Szegény boldogult jó Magasi bátyánk. Nem mondhatjuk, hogy a te örökösödbe pogányok ültek. Nem ült ugyan oda senki, amióta te huszonöt, vagy nem tudom hány évi hasznos munka után árván hagytad a palini iskolát. Nem is hinnéd talán el, hogy az a nép, mely annyira szeretett téled tanulni, egy egész esztendőig lelki táplálék nélkül maradt. Iskoládát burján verte fel. Nem kell az senkinek. Míg te éltél, az uradalom a község és a felekezet mind magának vallotta az iskolát és szívesen áldozott azon az oltáron, melynek te voltál hivatott papja. Hogy te behunyad fáradt szemeidet, nem kellett az iskola senkinek se; csodálatos módon még a felekezetnek se, mely pedig oly szívesen áldoz, ha hívek szerzéséről van szó.

Igen is Palinban se az uradalom, se a község, se a felekezet nem volt hajlandó a nép iskoláztatásának kötelességét elismerni. Így történt, hogy az Urnak 1908—9-iki tanítási évében a palini gyermekek nem voltak beiskolázva, mert sem iskolájuk, sem tanítójuk nem volt.

Nehogy valaki azt higgye, hogy Palin valami amerikai új magyar telep, melyen most akarnak csak konszolidálódni a viszonyok, sietek megmondani, hogy Palin Zalamegyében van, Nagykanizsa szomszédságában és hogy ez a 20-ik században történt.

Vége azonban a józan magyar szülők, akiknek gyermekeit érinti legjobban ez a kompetencia harc, mely miatt az ő gyermekeik tudatlansága kerülne ki diadalmasan, megsokalták a helyzetet és a szülők érdekeltsége alakított iskolaszéket és a napokban annak rendje és módja szerint tanítót is választott.

Borbély Gyula nagykanizsai okleveles fiatal tanítóra esett a választás, aki hivatva lesz, hogy azt a felvilágosult szellemet, melyben Magasi József oktatta faluját, továbbra is megtartsa. Személyesen ismerjük a fiatal tanítót, és nagy a reményünk, hogy Palinba ismét egy talpig derék, hivatásának magaslátán álló tanító kerül. Hogy ő kinek a tanítója, még maga se tudja. Arról már gondoskodtak, hogy a szeptember hónapi fizetését megkaphassa. Bizonyosan nem fog elmaradni az októberi se. Tudomásunk van azonban arról, hogy ezt az illetékességi gordiusi csomót Zalavármegye tanfelügyelője a tőle megszokott bölcseséggel fogja megoldani úgy, hogy még a jelen tanítási évben állami iskoláról fog gondoskodni a derék palinai szülők gyermekei számára. Meg is érdemlik.

Junga fogságban.

A garnizon szenzációja.

(Saját tudósítónktól.) Mikor a kassai pokolgép-szenzáció ügyét a fővárosi lapok napokon át tárgyalták, ki merete gondolni, hogy a rémregénybe illő merénylet tettese Nagykanizsán van és az illető aktív katonatiszt.

Pénteken éjjel kipattant már a szenzáció minden izgalmas részlete, szombaton éjjel a tettes: Junga Sebő százados, a nagykanizsai 20-ik honvédegylegerezred második zászlóaljának parancsnoka a székesfehérvári hadbíróóság börtönének vizsgálati foglya volt.

Az eset leírhatatlan izgalmat, óriási feltűnést keltett Nagykanizsán. De feltűnést keltett az eset mindenütt, ahol a távirói jelentések nyomán híre ment a váratlan fordulathoz. A budapesti, wieni és más külföldi lapok hasábjain átfoglalkoznak az ügygel. Külön cikkekben tárgyalják az ügy érdemi részét. Keresik a pokolgepes szenzáció rugóit, de az ügynek teljesen elitogadható magyarázatát senki sem tudja megadni. Az eset aktív hőse, ha szabad a hős kifejezést emez ügyre alkalmazni, dalias katona. Kinek bátorságáról, férfias, katonás magatartásáról hasábjainak írják tele a „riporter” eletrajzírók. S ha most ezt a mintakatonát, mint tettest, behelyezzük a kassai pokolgepes szenzáció gyorsan lefutott eseményeibe, szinte önmagától vetődik fel a kétkedő gondolata: vajjon tényleg ő a tettes-e. Nem akarja senki elhinni, hogy Junga Sebő, a rideg, férfias katona, így gyáva módon szerezzon magának elégtételt, ha van miért elégtételt venni. Junga eddigi élettörténete és a pokolgepes eset között óriási űr tátong. Mit tartalmaz ez a tátongó űr, ezt még mely titok fedi. Csak verziók vannak róla, melyet nehéz ellenőrizni.

Az eset — mint egy fővárosi lap helyesen jegyezte meg, „peldátlanul áll a hadsereg történetében.” Kipattan-e a szenzáció minden érdekes részlete, nem valószínű. Egy bizonyos: Nagykanizsa garnizonja olyan megdöbbentően izgalmas ügyben lett az eseme-

nyek központja, minőt eddig csak a detektív regények olvasói kaptak idegizgató osemegéül — írói fantáziából feltáralva.

A kassai merénylet és a leleplezés részleteit a fővárosi lapok már bőven tárgyalták. Mi csak onnan kezdjük az események regisztrálását:

Miként történt Junga letartóztatása.

A nagykanizsai 20. honvédegylegerezred parancsnoksága pénteken délből kapta meg Junga letartóztatását elrendelő táviratot. A letartóztatási parancs Halasy Károly m. kir. államvasúti ellenőr, Junga mostohatestvérének, a fővárosi rendőrség előtt tett vallomása alapján történt.

Junga a távirat megérkezésekor nem volt Nagykanizsán, mert az ezreddel volt gyakorlaton Söjtör környékén. Tán az eset érdekes véletlenje, hogy Junga pénteken éjjel ezredétől hazaérkezett három napi szabadságra. Az ezredparancsnok Kövesdi Boér Gusztáv erről értesült késő éjjel Junga Arany János és Kinizsi-utca sarkán levő lakásához köcsin odahajtott Hertelendy hadnagy kíséretében. A letartóztatási aktus, egyik híradás szerint, úgy történt, hogy az alezredes belépett a beteg felesége mellett virrasztó századoshoz és egészen száraz hangon mondta:

— Százados ur, ön le van tartóztatva.

Junga haptákba vágta magát, mereven biccentett a fejével, egy szót se szólt, sem ő, sem az asszony nem kérdezte az éjféli letartóztatás okát. Ugy látszott, nem lepte meg őket a dolog, — el voltak rá készülve, Junga gyöngéden elbúcsuzott a feleségétől, akinek szemébe könny szökött, aztán sapkában, kard nélkül eltávozott. Elül az alezredes ment, utána a hadnagy lépdelt. Köcsiba ültek és a kaszárnyába hajtottak. Itt őrizet alá vették a századosot.

Ezzel szemben jól értesültnek mondott forrásból közlik velünk, hogy Kövesdy Boér Gusztáv alezredes a százados hálszobájának ablakán bekopogtatva arra kérte a századosot, hogy jöjjön be vele a lakanyába, mert egy fontos ügyben jegyzőkönyvet kell felvenni, melynél néki is jelen kell lenni. Junga eleinte szabadkozott és kérte az alezredest, hogy tekintsen el ettől, mert felesége beteg és ő is nagyon fáradt. Majd újabb felhívásra engedett és az alezredes és hadnagy kíséretében a József főherceg lakanyába hajtottak.

A lakanya egyik szobájában Boér alezredes felmutatta Jungának a letartóztatást elrendelő parancsot. Junga sápadt izgatott lett. Majd minden összehűgés nélküli hadaró beszédet kezdett. Arról panaszkodott, hogy kigyók vannak a fejében. Olyan benyomást tett a jelenvoltakra, mintha megőrült volna. Ablakokat zuzott be és a szoba kályháját akarta összedönteni. Majd hirtelen aléltan összerogyott. Ezt az alkalmat felhasználták magmotosására, vajjon nincs-e oly tárgy, fegyver vagy méreg amivel öngyilkosságot követhet el. Nem találtak nála.

Egész éjjel egy hadnagy őrködött Jungára három fegyveres katonával.

Megérkezik a hadbíró.

Pénteken éjjel érkezett ide Székesfehérvárról mint honvédkerületi székhelyről, dr. Dalmay Géza százados hadbíró, Horváth Olivér hadbíró

gyakornok kíséretében. Szombaton kora reggel megkezdődött a kihallgatás, melynek azonban semminemű részlete nem szivárgott ki. A hadbíró szombaton délután a Nagykanizsáról 5 óra 25 perckor induló gyorsvonattal hazautazott.

Junga elszállítása.

Szombaton a délutáni órákban a beavattott hírről vették, hogy Junga Sebő a délutáni gyorsvonattal szállítják Székesfehérvárra. A hír igaznak bizonyult. Délután öt óra tájban egy osukott bérkoosi állt meg a honvédkaszárnya előtt, melynek ajtajában kis vártatva megjelent Pályi honvéd százados, Ebenspanger honvédfőhadnagy között: Junga. A fogoly százados egyenruhában volt, kard nélkül. A mindig feszes marcona katonát, mintha megtörte volna az előző éj izgalma, fáradtan szállt a kocsiba, melynek bensejéből elhangzott Pályi százados hangja:

— A vasúthoz.

A kooosi gyors ügetéssel hajtott a pályaudvarhoz, hol a benntűlők gyorsan kiszálltak és az első osztályú váróterembe siettek.

A pályaudvaron hamar híre ment, hogy Jungát szállítják és a váróterem elé csakhamar sok kíváncsi tódult.

A gyorsvonat pontosan öt óra és tizenöt perckor robogott be a peronra és amint bérkeztek. Pályi százados és Ebenspanger főhadnagy közre vették Jungát és beszálltak vele egy első osztályú fülkébe. A fülkében még csak egy urinó utazott, ki természetesen nem is sejtette, hogy az izgalmas kassai szenzáció tettesével ül együtt a bordó bársonypamlagon.

A kocsit mely a vonaton legutolsó volt, az indulásig élénk érdeklődéssel vették körül.

Ezzel a gyorsvonattal utazott a százados hadbíró és egy másik kocsiban.

Junga nyugodtan viselkedett az uton.

Pályi százados és Ebenspanger főhadnagy még szombaton éjjel visszajöttek Nagykanizsára.

Junga és családjá.

Junga Sebő most negyvenhétéves, a 20. honvédegylegerezred második zászlóaljának parancsnoka mint hírlík most neveztek volna ki őrnaggyá. Bár ő ismerősei előtt az idén tavasszal tett nyilatkozata szerint — már az idén májusra várta az őrnagyi kinevezést. Nagykanizsán négy gimnáziumi osztályt végzett, aztán a haditengerészethez ment, ahol a sorhajószázados lett. Nagyon jó tengerész volt. Egyszer a hajó legénysége és tisztikara sárgalázba esett és ő egyedül vitte rá a hajót. Ezért nagy kitüntetést kapott. Különböben is számos ordó ékesíti férfias, széles mellét, többek közt egy péruai érdemrend is. Később a honvédséghez került mint hadnagy. Nagykanizsára már századosi rangban ment vissza, majd áthelyezték Kassára. A mult év májusában újra visszahelyezték Nagykanizsára. Huszonöt éve katona, nyolc évvel ezelőtt nősült meg. Egy szép olasz marcheset vett feleségül a külsőségekből ítélve nagyon boldog családi életet élt. Mindig nejevel ment az utcán és a nyilvános helyeken is csak neje társaságában jelent meg. Különböben is mondhatni elég visszavonult életet éltek. Kevés családdal érintkeztek. Nappal sokszor tettek sétalovaglás egy környékbeli mágna birtoka felé, kit a család személyesen ismert.

A házasságból 3 gyermek született, kik közül egyik 7 éves, második 5 éves a legkisebb másfél éves.

MILKA SUCHARD

Csak alpesi tej
kakao
és csukorból áll
Páratlan
különlegesség.

Junga kiválóan intelligens ember volt. Négy-öt nyelvet értett. Rajzait, festményeit hozzáértők értékesnek mondják. Kötő neve volt az amatőrfényképész világban. Több képe megjelent bel- és külföldi szépirodalmi és katonai szaklapokban. A vegyészethez és fizikához mesésen értett, ami valószínű teszi azt, hogy a szakértők szerint kiválóan megalakított pokolgépet ő maga készített. Magyaros érzelméről, katonai fegyelmességéről sokat beszélnek. De azt is mondják, hogy lobbanékony ideges természetű ember volt, ki gyorsan a legkisebb dolog miatt is méregbe jött.

Szombat d. u. 4 órakor Vlasits József tanító észrevette, hogy Jungáné szobájában tűz van. Többedmagával berontott a lakásba és azonnal eloltották. A csipkékfüggöny és egy asztalterítő sarkán kívül egyéb nem égett el. A városban erre az a hír terjedt el, mintha a századosné öngyilkossági kísérletből magára lőtt volna és a revolverlövéstől gyúlt volna meg a szoba. A rendőrségi információ ezt ebben a formában nem erősíti meg. Az átkutatott szobában egy poros revolvert találtak ugyan, de ebből lövés nem történt, ellenben egy gyertya volt a függöny alatt, mely azt meggyújtotta. Az uriaszony pedig a rendőrség megjelenésekor egy másik teremben feküdt és Ország Lajos dr. részesítette orvosi segélyben.

LE DÉLICE cigarettapapír
cigarettafüvegy
mindenütt kapható.

HIREK.

— **Személyi hir.** Bay György rendőrkapitány a bünygyosztály vezetője nyári szabadságáról hazatért és hivatalának vezetését átvette.

— **Gyászhir.** Csütörtökön d. u. helyezték örök nyugalomra Keszthelyen Marton Mórné szül. Weisz Teréz urnót. A temetésen Keszthely város előkelő közönsége őszinte fájdalommal és részvétellel jelent meg. A széles körben ismert és tisztelt urinó nemes gondolkodása, mely egész családját jellemzi, a zajtalanul gyakorolt jótékonyasága, mely e családban szinte átöröklődik, közkedvelté tették őt a társadalom minden rétegében. Büchler Salamou dr. főrabbi könnyekig megható szép beszédben bucsuztatta el a megboldogultat, ki amily boldogságot terjesztett áldásos életével övéire, oly mély gyászt okozott, hogy megtért őseihez.

— **Babos László nagy beteg.** Babos László ügyvéd és író a nagykanizsai sajtónak évtizedek óta önzetlen munkatársa a régi Nagykanizsa egyik kiválóan képzett ismerője, kinek irodalmi művei több önálló kötetben jelentek meg, ismét nagy beteg. Régi betegségéhez szombaton új betegség jött: jobboldali szélütés érte. Állapota annyira rosszra fordult, hogy szombaton este Báthory-utcai egyszerű garszon lakásáról mentőkocsin a városi kórházba szállították, hol a belgyógyászati szoba egyik kórágán helyezték el. Ismerősei körében nagyon sajnálják a jobb sorsra érdemes tehetséges embert, kinek állapota iránt többen érdeklődtek.

— **Iskolai beírások.** A helybeli felső keresk. iskolában, a javító vizsgálatokat aug. 31-én d. e. 8 órakor tartják meg. A tanulók felvétele szept. 1. 2. és 3-án napján d. e. 9—12-ig d. u. 3—5 órakor történik. Az írásbeli érettségi vizsgálatokat 5—9. napján, a szóbelieket 13-án, az írásbeli osztálymagánvizsgálatokat 10-én d. e. 8 órakor, a szóbelieket 13-án tartják meg. — A női kereskedelmi tanfolyamban a tanulók felvétele szeptember 1—3. napján történik, melyre az eddig jelentkezőknek utolsó évi bizonyítványuk felmutatásával meg kell jellemeznük. A javító vizsgálatok szept. 13-án tartanak meg. — Az izraelita elemi iskolában a javító vizsgálatokat aug. 31-én d. e. 10—12. órakor tartják meg a tanulók felvétele szept. 1., 2. és 3. napján történik.

— **Segély a katonák családjának.** A márciusi mozgósításkor behívott tartalékos katonák családjai részére a hadügyminiszterium segélynyújtást rendelt el. A városházán most készítik az illetők táblázatos kimutatását. A város összesen 11 helybeli véleményezett, kiknek családja a segélyre rászorult. Ezek most felterjesztetnek az alispánhoz, innen a honvédelmi miniszterhez, hol a segély összege megállapítatik és a kiutalás elrendeltek. Természetes, a segély folyósításáig még jó kis idő mulik el.

— **Koszorúptóli adomány.** F. hó 22-én elhunyt Rauch Jakab ur iránti kegyelet jeléül adományoztak: Dr. Szabó Zsigmond 50 k., Nagykanizsai segélyegylet 30 k., Beck Miksa 5 k., Dr. Kovács Henrik Osurgó 5 k., Kanizser B. 5 k., Szabó Lipót és neje 5 k., Fleischacker József és neje 3 k. Összesen 103 kor. Az izr. Szent Egyet.

— **Gyümölcsárúsítás a vasuti állomásokon.** Hogy a Balatonvidéken termő kitűnő gyümölcsöt a kistermelők kellően tudják értékesíteni, másrészt pedig, hogy a Balaton vidékén utazó közönség olcsón jusson hozzá jó gyümöleshöz, a balatoni szövetség megkeresést intézett a Máv. szombathelyi üzletvezetőségéhez, engedje meg, hogy a balatonmenti vasuti állomásokon a kistermelők szabadon árúsihassák gyümölcsüket. Az üzletvezetőség most értesítette a balatoni szövetséget, hogy a balatonvidéki vasut összes állomásait utasította, hogy kifogástalan viseletű egyéneknek a gyümölcs elárúsítását a vonatok közlekedése alkalmával engedjék meg.

— **Megkéselte az apját.** Imrei János kiskanizsai földmives együtt dolgozgatott ugyancsak János nevű 19 éves fiával. Züllött, csavargó természetű fiával sok kellemetlensége volt már. Kétszer toloncolták haza idegenből. Munka után a pincébe mentek. Ott volt az embernek második feleségétől való 14 éves leánya is, akit ez a suhanc folyton sértetgetett, ingerelt és fattyunak nevezett. Mikor az apa már nem tűrhette tovább fiának a gorombaságait, pofon akarta vágni. A derék fiu pedig késével végig hasította az apja kezét. Csak akkor tért észre, mikor a kifőcsenő vér pirosra festette a pince falait. Kórházba szállították. Az apa a reudőrségen követelte fiának megbüntetését.

— **Fajtalanokdó földmives.** Salamon János inkeataifalvi földmives 25-én bejött Nagykanizsára gabonát eladni. Az eladás várakozáson felül sikerülhetett, mert örömben egy kis dáridót csapott egy koresmában, hol úgy berugott, hogy nem tudott hazamenni. A cintorium gyeppjére lefeküdt és csak másnap d. e. ébredt fel. Ekkor ment arra Horváth Juliska 12 éves nyomorék leánya, akit a még mindig mámoros ember megfogott és állati ösztönének kielégítésére akarta kényszeríteni. Meglátták ezt arra járó élemedett asszonyok, szidni, átkozni kezdték az ocsmány embert, majd rendőrré kiáltottak. Ekkor az atyafi megugrott, de a rendőrök a Látóhegy alatt elfogták és letartóztatták. Átadták az ügyészségnek.

— **Baleset.** Vajda György 24 éves vasuti kisegítő munkás 6 óra után a munkából kiállva a viztartóhoz ment, hogy kezeit megmossa. A 3. vágány végén levő útközök vasgerendájához nyult az odatett mosósózáért. Abban a pillanatban egy mozdony a kocsikhoz járt és ezek a bakhoz szorították balkezét, mely ennek folytán súlyos zúzódást szenvedett.

Schulhof Adolf nagykanizsai borkereskedő elhalálása folytán, körülbelül 2000 hektoliter különböző nagyságu **ásók** és **transporthordó** teljesen kifogástalan jó állapotban eladásra kerül. Érdeklődők, a hordókat **SCHULHOF** cég üzlettelepén Nagykanizsán bármikor megtekinthetik.

Jókai Mór 100 kötetes vadonutaj 500 koronás diszkiadása 300 koronáért eladó. — A könyvek Ifj. Wajdits József üzletében bármikor megtekinthetők.

NYILTTÉR.

Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A legkísérletesebb s a bel- és külföld legelső tekintélyei valamint sok ezer orvos által ajánlott táplálószer egészséges és bélbajos gyermekeknek és felnőtteknek. Nagy tápláló értéke van, előmozdítja a csont és az izom fejlődését, szabályozza az emésztést és használatára olcsó.

Szülők és tanulók figyelmébe.

Legújban városunkban egy oly cég is foglalkozik iskolakönyvek eladásával, mihez a szükséges szakértelmű és szakképzettségük nincsen meg, s így a tanulók kivannak annak a veszélynek téve, hogy rossz kiadású elavult könyveket vásárolnak. Helyesen akkor cselekszik minden szülő és tanuló, ha könyveit a város szakértő s régi könyvkereskedésében szerzi be, kik a kiszolgáló tankönyveket ismerik, nem pedig olyan alkalmi kereskedésben, mely tankönyvekkel sohasem foglalkozott és könyvismeret hiányában igen kétséges vajjon használható tankönyveket árúsít-e? Tankönyvkiadó csupán tanult könyvkereskedésekkel állanak összeköttetésben.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Színészet.** Kövessy Albert szintársulata újra bevonul az Arénába. Siófokról visszatérve szept. 1-én megkezdte az őszi szezon előadásait. Előleges színi jelentésében csupa új neveket találkoztunk. A közönség szinte már megszokta azokat a megkedvelt izmos tehetségeket, melyek a Kövessy társulatnak oszlopai voltak. Nem emlíjük meg őket névszerint hiszen elégszer elmondtuk róluk véleményünket akár dicséretleg kellett róluk nyilatkoznunk, akár kifogásainkat tettük meg játékaikra vonatkozólag. Most új erővel vonul be a társulat. Azaz, hogy erők lesznek-e azt még nem tudjuk, mert Kövessy meglehetősen az ismeretlenség homályából szerződtette össze társulatát. Bizonyosan lesznek tehetséges színészek közöttük. Közönségünk bizonyára nem lesz elfogult régi kedvencei miatt és az új kiválóságokat a saját értékük szerint fogja elismerő tapsaiban részesíteni. Bár így rövid időközben történt változásnál az össze-

A Bór- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

Kitűnő sikerrel használták vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmánál és köszvénynél, a cukorbetegségnek, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatású!

Vanamentes! Kézenem emésztendő!
Teljesen lílial!

Kapható: ásványvízkereskedésekben vagy a Szent-Lipóczy-Salvatorforrás Vállalatnál
Budapest, V. Károlyi-utca 8.

hasonlítás a múlt és jelen között szinte elkerülhetetlen. Ez azonban ne akadályozza közönségünket abban, hogyha a társulat művészetével rászolgál, kellő pártolásban ne részesítse törekvéseit.

* **Magyar dalpályázat.** Svárdström Valborg asszony, az ismert svéd énekművész, kit a magyar közönség páratlan művésze révén annyira szívébe fogadott, 2000 koronát kitévő pályadíjakat tűzött ki magyar szövegű műdalokra. E hazafias tényével hálájának egy részét akarja leróni a magyar közönséggel szemben, azért a lelkes fogadtatásért melyben őt attól a pillanattól fogva részesítette, midőn először hangzott el ajkáról a magyar dal. A négy legjobbnak ítélt dal, egyenként 400 koronás díjban részesül. A nyolc második díj 50—50 koronára rug. A 12 pályadíjazott dal a művészön hangversenyekben állandóan énekelni fogja. Pályázhat minden magyar zeneszerző legfeljebb három dallal, melyek jelígis levél kíséretében a „Harmonia” zeneműkiadó-vállalat, hangversenyrendező és első hazai zongoragyár részv.-társ. igazgatóságának, illetve Ifj. dr. Hubay Jenő vezető igazgatónak (Budapest, IV. Váci-utca 20.) küldendők be. A dalok kiadási és tulajdonjoga a Harmoniára száll át, amely a pályadíjnyertes műveket, a bíráló megválasztása után, művészi köntösben nyilvánosságra fogja hozni. A bírálóbizottság elnöke: Mihalovich, tagjai: Hubay Jenő, Herzfeld Victor, dr. Diósy Béla és Kern Aurél. A pályázat 1909. szeptember 20-án jár le.

KÖZGAZDASÁG.

A Pátria gyár átadása. Ez a szép jövőnek indult gyár eddigi formájában befejezte működését. Tudvalevő, hogy a Franck Henrik féle üres cég vette meg a gyárépületet és berendezést. A gyár eddigi vezetősége készítette saját hivatalnokaival a leltárt, melynek alapján szept. 1-én átveszi az új cég. A gyár természetesen továbbra is üzemen marad, mivel erre a várossal kötött szerződés értelmében kötelezve van. További intézkedésig az eddigi hivatalnokok is megmaradnak állásaikban.

Déli vasút. Folyó évi augusztus hó 25-én a stenbrück-zágrábi vonalon Zapresic és Zágráb állomások között a 46 sz. óránál levő „Podused” megállóhely az ennek közelében létesített „Croatia” portland cementgyár kocsirakományi gyors- és teheráru küldemények fel- és kiadására mint új rakodó és önálló elszámolási hely meg fog nyitni. E megállóhely az általános személy- és podgyászforgalomra továbbra is berendezve marad, mint rakodó és elszámolási hely pedig kizárólag csak a „Croatia” portland cementgyár kocsirakományi gyors- és teheráru küldeményeinek fel- és kiadására, illetve elszámolására szolgál. — Hullák, élő állatok és oly tárgyak melyek be- vagy kirakásához külön berendezések igényeltetnek, a megálló-rakodóhelyen sem fel- sem pedig ki nem adhatók.

A fumei aszfaltnak — szarva nőtt. A fumei aszfaltgyár a várostól megbízást kapott nemrégiben aszfaltozásra. Ez a nemvárt szerencse nagy örömet keltett a népszerűtlen aszfaltegnél, melyről nem egyszer, nem a leghizelgöbben nyilatkoztak a lapok. Legutóbb mi is megírtuk, hogy a Deák-téri állomás aszfaltját felszedték, mert puha volt. Ez a cikkünk érthetően kellemetlen a cégnek, melynek érdekében bizonyos oldalról erősen agítottak

és most nagyon kényelmetlenül hatna, ha ilyen hírek kerülnének forgalomba. Ezért nőtt meg a szarva — a fumei aszfaltnak. Megmáshatatlán tény az, hogy a jelzett utvonalon az aszfaltot fel kellett szedni. Nem azért mert az aszfalt jó volt, hanem mert rossz volt.

Osöd. Pauk B. vagyombukott Zalaegerszegi kereskedő áru 10,216, berendezései 401, butorai 705 K értékűek. Ezzel szemben passzívai 22,000 K-ra rugnak. A hitelezők legfeljebb 4—5%-ot kapnak.

A tejhamisítók ellen. Akárhányszor megtörtént, hogy péküzletekben vízzel hígított tejet árultak. Ha tejhamisítás miatt az illető pékmesterek ellen vizsgálatot indítottak, azzal védekeztek, hogy a vizezett tejet feldolgozásra használják. A földmivelügyi miniszter most rendeletileg intézkedett, hogy minden pékmester felírásban jelezni tartozik, áru-e tejet, vagy nem. Árusításra nem szánt, feldolgozásra használható tej vagy tejtermék az árusító üzletben egyáltalán nem tartható.

FIGYELEM! Sok értékesen utáztatot szoktak ajánlani.

Globin
cipőtisztítószer
legszébb

**fényt adja,
a bőrt puhán és
egészen tartja.**

Kérjünk mindenütt határozottan GLOBINT Fritsch Scholz jun. r. t. től.

A sült galamb

ma már csak a példabeszéd. Ha valamiben sikert akar elérni, akkor foglalkoznia kell az ügygel. Ha eladni akar, ha venni akar, előjárt csekély munkával, kevés pénzért elérheti. Adja fel a szükséges hirdetését a ZALAI KÖZLÖNY-nek, hol hirdetésre olesó tarifa mellett, pontosan az Ön által kijelölt helyen és formában fog megjelenni.

Tervezetet díjmentesen készítünk. ○ ○ ○ ○ ○

Hordó-eladás.

Új és használt ajtós és ajtónélküli boros, szeszes, káposztás és gazdasági célokra szolgáló hordókat mindenféle nagyságban, előnyös fizetési feltételekkel legolcsóbban szállít esetleg bizományba ad

Bor- és Hordó-Forgalmi Vállalat

SCHWARZ és FABIÁN, BUDAPEST VII., Erzsébet-körut 35 Telefon 116-27. Legolcsóbb beszerzési forrás termelők és viszont-elárúsítók részére.

Közvetítés díjaztatik!

17443/909.

HIRDETMÉNY.

Nagykanizsa rendezett tanácsa közzé teszi, hogy a közbiztonságon lévő béltisztító, paczalmosó és bélszártó nyilvános szóbeli árverés útján az egyidejűleg megállapított árverési feltételek mellett 1909. évi november hó 1-től kezdődő egy évre bérbeadják.

A kikiáltási ár 2115 korona, azaz Kettőezeregyszáztizenöt korona. Árverezni kívánók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül letenni, ezen bánatpénz bérlet által a negyed évi bérösszegnek megfelelő összegre kiegészítendő lesz, ezen összeg a bérleti idő tartamára biztosítékképpen fog szolgálni.

Az árverés határidejéül 1909. évi szeptember hó 16 napjának d. e. 10 órája, helyéül a városház tanács terme tüzetik ki.

Az árverési feltételek, a közbiztonsági szabályrendelet vonatkozó rendelkezései a hivatalos órák alatt a v. kiadónál a tanács irodában bárki által megtekinthetők.

Mely árverésre a bérleti szándékozók ezennel meghivatnak.

Nagykanizsán, 1909. évi augusztus hó 26-án.

Vécsy Zeigmond polgármester.

Jól jegyezd meg: csak **Ottomán-**
cigaretta-papírt, vagy hüvelyt hozz és ne engedd magad hasonló kinézésű silány minőségű utáztatoktól **tévétra** vezetni.

Nyomatott a lap tulajdonos Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.